

308517

ప్రతిదినము ప్రకటింప (బడును)

VOL. 2

జెన్నవట్టణము 1915 సం॥ జూలై నెల 23 వ తేది శుక్ర వారము

No 98

సంపుటము. ౨

రాక్షస నామ సంవత్సర ఆషాఢ మాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

సంచిక ౯౮

యుద్ధ చరిత్రము.

సంవత్సరాది సంచిక! సంవత్సరాది సంచిక!!

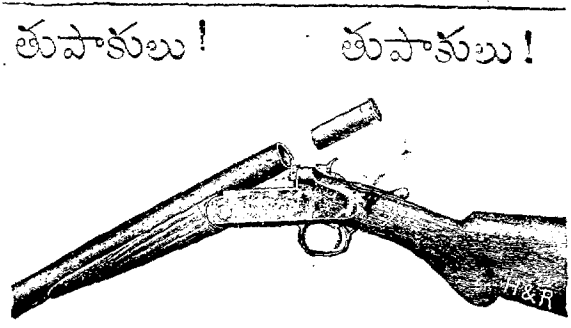
ఆంధ్ర పత్రికయొక్క ఆరవ సంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమయినది. ఆ సంచికయందు విద్యాసంతులన యాంధ్ర మహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్య సేన, ప్రాచీనతీచి జేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, భీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమిమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడియుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సమీప మిక్కిలి విషయములతో ముద్రింపబడినది:—

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3 యుద్ధ పూర్వములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5 దుర్గముల నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల ముత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధనానుగ్రుల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యాంధ్ర ప్రచురణములం దపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయొక్కతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేరి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్ర పత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	„	0	12	0
ఆంధ్ర పత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	„	1	0	0
ఇతరులకు	„	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును. యుద్ధ చరిత్ర సంచికను బడయగోరువా రిప్పుటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ నచ్చును. దిన పాఠపత్రిక చందాదారులకు, తగినన్ని ప్రతులు కూతము ముద్రింపబడినవి.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

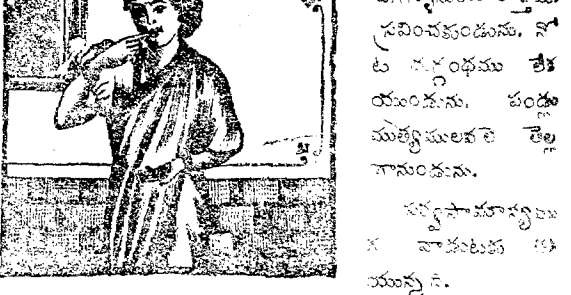
తుపాకులు! తుపాకులు! తుపాకులు, రివాల్వర్లు, తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులతో మీగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు ఈ అడ్డసుకు వ్రాసి తీప్పించుకొన వచ్చును. యు. వి. రామానుజం శెట్టి లింకు కో, 12, పాపన్న బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

తామర తైలము మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బాను నాలుగు అనాలకు కొని నాలుగైదు సారులు రాచనడక తామర నిస్తూ లభింపను. నయమైనా కాని మౌనము మీ నాల్గులగాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను తులం 1 కి రూ. 3-4-0

దంత మార్గము జబ్బి 1-కి వెల రూ. 0 2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

ఈ దంత మార్గము నో పండుగోమటల వదిగిళ్ళుగట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము స్రవించవలయును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు మత్తములకలె లేల్ల నానుండును. పర్యసామాన్యము ౫ వాడుటకు 10 యున్నది. సుఖభోగి మార్గము. 20 మాత్రం లాల్ జబ్బి 1-కి వెల రూ. 1-0-0. కొనుగో సవావేమములను ఈ మార్గము వాడుకవలెను. కిటికీ తినుచు భంగివడికలోట వైదమును వాడువలయును. ఇది ప్రస్తుత సేవకాక వాడ్యములగుట వలె దయచేయు.

THE DAWN OF HOPE,

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc.

is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.) **AMRUTANJAN** (REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY.

of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

పరిశ్రమవిద్య.

చేతిపనులు నేర్పుకొనువానికి అర్హుడు పోటోగ్రాఫర్ల వలె ఎక్కువగా పాఠ్యమును నేర్చుకొనుచున్నట్టి వ్రాసిన తెలుగు గ్రంథములు. ఇందనేక ప్రతిమలు పనులు చేయునీతిని యొందుటచే నెట్టివాని నితరుల సహాయము లేక నేర్వచ్చును.

భార్యగృహణ శీలము 1 భాగము:- ఇందు పోటోలీయము విభాగాలు, రేఖలపిండు, గీటపిండు, పద్ధతులున్నవి. తెలగి ఆటాలు డిజిన్ 2 వ భాగము 1 ర భాగమున అభ్యాసులకు కఠినములని విడిచిన ప్రామిడెక్టర్లు, ప్లాటిన్గ్లెస్, వివిధ పోటోలు, చేతిగుడ్డలపై పోటోలెత్తుట, కంటికి కనబడక ముండ్ కి కావలసిన కనబడుటల చేయు వివిధతంత్రములున్నవి. తెలగి ఆటాలు

విద్యార్థుడు 1 వ భాగము:- పోటోలులతోయు, ముద్రాత్మక సిరాలు, ప్రాచీన సిరాలు, గుబ్బులు, పెంట్లు, నల్లగుడ్డలపై, ఎలెక్ట్రిక్ బ్యాటరీలు, బెల్, ఎలెక్ట్రిక్ లైటు, లైటు, గిల్లు, ఎచ్చింగ్ గోల్డ్ ఫుల్లర్లు అగ్నిపుల్లుల మనమే చేసికొన నేర్చును. తెలగి ఆ డిజిన్ 2 వ భాగము:- పోటోలకు కావలసిన సామానముల ఎలెక్ట్రిక్ కన్సర్వేషన్లు, ప్రతివైట్లు రకరకారినవి, వివిధ పెంట్లు సిరాలు, పన్నీరు, అత్తరులు, వార్నిషులు, ట్రెండింగు పనులు ఇంకా అనేక వివిధములైన పనులు గలవు. తెలగి ఆటాలు

చిరునామా:- ఎక్. గోపాల్ అందు కంపెని.
18 రామానుజయ్య వీధి, సాచుకారు పేట, మదరాసు.

Bhids & Sons, Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener
వేరుశనగలను బలుచు

నూతనాభివృద్ధినిందినయంత్రము

ఈ యంత్రము, వేరుశనగ కాయలను, వాటి లోని పప్పులను కుండగా బలుచుటకును, కాయలు బ్రదలుచేసి పప్పులను తీయుటకును ప్రత్యేకముగ నిర్మించబడినది.

మా యంత్రము యితరకంపెనీల యంత్రముల కన్న నాణ్యమైనది. మదరాసు రాజధానిలో ఎన్ని చోట్లనో మాయంత్రములు వాడుకలో నున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగుకొరకు వ్రాసికొనుడు.

భైడే అండు సన్స్,
సాంగ్లి, బొంబాయి.

కంతమును బాగుచేసి ఉచ్చాసమున నువాసన గలిగించును. సౌఖ్యమును హెచ్చించును. రుచిని గలిగించును. సగ్రమును శుభ్రముగాను హెచ్చుస్థాయి గలదిగాను జేయును. పాతకటకు, బోధకులకు, మిక్కిలి ఉపయోగము.

తంబూలుముతో దీసికొనిన మిక్కిలి రుచించును. గొంతుకలో చల్లగనుండును. అర్జియును అరుచికిని మంచి మందు. చుట్టకాల్చినవెంటనే ఉపయోగించినట్లయిన ఉచ్చాసముల నువాసన గలిగించును.

గి ఆటాలు పోస్టుల్లోను పంపినచో నొక పాకెట్టు మాత్రము పంపబడును. అది బహుదినములు రాగలదు. మాదిరి పాకెట్టు అర్థకా పోస్టేజీస్థాంతు యీ క్రిందివారికి పంపిన పంపబడును.

ముల్లరు ఫిప్పు 21 నుంకు రామశెట్టివీధి, మదరాసు.

శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల

మచిలీ పట్టణము.

సామాన్య విద్యతోబాటు చేతిపనులు నేర్పబడును. దేశీయ పరిజ్ఞానమును సామగ్ధ్యమును వృద్ధిచేయుట కనకూలముగ విద్యాపద్ధతుల కలపబడుచున్నవి. విద్యార్థి భవనమును కనకూలములను ప్రాచీన ఆర్యులయొక్క ఆదర్శములు గమనింపబడుచున్నవి.

ఈ క్రింది కలాపిల్లములందు బోధయు హాస్యమును గూడి జ్ఞానమును నిపుణత్వమును పెంపుచేయు మార్గము లేర్ప పగు బడినవి. (1) చిత్రలేఖనము (ఫ్రీహ్యాండు బా మెంటి కల్) (2) కర్ణ లేపనము (మెయిక్ టింగు) (3) మెకానికల్ ఇంజనీయరింగు (వడ్డము, కమ్మరము, పోతపని, యంత్రచాలనము, యంత్రలేఖనము) (4) సివిల్ ఇంజనీయరింగు (సర్వేయింగు, లెవెలింగు, (5) భవనలేఖనము) బుక్స్ కిపింగు కమ్మరియల్ కరస్పాండెన్సు (6) హార్వహ్యాండు ట్రైపులైటింగు.

ఈ సాంకేతిక విద్యలను నేర్చుకొనువారు గవర్న మెంటు టెక్నికల్ పరీక్షలకు పోవచ్చును. జీతములు స్వల్పము. విద్యార్థి భవనమునందు కనకూలకు కేటము ఖర్చులు మాత్రమే. కళాశాల జూన్ నెల 20 తారీఖున కేరసుబడెను.

కోపల్లె హనుమంతగూపు, ఎం.ఎ., బి.ఎల్.
అధ్యక్షుడు.

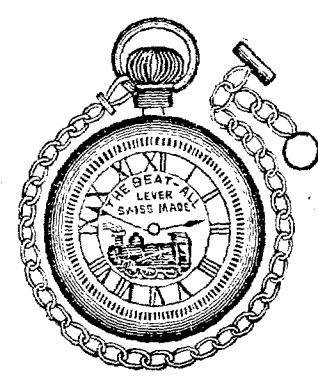
కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని.
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

నూతనముగా వచ్చియున్నది.
బీట్ ఆల్ వాచ్

ప్రసిద్ధమైన యింజన్ మార్కుగలది. పేరుపొందిన బీట్ ఆల్ వాచ్ తలమీదుననే లీగముకూడ వున్నది. బహుసుందరమైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. దాని కారణముచేతనే యే బహుమానములేదు. బహుమానముల కన్నా గెడి యారముయొక్క పనిని గూచి సంపాదించుచుంది.

సుందరమైన వాచిగొలెనుతో సుందరమైన వాచిపెట్టెసమేతము వెల రు. 2-12-0 మాత్రమే.
బి. ఆర్. వెంకటరమణ అండు కంపెని,
నెం. 7, కోపె వెంకటాచలయ్యర్ సందు, మదరాసు.

వర్తకాభివృద్ధికి నూతనసూక్ష్మము

మీరు వ్యాపారము చేయు వస్తువులును, మీచేత యూర చేసుబడిన నవిన రకపు సామానులును, నిర్మించబడిన నూతన యంత్రములును, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని కేరింగింపవలె నన్నను, ఆంధ్ర గృహములందు వాడుకలోనికి దేవలెనన్నను, మీరుచేయు ప్రయత్నముల దోడ్పడుటకు ఆంధ్ర పత్రిక సర్వసిద్ధముగా నున్నది.

ఒక్క రోజునకు మాత్రమే.
ప్రకటనశ్రేణుము.

ఇంగ్లీషుభాషి టైపులో ప్రకటనచేయించిన విషయమునకు కాలములోని ఒక్కొక్క పంక్తికి రూ. 0.3-0 చొప్పునను, బ్లాకులు వగైరాలకు అంగుళము 1 కి రు. 1.0-0 చొప్పునను తీసికొనబడును.

పెద్దపెద్ద ప్రకటనలు దీర్ఘ కాలము ప్రకటింపదలచినవారు మా ప్రత్యేకపు ప్రకటన వ్యయముల పట్టిక కొరకు వ్రాసిన బంపబడును.

ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

Wanted.

కావలెను

ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతితాలూకా గ్రామమునందును ఆంధ్రపత్రిక పత్రికమున క్రొత్త చందాదార్లనుజేర్చు ఏజెంట్లు గావలసి యున్నారు.

1915 వ సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన ఏజెంట్లకు మామూలు కమిషనుగాక నీ క్రిందివిధముగ ప్రత్యేక బహుమానము లీయబడును.

100 చందాదార్లను చేర్చగలిగినవారికి	రు. 50-0-0
50 " " "	20-0-0
25 " " "	8-0-0
ఏకదశ చందాదార్లతోనైన 25 గురు	10-0-0

సొమ్ముచెల్లించువారు మాత్రమే చందాదార్లుగ నెన్నబడుదురు.

వారపత్రిక చందాదారుడు దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారుడు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక 6 మాసముల చందాదారుడు ఇద్దరుగను, 12 మాస చందాదారుడు 4 గురు గను నెన్నబడుదురు.

మాదగ్గర ఏజెంటులీస్టులో చేరినవారికి మాత్రమీకమిషన్ సవ్యయించును.

సమర్థులగు వారికి వలయునేని, పిమ్మట అమృతాంజనము డిపోవారి యావధముల యేజెన్సీ గూడ నెంపగబడును. మేనేజరు.

కావలెను

రాజమండ్రిలో స్థాపించబడిన క్రీ. హార్డింజ్ హాస్పిటల్ అండు సర్పింగుహోముల బ్యాంకికి సము అస్సెస్మెంటు సర్వేయింగునాని కావలెను. ఆంధ్రదేశమున ప్రతి తాలూకా యొక ట్రావిలింగ్ యిన్స్పెక్టరు నెలకు రూ. 100-0-0 జీతము చొప్పున కావలెను. నెలకు ట్రావిలింగు ఖర్చు రు. 10-0-0 కూడ ఇయ్యబడును. కావలసినవారు నాగారి కేగ వ్రాసిన, నరభాస్కరఫారము పంపబడును.

The Madras School of Commerce and Economics.
Triplicane, MADRAS.

Term begins 5th July, will shortly be fitted with electric fans and lights, seats guaranteed to those applying before the 20th of July. Purely intended to give all facilities to Andhras from mafussil places. Full particulars can be had on application to

THE PRINCIPAL.

రంగులేదు. వాసనలేదు.
తెల్లనినూనె
గేలను 1-కి లేక 8 1/2 రతులు రు. 2.
పేకింగు ప్రత్యేకము.
ఆర్. డి. మోడి అండ్ కో, నగడేవిస్ట్రీటు, బొంబాయి.

మోడి శీలము:- స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. ఇది మెడకు చలువజేయును. చుట్టమును మూచును. వెండ్రుకలు పెరుగును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునపు చేయును. కేరింగు 1-కి 10-12-0 మాత్రమే అమృతాంజనము డిపో, గి.తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.
తేలుము:- తేలు కాటువలన అపాయములేదుగాని విశేష బాధగలదు. తేలు కాటు విషము వల్లముగ ప్రవేశించదు. బాధ నరములవెంట పెద్దనగము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోట్లను మొద్దగునటు చేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1 కి 8 అ. అమృతాంజనంకిపో, బొంబాయి.

వృత్తాంతములు

ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష:—ఈసరికి పర్యవసానములు గెలుపులోగూడ వెలురడించి, అనగా నీవిషయము పునర్విచారణకు వచ్చునని యింతటిని విడిచి. కాని కొంతమంది సభ్యులు ప్రత్యేక సభాకాటన గోరియున్నారని వింటిమి. వారి ప్రయత్నము లేమైనది యింకను లేలేదు.

వంగదేశ కాలకము:—వంగదేశములో నానాటికి కాలకము బాధకరమునున్నది. ఈవర్ష కాలకము హిందూ సంఘమువారు వంగదేశ ప్రాముఖ్యతను బాధపడువాండ్రు సభ్యులను చేరుటకు కొంతభయము నొసంగుచున్నట్లు వైసురాయగారికి విడిచిపెట్టినది.

సింహచల దేవాలయమువారికి శిరోజములమీద రాబడి:—“సింహచల యెప్పుడు” మొదలైన పాటలు, బాలికలు, స్త్రీలు, పురుషులు అందరూ శ్రీశైలము విచక్షణము కావడంకోబడులనియు వాడుకలను, “తలవెంకకలనియు తెలిపివచ్చి! దర్శనమా!” యను వారికా సమాచారము వింత గలిగియును. ఈ సంవత్సరము శ్రీ సరస్వతిస్వామివారికి నీకుబడి (2 లక్షలు) శిరోజములను వేలము వేలము రూ 2050 లు వచ్చెనట. కొనుక్కొనివారికి విశేషమును వర్తకసంఘవారికి.

జర్మనుల క్రొత్తపద్ధతులు:—జర్మనులను గూడ కాల్చి కుగింపునట్టి ద్రావకమును జర్మను లిటీవల కనిపెట్టివారు. వైరికదర్మముల దండయాత్రకు సద్దముగ నగరములను నోటలను గానుటకు ముక్తమైన దట్టముగా అల్లుట్టి వాడుకలను. వై జెప్పబడిన ద్రావకమును నొక బుడ్డియందు నడచబడియుండును. ఈ బుడ్డికి ప్రక్క నొక బుద్ధియాయెందును. ముంద్రటి X యడ్డము వచ్చినప్పుడు బుద్ధియైన దేవదేవ ద్రావకధార తీవ్రముగా కొన్ని గజముల దూరము నున్నవారి వైకిగూడ పోయి పడి యాతీగ నంతకు గాల్చి వారి చేయునట.

పరమశివ సుబ్బరాయణముగారు, కుమార మంగలయు జమిందారు:—వీరి ఆంధ్ర విద్యకు చెన్నపురి న్యాయశాసన పాఠశాలలో గ్రహించి తరువాత చెన్నపురి వైద్యకళాశాలలో బి. ఏ. పట్ట పరిక్షయందు కృతార్థులయిరి. మూడు సంవత్సరముల క్రితము వీరు ఇంగ్లాండునుబోయి అక్కడనున్న విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో బ్రవేశించి, మొన్నను వ్యవహారభర్తృకాశ్రమము (జూనియర్) డిగ్రీని సంపాదించి (క్రిమినాలజీ) జరుముకొనినది మొన్నటి యింగ్లాండు తహసీల్దార్ తెలియుచున్నది.

గుంటూరులో ఒక హరికథ:—18-7-15 తేదీన గుంటూరులో, కలెక్టరాఫీసు శిరస్తాదారుగారైన, గిరిరావు పంతులుగారియిట్లో రానుదాసుచరిత్ర హరికథ జరుపబడెను. బహు అద్భుతముగానుండెను. ఆ జరిపినవారిపేరు తెలియని వారు. మదిరాసురయులునే (6) రూపాయల శీతములో గార్లు అట. హరికథనుచెప్పటయే వృత్తిగలవారుగూడ సంత వికడతముగ చెప్పలేరు. వారు ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబు, సంస్కృతము, హిందూస్తానీ, ఈయెదుభాషలందును ప్రవేశము గలవారిలెక గణంబునున్నారు. ఇంకను చాలగ్రంథముల చదివివారుగ నున్నారు. కారీని బహువిద్యమైనది. సంగీతము నందు చాల అభివృద్ధిగలదు. ఇక భావములను బోధించుట యందతిసమర్థులు. వీరు చాలభర్తృములను బోధించిరి. ఇట్టి కథలు జరిపించుచుందురని గోరెను. సభకు పెద్దలు పిన్నులు చాలమంది వచ్చిరి.

దేవాలయములోనికి మాలవానిని తీసికొని వెళ్లుట:—యానెల 16 తేదీ శుక్రవారం త్రివిధముల శ్రీనివాసస్వామి సన్నిధికి వకొక చండాలుని దర్శనమునకై పిలుచున పోయినట్లున్నా ఆచురుదినము లఘుసంప్రదానము గలిగి తెలియుచున్నది. సుధావ్యవహారమునకే పుస్తకపండితులు స్వామిసంప్రదానముచేయు సమయము పోయిన యావంతమునకి రు ౬౦౦ అపరాధమునున్నాను. ఆ కారణమే కేసునుపరాధమున పాతకులూపించునట్లుగాక పేరు వ్రాయుకొని ఆకవచమున్ను అతిపరిచి దానిచే నిరోధించబడింది. కలియనే నున్నానేను వ్రాశినందుకు అస్త్రముల తులసి కృష్ణమూర్తి లిఖితమునడి వ్రాయు

బహుమతి నవల.

దేశభాషలో బహుమతి నవల మహాబహుమతిగాను నవీగ్రంథకర్తలచే జక్కిన నవలను వ్రాయించి, అందు భాషాసౌష్ఠ్యవాదులచే, వెనక నవల అధికముగనుండినది పరిక్షుతలేర్పణకుతో వారికి నేరంబిహుభ్యులు విలువగల నువర్ణపతకంబు నీపుస్తకభాండాగారపతకంబునుటకు నియమించుకొని, నిబంధనలు ప్రకటింపగా ౭ వ్యవహారముల మార్పులకన్న యధికముగ లేకుండుటచేతను, పరిక్షకులు ఆమోదంబు పోవుటచేతను, వారివారి కంపిలేషన్లమే వి. కావున మేమిప్పు డిందు ప్రకటింపిన నిబంధనల ప్రకారము యీ వత్సరము డిశంబరు తే 15 కంటే నవలలు వ్రాయువారికి గడు వొసంగితిమి.

ఈ బహుమతి నవలకు యీ క్రిందివారు కార్య నిర్వాహక సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

1. వారు శ్రీరామసరసింహారావుగారు బి. ఏ. బి. యల్. అధ్యక్షులు.
2. అద్వైత సత్యరామకృష్ణగారు, కార్యదర్శి
3. చిలుకూరి వీరభద్రారావుగారు.
4. కడ్డూరి సుబ్బారామయ్యగారు
5. శ్రీపాద కామేశ్వరరావుగారు యమ్. ఏ. యల్. టి.
6. డి. ఎ. నరసింహంగారు యమ్. ఏ. యల్. టి.
7. విస్వా ఆస్పారావుగారు యమ్. ఏ. యల్. టి.
8. అయ్యగారి రామరాజుగారు.

బహుమతి నవల నిబంధనలు.

- (1) దేశభాషలో బహుమతి నవలను ప్రోత్సహించుటకుగాను నవీగ్రంథకర్తలచే జక్కిన నవలను వ్రాయించి అందు భాషాసౌష్ఠ్యవాదులచే వెనకనవల అధికముగనుండినది పరిక్షుతలేర్పణకుతో వారికి నేరంబిహుభ్యులు విలువగల నువర్ణపతకంబును శ్రీరామరావు పుస్తకభాండాగార పతకంబును నొసంగుచుండును.
- (2) పరిక్షకులచే రెండవదిగా నామోదంబు పడిన నవలకర్తకు యోగ్యతా పుస్తకము, బదిలీ పుస్తకంబుల విలువగల ఆంధ్రగ్రంథములను నొసంగుచుండును.
- (3) ఏ. నవల యీ ఆంధ్రదేశంబునకుండు అంధ్రుల చరిత్రాత్మకముగానుండి క్రమక్రమముగా జన్మ యత్నములతో 150 అచ్చుపుటలకుండు నున్నవగానుండి 230 పుటల కధికముగానుండ నుండలెను. (విజ్ఞానచంద్రికామండలి వారు ప్రకటించిన “విమలాదేవి” అను నవలరీతిని ముద్రింతురు)
- (4) మూడు 800 పేజీలవై నొక్కప్రక్క మాత్రమే విడివిడిగా వ్రాసిన 150 అచ్చుపుటలకు సరిపడవచ్చును.
- (5) పరిక్షకులచే 1 త్రె 2 భాషాసౌష్ఠ్యముగ పాత్రపోషణము 4 కథాచమత్కృతి అనునాల్గువిధములగా భాగించబడినవలపరిక్షించబడును. పరిక్షకులందు నాటికి యేరిదికితక్కువగానిగుణములను పొందినవారిలో ప్రథమునికి, ద్వితీయునికి బహుమతు లియ్యబడును.
- (6) నవల యొక్క సర్వస్వాంత్ర్యము నవలకర్తయే పొందును. మాపుస్తకభాండాగారమునకు నవల స్వాంత్ర్యమేమియు లేదు.
- (7) ఏ నవల ప్రథముడుద్రణము శ్రీసురాయ పుస్తకభాండాగార ధనసాహాయ్యమునకావించి, మా ప్రకులన్నిటిని బుస్తకభాండాగారాధీశమున నుంతుము.
- (8) మేము నవలకు ప్రకటించినది మొదల లాకవత్సరమునకునవలకర్త ద్వితీయముద్రణ మొనర్పఁగూడదు.
- (9) నవలను వ్రాసిన పంపు వారు ఈవత్సరము జనవరి నెల 15 వ తేదీకి క్రితము రావుపుస్తకభాండాగార కార్యదర్శిగారి కార్యస్థానమున కందరజేతువలెను.
- (10) తాము వ్రాసిన పంపు నవలవై దనుపేరు వ్రాయక కార్యదర్శిగారిచేత వ్రాయునట్లయితే నవల నామమును, దనుపేరును బుచ్చుముగా వ్రాసి సకాలమునకుండు బంపలెను.
- (11) పరిక్షకులచే నామోదంబుపడిన నవలలను దిగి వారివారి కందరజేతుదును.
- (12) బహుమతి, నవలను గుఱించి యేమియునులేనది తెలియఁగోరువారు కార్యదర్శిగారిచేత వ్రాసిన అన్ని సంగతులు పూర్ణముగా తెలియఁగలవు

ఏలూరు అన్నదానసమాజము:—ఈసమాజమునకు బెజవాడకాపుగొట్టు బట్టలకర్తలు మ.రా.శ్రీ సోదాగర్ అల్లులకేరించే సామెలుగారిపేరు మీద వారి పుత్రులు అన్నదానముకొరకు రు 51-0-0 యాభయిహుభ్యములు. విరాళ మొనంగిరి యిదివరకు గుమారు 2 మాసముల క్రితంయీసమాజమునకు రు 50-0-0 లు దయచేసిన దానములు కలిపి. వీరు మాడిపూటకులకర్తగారు మ.రా.శ్రీ, మునిషి మహాత్ముడు యిబ్రాహీం సామెలుగారి వియ్యంతులు వీరు. పాలకొల్లు, కాకినాడ గుంటూరు వగయిరా అన్నదానసమాజముల ప్రతిసమాజమునకు ఏమిదో రూపములు పంపుచున్నారు. వీర బెజవాడలో గొప్ప అన్నదాన సమాజమునకునుగా ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. వీరి దయనను సదా ఆయురారోగ్య అయిశ్వర్యాభివృద్ధి నొసంగి కాపాడుగాత. అని గుడిమెట్ల సుబ్బారావు శ్రీకృతిగారు వ్రాయుచున్నారు.

కలగూరగంప.

రాజమండ్రి మొదటిబుట్ట.

పట్టణవాసం పట్టణవాసం అని నవనాగరిక శిఖా మణులంతా మొత్తమంటారే కాని పట్టణంలోవుండే వారి కంటే వేరు వరకం లేదు. మాచారా యీరాజమండ్రి వరంబో స్కానంజరు పెంటబుట్టలకు బహుల ప్రక్కల బెట్టుకొని పొంగులబాగు కూర్చుంటారు. వాటి కనుగుగానే యిడ్డపంచలున్నవి. మూడెంట్లు తక్కినవాండ్లు కూడా ఆ పంచల్లో గూర్చుని చతువుకోడమో యేదో కకటి చేస్తుంటారు. అటువంటి వస్తువులు కంటికెదురుగా బెట్టుకొని కూర్చుంటే చునస్సెంత బాగా పనిచేస్తుందో మీరే అలోచించండి ఇంక మునుగు కాల్యాలవిషయము అరణ్యలోదనమే ఆయుధి. ఆయుధి పోయినది. ఇప్పుడు పేటకు గంటిలత్తున్నారని కాన్సులరుగారు యెల్లెవ్వచేసివారట. ఇక నైనా యీకష్టములు పోకపోతవా?

మొన్న వకాడున ఆంధ్రదేశములో లైబ్రరీలకుగిరించి ఒకవ్యాసము రాశాడు. ఉండే లైబ్రరీలమొత్తములో యేవో నాలుగురుతప్ప తక్కినవన్నీ బాగా పనిచెయ్యడం లేదన్నాడు. నేనేమో అనుకున్నానుగాని నిజమే. చూడగా యీవ్యాసోరక పుకారు. వసుదాయలైబ్రరీ బాగా పనిచెయ్యడమే లేదట. సామంత్రానికి దీపము యాటింపేయడమే నా జవాబలేదు. ఇంకామేమో యిప్పుడు చెప్పలేను.

విషపుకేసువిచారణ రద్దీవాసద్వింది కాని అందరికి కొంచెము సోమాంతరం వదలిపోయింది. మూడెంట్లు చదువు కొంతరకు నున్న జుట్టింది. పెద్ద పెద్దవాండ్రంతా నీట్లు దొంగకు యే నాలుగు మెతుకులూ గలబు నేసిగాని కొద్దుకు పోకడం. విద్యార్థులంతా ఆయ్యవాళ్లకు పంక నామాల పెట్టి వారి ననుసరించడం. ఇట్లావుంది యీవ్యాసతేమామ.

ఆత్మప్రీతి యీ.ప్రీతి సరిపోయిందిలేఅంటారే పెద్దలు ఆమాట నిజమయ్యేట్లుంది పోయిన సంవత్సరం జూలై నెలలోనే ప్రారంభమయి యూను నెలలు అపరిమితకన్నము కురిసింది. ఏటికి చాలా వెలుగు వచ్చింది. ఈసంవత్సర మంతరకు పూజ్యమే. ఏటి వెలుగుమాట చెప్పవలసిందేలేదు. నిన్న మొన్న యేవో రాకుంట్లు పడ్డవి. మాడుడి కలిమిహత్యం.

అయ్యో! యింకావున్నవిగాని కూలలు రైలు కమ్ములు దుర్మార్గులెవరో తీనేకారట రైలుపడిపోయిందట.బుట్టలు సరిగా చేరితేవో చేడవో అం భయంగావుంది. ఈబుట్టచేరి కూలలు మాఆంధ్రసోదరులకందరికి చేరినన్న కుభవాద్రకస్తే చుట్టిక బుట్టపంపుతాను. ఈలోగా తనూరు చేస్తాను బాకై పోవలెను. ఇప్పుటికి నెలవిస్తారా.

దొరలసంచారము:—గోదావరిదేవుర డెల్టాలో నీటిపారుదలసీతవై రాలు మాది ప్రజలమొక లూలిందుకు మూడే రుదుకాంత దనుచేసిన గవర్న మెంటు మొదట గారైన ఆ|| సర్ మో గొల్లుపూఆర్థుదొరవారు యీ నెల 18 తేదీ పుడయ మన ఆ|| మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు మున్నగువారి కుట బెట్టుకొని మోటా రబండ్లవైక, పిప్పరవరకుపోదలచి అలోడ్డు చాలా దుస్థితిలోనున్నందున పోలీసులే, వెనుమొంటగొయం వరకుపోయి, చుట్టును నీటిచేతుంపుకాబడిన ఆయిండ్లసీతీయు వర్ణించలేనంత హేయముగానున్న ఆ సారోగ్యసీతీయు జువరు ములకలెన్ను ఆ ప్రజలచురకన్న మూడది వారి మొల్లలొందించి విన్నయై, వారిసీతీ చక్కబడుమార్గములను గు|| రామచంద్రరావుగారితో ప్రస్తావించిరి యీసందర్భముననే డెల్టాగా మముల ఆరోగ్యసీతీ ఇంకపరిశీలనతో జూచిందో, విలేక మిగుమంతల యేమానవునకైనను విచారము గలుగకపోదని నమ్మియే, గా||హారోగ్యసీతీ చక్కబాటును గు|| తాము దొరతనమువారిని తొందరపెట్టుటకు కారణముగు చున్నదని పంతులుగారు నొక్కివిన్నవించిరి వీరందరు 19 తేదీ పుడయ మన వెనగలినుండి తలుగుగొయంగుండా చువ్వగ్రామంవరకు పోయి ఆకాల్యమాది బండ్లనాపిరి. కలిగిన పెద్దవాస్తామెతుకు అభిముఖ్యుల మెంటు నే యధావిధిగా పంచాంగశ్రవణము చేతు గా||శ్రద్ధాపూర్వకమోవి తెలిసికొనిఆకంబింది అవిప్రసరురు 2 లు యిచ్చి సత్కరించిరి. యీ ప్రాంతములను గోరన్న మెంటు పరిపాలనాసంఘమొదలు వచ్చుటియే మొదటిసారి, అది కాళ్లకూరి నృసింహముగారు వ్రాయుచున్నారు.

విరావురము విషపుకేసు.

[స్వకీయ విలేఖకు నియోగ్యునిండ్లి]

కోర్టువారికి

చే.లవాడు రాజాగారి కనివాడుకదా ఒకవేళ వాడు నందడేమో వానిపేరు వాడు జ్ఞాపకములేదు

(1) కలెక్టరుగారు నిన్ను పరీక్షించిరి. నీవు అప్పుడు కప్పిన విషయం జ్ఞాపకమున్నదా?

(2) అవును.

(3) నీవు సత్తెయ్యని జెప్పితివి నీకజ్ఞాపకమున్నదా?

(4) వాడు సత్తెయ్యని నాకు తెలియదు.

(5) —వాడుచేపల వాడేనా?

జ:—సత్తెయ్యని నానుభవముగల గొల్లవాడొకడు కూడనున్నాడు.

ఈవిషయమును సాక్షికి చదివి వినిపించగా అతడు దానికి రప్పకొనెను.

కోర్టువారును గ్రాంటుగారును కొంతసేపు సంభాషించి ఇందునుభవింపవలెనని తేల్చుటకు సమ్మతించిరి.

అనంతరం కోర్టుచే గాను చెప్పిన దేవుంటే ఆ ఏర్పాటు చేసిన ఓరుగల్లు పార్లమెంటు పరీక్షించిట్లు యొక కొంత విషయమును బాగ్రత్త జేయవచ్చును.

చిత్తపు వెంకటచలం సాక్షిపారథిని పరీక్షించినపుడు అతడు జెప్పిన దేవుగా, నేను పితావ్రతం ఎన్నెటూ ఓరుగల్లు పార్లమెంటుకు ఒక భాగము యొక్క సారా సేనే జేసితిని. లక్కనమేడను, గోలాల మాపును జనానా ప్లాంట్ జేసితిని. అది స్కూలు ప్రకారము వ్రాయబడ్డది. ఆ స్కూలు 1/200 వైకి జేల్లెండి—అనగా కాగితముమీద 1 అడుగు భూమిమీద 200 అడుగులకు భర్తీగావున్నది.

(కాను పరీక్షలేదు.

మరల అప్రూవరు ఇందుముఖం.

జ్ఞా. మేజిస్ట్రేటుగారు సేద్యంండి పుచ్చుకొన్న విషయము నీకు జ్ఞాపకము ఉన్నదా—అవును.

(6) ఆ సంఘటనలను నీవు జ్ఞాపికి దెచ్చుకొనగలవా?

జ:—మీరు చెడుతూపోతే నేను జ్ఞాపికి దెచ్చుకొనగలను. (విషయము చెడవడడది.)

(7) ఇప్పుడు వినినది కంటకతెయ్యని రామమృత. ఆ రామమృత ఎవరు? ఇదియే ఆదే రామమృత (2 వ ముద్దాయి). తరువాతి గ్రాంటుగారు ఫిర్యాదును గుం. 8-50 ని. ముగించెదనని జెప్పెను.

ప్రతివాద మారంభించుట.

జనుప్రతిని కోవ్వాయి:—క్రింది కోర్టులో కడచిన విషయము ఆమెకు (1 వ ముద్దాయి) చదివి వినిపించగా ఆంధ్రకు ఆమె రప్పకొనెను.

కోర్టువారు:—నీ కేసున జెప్పవలెనని కోరికగలదా—అవును.

ఈ కేసు నామీద అనూనుచేసిన విరోధముచేసిన తేడవ. వాడు నా యింటికి వెళ్లేదానికొకడ ప్రార్థనలేదు నేను ఉండుకట్టు పోగలను? పిల్లలకు ఉడుపులు తయారు చేసి తరువాత రాజాగారి వుత్తరపురాడ్ల యింటికి వెళ్ళుచుండు నేను పురూషానికి వెళ్ళనేలేదు. చాలాగా విషం కలిగినప్పుడు నేనులేదు. అదివలన నా బిడ్డలకు నేను మృత్యువును దాని వారిని నా ఆధీనములోనే ఉదలిపెట్టితి. నేను. ఆ బిడ్డలను నా బిడ్డలవలె నూచుకొంటిని గాని రాజాగారి బిడ్డలవలె నాడలేదు. బిడ్డలను నా నూచున చాల ప్రేమకవుండిరి. నేను చిన్నదానిగా పుంకుపుంకు నేను రాజాగారి తల్లివల్ల జేసితిని. ఆమె కాలంజేసిన తరువాత నేను రాజాగారిని పోలెతిని. ఇంతకాలం కప్పుడడి పనిజేసి తీర నుభవజేగోజులు కప్పుడను నేనూటిపని జేసితిని కోర్టువారు నమ్మెదరా? వాణిగ్గనండి నా రంంం చూపాను ఆ సైచేరనది. ఎంత ఆగా పాతకురాలైన అటుపక్కనుండి 10000 చూపాను తెల్లు కప్పుకొనెను. మా వెద్దలకుడ మీ దివాణంలో నేపనిజేయుచుండిరి వారు అణములుగా(దానిలుగా)వచ్చిరి. మాతల్లియు, అర్వయు ఇజ్జే సారము ఈ సంగతి నూచుకు వచ్చిరి. మేము ఈవాటి నానుకాము. రాజాగారు 4, 5 వందల వెలగల బహుమాన ముల లిచ్చుచుండును. రాజాగారి తల్లి బట్టుగాను, వెట్టెలుగాను 1000 చూపానులను మైదునగలగాను బహుమాన మిచ్చుచుండును. మిట్టమొదటికండి కొట్టగానూ అన్న ప్రయలు నిచ్చుచుండిరి నాయుంటి—పోనగూడ వాడు ప్రాస్తు

లేకుండెను. ఎల్లప్పుడు నేను దివాణంలో వుండవలసి వచ్చి నందుకల్ల నాయుంటిని నేనొక కాపురముకి అద్దెకిచ్చితిని నాయుంటిని 12. కూడ నాకు ప్రార్థనలేదు. అద్దెకున్న వారి ద్వారా నాయుంటిని మరమత్తు చేయించు కొందును. వుత్తర కవు లేక నేను వెళ్ళెను.

2 వ ముద్దాయి.

చల్లా రామమృత ఈ కేసుకు వైకి చూపిన మేజిస్ట్రేటు ముందర యిచ్చిన వాగ్దానమును చూసి వినిపించి యొకా ఏమైన విషయముగా చెప్పెదరా అని అడిగిరి. అందుకు ఆమె “లేదు” అని జవాబిచ్చెను.

3 వ ముద్దాయి సీతారామస్వామి.

ఆ విషయమును వాడికి చదివి వినిపించగా ఆయన చెప్పిన దేవునగా మా సంసారంలో 60 మందిమనుజులున్నాను. నా సంసారం మాత్రం 9 మంది 8 కొడుకులు 6 కూతురు.

ఈతడి (కోర్టుకువచ్చి యుండునట్టియు లండనులో కాస న కాస్త్రము జరుపు నట్టియు 80 సంవత్సరముల వయస్సుగల ఈతని కొమారుడు) వయస్సునుండి 5 నెలలకుకరకు నేను మాంధ్రభక్తుడుగా నుంటిని గాని అయితే జంతు హింస నా యింట జేయనీయలేదు. నేను నీతిమాన్యు ననుసరించి ప్రవర్తించుచుంటిని. నాకు త్రాగుట నాకుక. నాకు చాలుకు 40 వేలరూపాయలురాబడి, రాజాగారి చెండవకుమారుడు చనిపోవుటవలన నా కేసుము బాధము గలుగదు నా అల్లుడికి ఏ విధమైన బాధయును గలుగదు. వెంకటగిరి రాజాగారికి స్వంత మేనేజరు వేరే వున్నాడు. ఆయనకు నాకో ఏమి పని లేదు. నా బిడ్డలకు చదువు చెప్పించు వంటున్నాను. వారు వృద్ధికి రావలెనని నా కోరిక. నేనే చూపిని భాగ పెట్టడము లేదు. నేను దుర్మార్గుడను కాను. కోర్టువారు నాయొక్క పడతను గురించి తెలుకొనవలయునని అభిప్రాయమున్న పక్షమునబ్యాంకిమేనేజరుగారిని విచారణచేయవచ్చును. కోర్టువారు పూర్తిగా విచారించిట్లుంటే అది వారికే దెలుసును. రామాయమృతాణిగారు పితావ్రతం రాజాగారికి బాలుప్రాసించుకల్ల నాకును రాజాగారికిని విరోధము గలిగెను. ఏకాగ్రువుస్తా వ్రాస్తే ఆమె చే ప్రాసజేసెను. ఏప్రిఫరో ఏగుమస్తాకో జేసి వుండవలెను. కృష్ణస్వామి వెట్టివ్రాయుచి వెట్టికొన్నాడు. ఎవరుచిదిని వ్రాసిరో నేను జెప్పలేకు మీరుకాలెననే పక్షముకు దానికామీయును, జన్మకులసిదును దానికి బాటును తీసుక వచ్చెదను.

రాజమండ్రి నెవస్సు కోర్టులో 19 వ తారీఖున నడిచిన తీర్పులు.

ప్రతివాది తరపు ఆనుబరనుగాను పితావ్రతంలో కడచిన ఏప్రిఫరో సముమేజిస్ట్రేటుకు చాంట్రి అమృత లింగముగారిని పరీక్షించగా అతడిచ్చిన వాగ్దానము.—నేను గడచిన ఏప్రిఫరో పితావ్రతంలో సముమేజిస్ట్రేటుగా వుంటిని నేను ఇందునుభవింపవలెనని ఏప్రిఫరో 9 వ తారీఖున వాగ్దానములను పుచ్చుకొంటిని. 8వ తారీఖున వెల్లవా కొద్దిగా చెప్పెను. 8వ తారీఖున మనువు ఆమె యును మొదటి రెండవ ముద్దాయిలకు సభ జెయుటలో వుండిరి. మొదటి రెండవ ముద్దాయిలకు మాన్యు లగే 5 తారీఖునవట్టుకొనిరి నాకు దెలుసును. వారిని నామూ దరికి తీసుకొనివచ్చిరి. తారీఖు ఫలూనినని నాకుజ్ఞాపకములేదు వారికి “రిమాంకు” యిచ్చుటకు నాకు వద్దగిరి తీసుకొని వచ్చిరి. నేను రిమాంకు యిచ్చితిని. వారు సముజెయుటలోనే వుండిరి. తరువాత రిమాంకుకుగాను ఇందునుభవి తీసుక వచ్చిరి. నేను ఆమెకు “రిమాంకు” యిచ్చితిని ఆమెకూడ సముజెయుటలో వుండెను. ఎవరైన చెరసాలలో ఖయీలుగా వుండేవారిని మాడ ర లె నని అభిప్రాయమున్న యెడల నూడరెంటుగారి వుత్తరపురు బొందవలెను అప్పుడు నేనే జెయుట నూ ప రెం టు గా వుంటిని. ఏప్రిఫరో 8 వ తారీఖున కొద్దిగా వాగ్దానము యిచ్చినరోజును ముందు ఇందునుభవి మాడను కొందరు వచ్చిరి ఫిర్యాదు చేయబడ్డది. కోర్టుబంట్లోతులలో ఒకడు నాకు చెప్పెను. తెల్లవారి నేను కోర్టులో వుండగా కుర్చుకు జెప్పకొనెను. మొట్టమొదట ఎవరో ఖయీలలో మాట్లాడకు వచ్చి వున్నారని చెప్పెను. వారిని బాగుగా విచారణజేసి చెప్పెను చెప్పి తి ని. నేను కోర్టు వ్యవహారము లు ను న గు పు యు టి ని నాకు బాగుగా విచారణ జేసుకొని వచ్చెను. తరువాత నేను

కాపురలవానికిని, ప్రెజిడెంట్ గాడుకు చెప్పింపితిని. ప్రెజిడెంట్ గార్డు పోలీసు హౌసుకానిస్తేలులగు మాధవరాముడు సము జయులు ఆ వ ర జ యు లోకి ఎ వ రై న వచ్చి రా అని వారిని అడిగితిని. వాడు కొన్ని జవాబుల నిచ్చెను. ఎవరైనవచ్చి ప్రెజిడెంట్ మాట్లాడుట నాకిష్టములేదు. అట్లు మాట్లాడనీయగూడదు కాపురలవానిని ప్రెజిడెంట్ గాడుకు తిట్టితిని. వెంక నేను సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుకు చెప్పింపితిని. నేను అతనిని అప్పడేచూచితిని. అప్పుడు నూచు తెల్లవారి 10 నిమిషం టులు. బహుటివారు వచ్చి ఖయీలలో మాట్లాడుట నాకిష్టము లేదనిచెప్పి దానికికగిన ఎర్పాటులజేయుచుచెప్పితిని. సోములు ఇందునుభవి మాట్లాడకు వుత్తరువు గావలెనని అతడడిగెను. అది అబద్ధమో గజమో అని తెలిసికొనలెనని అభిప్రాయము గలిగెను. అందువిషయమై నేను సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుకు కొట్టు దిగ్గరికి వెళ్లితిమి. ఆమె సోములతోటి మాట్లాడవలెనని చెప్పిందేమి అని అప్రూవరు కడిగిరి. సోములే నాకు తెలియను. ఆయన రాజాగారి బాధమరదం నాకు దెలిసినది ఇందు ముఖి, వానితో మాట్లాడవలసి న ప ని యే లే ద ని చెప్పెను. జరిగినది యింతే, ఇంకనుమాడ ఏమివడవలేదు. తరు వాత నేను సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుకు యింతకలికి వచ్చితిమి ఇందునుభవిపున్న కొట్టు నాకు తెలుసును. ఆకొట్టుకు నాకోట్టు బాగా చూడవచ్చును. ఇంధుకుఖి 8 వ తారీఖున నావద్దకు వచ్చి యిచ్చినకొద్దివాగ్దానము నాకు జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నది. నేను ఆమెకుగాను చెప్పింపితిని. ఆమె నావద్ద పావు ఘంటసేపు వుండెను. తరువాత ఆమె తనయొక్క కొట్టుకు వెళ్లిపోయెనని తెలయచున్నాను. ఆమె నాకోర్టును వదలెను ఆమె కొద్దిగా వాగ్దానముల మిచ్చినప్పుడు సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు అచ్చటవుండెనని నేను కలయచున్నాను. అప్రూవరు వెల్లిన తరువాత సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు వెల్లిపోయినానో వున్నానో నాకు జ్ఞాపకములేదు. ఆరోజునను తరువాత 8 వ తారీఖున సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుకు చూచిట్లు నాకు జ్ఞాపకములేదు. ఆరోజునగాని దానికి వెంకగాని గొంతును నరికి వేస్తానని ఏవో సంజ్ఞ చేయబడ్డదని నాకు దెలియవడవలేదు. 9 వ తారీఖు సాయంకాలం ఆమె కొంత రప్పకొనెను. సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు వచ్చివుండెనని నేను కలయచున్నాను వాగ్దానముల తీసుకొన్నప్పుడు అతడులేదు. అక్కడికి వెళ్ళుచుని ఆయనకు తెలియబరచితిని. ఇదివరకే జిల్లామేజిస్ట్రేటు గారి కడచుండి తంతి వచ్చినా.

అది కోర్టులో అని జ్ఞాపకము. నేను ఒప్పుకొని వాగ్దానము పుచ్చుకొంటిని. ఆమె ఒప్పుకొనివాగ్దానము మిచ్చింది గనుక ఆమెను ఆరాత్రియే సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుకురప్పగించితిని తరు వాత 8 వ తారీఖున ఏ వుత్తరపురుకు చేయలేకు. 9 వ తారీఖున నేరాకోపణ ప్రశ్నము దాఖలు చేయగా ఆమెకు రిమాంకు చేయెదను వుత్తరు విచ్చితిని. సము జెయుటలో 8 కొట్టున్నవి. అందులో ఒక కొట్టులో సాయంకాలం యందుచుండును నా యొక్క జెయుటలో చూడకు పట్టి ఒకటి వుండ బును చున్నది. ఆ పట్టిలో నగదుసంబంధమైన సంగతి వచ్చిప్పుడే సంతకము చేయుచుంటిని. నేను దానిని చూచి సంతకము జేసి తిని. రెండుపుస్తకములు అన్నరు నాకు దెలియవచ్చినా ఒకటి నగదుసంబంధమైన విషయములకును, ఇంకొకటి పోలీసువారి దిన చక్రమును. ఎన్ని పుస్తకములున్నానో నాకు బాగుక తెలియదు. నగదు. సంబంధమైన విషయములు వచ్చినప్పుడు నేను అందులో సంతకము జేసెదను. అదియే నగదు. సంబంధమైన పుస్తకముని పేరు. నేనొక పుస్తకమున్నదని నాకు తెలియదు. ఒకే పుస్తకమున్నదని నేను కలయచున్నాను. కావలూ బంట్లోతుల బుక్కు జడ్జి గారి కద్ద పుస్తకములకు దానిని నా టుకు కోర్టుకు విడచిపోయి. 5 నిమిషములైన తరు వరకి వచ్చిరి. ఈ పుస్తకములు పోలీసువారికద్దక ఇవి ఎప్పుడును నావద్దను తీసుకరాబడలేదు.

గంటప్పుడో విరమము ఏ వాగ్దానముగా—ప్రము వున్నది. 8 వ తేదిన ప్రార్థు 8 వ సాయంకాలం 6 గంటలకు వాగ్దానము ఆరోజుననే 18 తేదీ అప్రూవరుకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారికి వ్రాసినాను.

సర్వ హోల్డర్లకు

దొరకారాక.

గుడివాడ:—కొత్త దినము ప్రభుత్వము 9 గంటలకు శ్రీ వారు ఆనంద్ మోదన్ రామచంద్రాపు పంతులు గారు జిల్లా కలెక్టరు చీఫ్ యాజమానిగ నుండి యొడంబడు దొరవారు ఇజనీయరు వారు ప్రత్యేకపు లైసెన్స్ గుడి వాడకు దయచేసి.

శ్రీవారి-క ఇదివరకే ఎగిన మా తాలూకా ప్రజలు శ్రీవారి దర్బారు కారకు లైసెన్సు వేరక చేసి ప్రత్యేక మందిరము రూపమి 1000 ముఖ్యము సమావేశమై నున్నామనో శ్రీ వారిసముఖము నివేదించ వలసిన విష యములకు గురించి ముచ్చటించు కొనుచుండగా భూమిశక్తి ముఖ్యకర్త గమనము వలన గలిగిన భృతి చెల్లబడినంతనే ప్రజలు కొందరు ప్రస్తుతములకు బుచ్చుకొని ప్లాటు ఫారము పై నిలవబడి యుండిరి.

ఇది ఆగిన వెంటనే వారి నెల్లరకు ప్రస్తుతము లం కృతులకు చేసి దర్బారు భవనము ప్రవేశింప జేసిరి. అంతకు వారు తాము గంటకాలము మాత్రమే యిచ్చట నుండెద మనియు మీకు గల కష్టములు ఈ స్వల్పకాలములోనే విని చేయ దగిన ప్రతీకారముచేసెదమనియు వెల్లడించిరి. పిమ్మట జిల్లా సుసంకల్పదర్శిగా లైన శ్రీమంత్ జేముని వేంకట సుబ్బారావు పంతులుగారి ది. యే. జిల్లా ప్రజలు పక్షమున నీటిపట్లయి ముగగుకాల్వలు యిచ్చుది ఏ. బి. క్లాసులనుగూర్చి పంటకాల్వలకు వృద్ధిచేయుట జమీన్ దారీ గ్రామములలో గల కాల్వలవృద్ధిని గురించియు తెలు గున ముచ్చటించిరి. తాలూకా కమిషనరుగారు రామ చంద్రరావు పంతులుగారు భూమిశక్తికరణ మొసర్పి శ్రీవారికి విప్పించిరి. నందరావుగారుగా మధ్యమధ్య యాజనీయ గారిగోడను నూపరింబెండంబు యాజనీయరు గారి కోడలు, కలెక్టరుగారివారిగోడను సుప్రసిద్ధులను కాంతభావముగ నున్నారావుపంతులుగారులవిచ్చివిషయములకు విమచించిరి.

పిమ్మట గుడివాడజిల్లాకు మనసులొద్దగదగారును పండ్లంగి ఆనందరావుపంతులుగారు కొల్లెటికి నీటిపట్లయి చేయుటగురించి ముచ్చటించు కొల్లెటి మిక్కిలి ముగగు ప్రత్యేకమున దెల్పామును కొల్లెట సాగుచేసిననే తప్ప లేనివో ముగిసిన నష్టముకలదుగనియు గమక ఏ. బి. ముగగులొందుగాని లేకా నీ ముగగులొనెత్తు ఏర్పరచి గాని లేక యామగ్గులొన్నియు తినికేసిగాని ఎట్లయినను సరే కొల్లెటయందుగా సాగు కుగట్లు ఏర్పాటు చేయించ వలెననియు కొల్లెట వక్కాదిందిరి.

ఇంకొందరు ప్రజలు చాలకోజులతో ఏమేము సుగ కులు చెప్పకొన సిద్ధమైయుండిరిగాని వానిన్నిటిని గురించి విచారించుట కిదనరుముకాదు ముచ్చరించి వైచుళముల కిట్లనికలవిచ్చిరి:—

నీరు దెల్పాకంతటికిని పూర్తిగా సప్తయిచేయలేదను విషయము చాలకాలము ఆలోచనలోనున్నదనియు సాధ్య మైంట్ త్వరలో కాల్వలకు ముచ్చుకుచేయించి నీటిపట్లయి ధారాళముగా చేయించెదమనియు గ్రామములో పంచా యతిపద్ధతి నేర్పరచి గ్రామములకేసుం నే యుండున్నేర్ప రచెదమనియు యిట్లుచే యుటలకు మా ముఖ్యులను తీరగల వను నమ్మకము కలదనియు ముగగుకాల్వలు యిదివరకు వున్నవి సరిగా పనిచేయనియడంబ (కొ)త్రీకాల్వలకు త్రవ్వించుట సులభమే గాని మాగానిపంటలు గల యాదినముల లో యకరం ౧-కి ౧౦౦౦-౧౧౦౦ చొప్పున అట్లుయన్న పరియు అనికొని కాల్వలత్రవ్వట కష్టపాధ్యమైనది గాని మీరు భూములకొని యిచ్చివో మీరే కావలసివచ్చి ముగగు కాల్వలకు త్రవ్వించెదమనియు ఏ. బి. క్లాసులవలన ఇచ్చుది యని నున్నారావు పంతులుగారు క్లాసులొందుగాని ఇంక ఎవ్వరైన చేసిగాని లేకా తినికేసిగాని కొల్లెటికి నీరు సప్తయి యందు జేయవలసిందని అందరారావుగారుగ కోరిరి. గాని ఆనందరావుగారు కోరినట్లు వైచానందరీ యిచ్చుదివరచి కొల్లెటికి యందుగా నీరు యిచ్చుట కెట్టి యనకాకము లేదని యును మామూలు పద్ధతి నీటిపట్లయి చేయియందుమనియు ఏ. బి. క్లాసుల యిచ్చుదిలేదను అధ్యక్షులమృ భావగంభీర మైన వాక్యములను వెల్లడించిరి.

జమీన్ దారీ గ్రామములలో గల పంటకాల్వలకు గవర్న మెంటువారు తినుకొని మరమ్మతు చేయించుటకు గురించి కలెక్టరుగారితో సంప్రదించ గా వారని సాధ్యముకాని పరి

యము జమీందారీ భూమియందు గవర్న మెంటువారికి ఎట్టి వాక్కుగలవోతమకు గోచరమవుటలేదనియు వెల్లడించిరి. అందుచే మేమానిషయముల చేయగలిగినది ప్రస్తుతము కను పించలేదనియు శ్రీ వారు వెల్లడించిరి.

కాలవ్యవధి లేమిచే నీటి దరఖాస్తు మంజూరులకు గురించి ముచ్చటించుటకు వ్యవధి కలుగనందుక ప్రజలందరికిని నిరర్థకము కలిగినది. అంతకు కలెక్టరు చీఫ్ వారితో నీవిష యమై మాజిల్లా గో గొప్పనూ స్వామ్యులైన అనువల్లి గోపాల కృష్ణయ్యగారు ప్రత్యేకముగా ముచ్చటించగా అట్టి దర ఖాస్తులకు తాము దాఖలుచేసుకొని విచారించెదమనియు సది నయముగా శలవిచ్చిరి. వారు పీఠమునుంచి దిగుచుండగా గోపాలకృష్ణయ్య ప్రజలు తరఫున చెప్పిన భ.ద్రములకు చిరు నగవుగొ నైకొనిరి. అప్పటికి వారి గవర్న సమీపించినది ప్రత్యేకపు భూమిశక్తియు సిద్ధముగావున్నది. అందరును ప్లాటు ఫారముమీద నిలిచిరి. ఎకరేకటి స్థాముల వారలొకరించి రైలు కూసి కడల వారంభించినది. అందరు మానుచుండగా నీ బందరు ముఖముగా నీ భూమిశక్తి ముద్దుశ్యమయ్యెను. ఈ దర్బారునకు వచ్చిన ప్రజలందరికి తమ దిగ్యభవనమునకు బిలిచి ఆతిథ్యమిచ్చి ఆదరించిన శ్రీ అమృతయ్య గోపాలకృష్ణయ్య గారిని దేవుడు రక్షించు గాకయని కోరుచున్నాము.

కవులవరం, బా. పద్మనాభయ్య.

జెజవాడ.

జెజవాడ:—నిన్నటి దినమున ఏలూరునుంచి ఇచ్చటికి వేంచేసిరి. వీరితోకూడ గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరు గారును, వీవు ఇజనీయరుగారును వచ్చి యుండిరి. గౌరవనీయులగు రావు బహద్రు మోదన్ రామచంద్రరావు పంతులుగారును, కొండ మోటలపుయ్య పంతులుగారును ఇంక ననేకులు వచ్చి యుండిరి. దాదాపు 2000 మంది రహితులు తమ కష్టములను గూర్చి చెప్పకొనుటకై వచ్చి కలకొలిచి అల్లెలకు దాఖలు చేసిరి. పాపము? వారిని చూచినంత మాత్రమున వారు నిజముగ కష్ట ముల పాలయ్యుటల సుష్టముగ బోధపడగలదు. (1) నీరు చాలులేదనియు, (2) దొంగలలో త్రవ్వబడిన చిన్న కాలువ లకు చెదగొట్టుటకు నుంచలసినదనియు, (3) నాలుగు అంగుళముల తూటలవ్యాస నీరుబాగుగ సప్తయి అగుటలేదనియు, (4) కాలువల సన్న గా నుండుటకీ దరలు విరిగి కాలువలు పూడి నీటి పారుదల కాటాకము కలుగుచున్నందున ఆ కాలు వలకు వెదబ్బు చేయించవలసినదనియు, (5) స్థూమల తిరిగి కట్టుకప్పుకు మూయుగ నుండి లెక్కలను బట్టి మార్పులను చేయుటకంటె ఇంజనీయరు ఉద్యోగములు స్వయముగ వెల్లి ఆవటి భూమి మామట యనవరమనియు, అటుల మాత్ర ముండుటలకు ఇంకరలో చాల కష్టములు కలుగుచున్నదనియు, (6) కాలువలమీదుగ ఎరవు బద్దకు, భౌగోళి బండ్లకు పో నీయకుండుటలకురల చాల కష్టకష్టములకు లోనగుచున్నా మనియు, (7) పంచాయతీల నేర్పాటుచేసి కాలువలలోని నీటి సప్తయి గూర్చి యధికారమును వారికి నదలవలసినదనియు (8) తూముకు 7) యకరములు అనే నియమమును తొల గించవలసినదనియు, (9) కాలువలలోని నీరును ప్రతిదినము కొల్లెటేయుమండే ఏర్పాటుచేయవలసినదనియు (10) మురికి నీరు దానంతట అక్కడవి వలించి పొలములకుమాత్రం ఆపరాధపు శిల్ప గూర్చు మెలేబెట్టి లాగుచున్నారనియు, రహితులు మనవిచేసి కొనిన విషయములు.

ఇంకలకు దొర గా కొసగిన జవాబు:—రహితులకు తృప్తికరముగనుండేగని వారి సుభాషణలకు తెలిసికొంటిని అట్లుకా దొర గారికి ఇంకరలో వెల్లువొక అల్లెలకు గలిమి తుణులు కలుగలేదు) వారు మొజువెల్లుమండగా తిరిగివారే మీరు తేవుముగ కలుగ చేయుచుగని దొర గారు శలవిచ్చుటచే తన, నీటిపట్లయి ఇంక నెవ్వరుగ గవర్న చేయుటకు కలగ దనదనియు దొంగలలో కలుగజేయుటకు రహితులకు మామగ్గులేగనియు దొర గారునుచే రహితులు ఆరాధించులైరి.

ఇదిన్నీ గాక తమకు తగింత యనకాకయిచ్చి తమకష్ట ములను చెప్పకొననియలేదనిమాడరహితులు చెప్పకొనుమండిరి.

ఎంతత్వరగ పని పూర్తిచేయకొని వెల్లిగను దొరగారు రహితుల కష్టములకు నివారణచేయుటకై తగింతత్వర పనిం చేదరని నమ్మియన్నాము. ఎంతసేపు వినినకు ఆసంగతులే గమక విశేష కాలము విశలేదనెడి భయముచేరహితులు దిగులు తెంద పులేరు. ఇంకరకే క్రద్ధతో పుచే యున్న నామ చంద్రరావు పంతులుగారు ఇందువిషయమై లాభము కలుగుట కై మాత్రం బద్ధకంబులై యున్నారు. కాబట్టి రహితులుతిరి గి తమపనిగూర్చి తాముయోచించు కొనెదమ గాత!—పురవాసి

స్థానిక వార్తలు

జూలై నెం. కార్యక్రమము.

24-వ తేదీ శనివారము.

మదగాను సూర్య మెంటు మీటింగు అవ 8-0

గో.పా. "బు" స్టూర్యు గారు తిరిగివచ్చుట.....

25-వ తేదీ బుధవారము.

కాశ్మీరీయ గృహదో మీటింగు. సా. 5.15

30-వ తేదీ శుక్రవారము.

ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగరు గవర్నతి, ఆ.దస్స చూ. సా. 6-0

దీపములవేళి:—నేడు శేపు సాయంకాలము 7-7 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలెను.

కామమానసితి:—విష్ణు సభికోష్ఠస్థితి 91-5 మాత్ర లు; అభిమాన్వస్థితి 77-3 మాత్రలు.

బ్రాహ్మసాహిత్య రుయూయరు:— శేపు శో వారము సాయంకాలము 6-30 గంటలకు జయంతిగంగన్న, బి. ఏ. ఎల్. జీ. గారు భగవద్రామ సాహిత్యమును.

జే.వి.వి.వి. రీసీగురూము, బ్రా.జ్యే:— నేడు సాయంకాలము 6 గంటలకు రి.వ. వి.ఎస్. ఎస్. హూషగు,ఎస్.వి. గా రంతరాశ్మయగూర్చి యుపన్యసించెదరు.

బ్యాంకువిస్తోదము:—ఎస్. జీ. ఎస్. ఎస్. రైఫింగుకు సంబంధించి బ్యాంకువారు శేపుగారి 9-30 గంటలకు తిరుకొక్కేటి సముద్రతీరమునుగాన విస్తోదము గావించెదరు.

మరి మొకవకీలు:—గ. వి. ఎల్. శర్మగారి కోరిక మీద గౌ. ప్రధాన్యవ్యాయమూర్తి, వ్యామూర్తి శ్రీవా సయ్యంగారలు రాజకు హేంద్రవరమున పునైయలు సురత్తన రుణాభిష్ట గ్రామ స్థీరముగా పనిచేయుచుండేన ఎన్.నరసింహు గారిని మోక్షోద్యమకేలుగా పరిగణించుట కంగీకరించిరి.

శారదా సంగీత సభ, తిరువల్లి క్లబ్బి:— వీరరాఘవమొదలిటిగి నెం 81-82వ కారదాహోలలో శ్రీకృష్ణ జయంత్యుత్సవముల సందర్భమున ఎల్లుండి యూవారము సాయంకాలము 4 గంటలకు విదారము కృష్ణపు గారు పాట కచ్చేరి గావించెదరు.

భగవత్ తత్వబోధిని సభ:— ఎల్లుండి యూదివా రము సాయంకాలము 4 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ, పండిత, డి. లక్ష్మణాచార్యులుగారు హిందూ తిరులూజిలో మో న్నూముహూలో నరసింహ మేరవరిత్రము ప్రసంగించి కాల తేపము గావించెదరు.

వార్ధకాగధి స్వామిగుడి, తిరువల్లి క్లబ్బి:— కడది 20-వ తేదీగారి 10-25గంటలకు వేళాంతర ప్రసారము కంచివెట్టలకు సమయముక రం గాచారమును భక్తర దాహార ముకేరంబు. గుడికుమారు శాంతమారుడై యాభక్తుని మా సింపెరంబు. భక్తరమూడ వరకవాక్యములతో ప్రత్యుత్తర మిచ్చెరంబు. దాంమీద పూజాపరాయణులును తదితర భక్తు లును నరసింహుగోడంబు గుడినేరవలలో కొండతా రంగా చారిని బాధ వెట్టి నెల్లిమీదగొట్టి గారును చేసిరంబు. ఆ రంగాచారి శివవంతుర మా గాయమునకు చికిత్స చేయించుకొని పాలిమన్నేమనము వెల్లి నెరసింహోవారి తిరుమలాచారి శ్రీని వాసాచారి గుడిమేనేరకు తన్నుకొట్టి బాధించివారని రహితు చేసెను నిషయము విచారించు బుమన్నది.

ఆంగ్లేయ వైద్యములు.

లండను జూలై 22—బ్రిటిషువారి పురోగమముల కున్న యాటకు విశేషము యిట్లు వ్యాపిం. 4 వ తేదీనకు తుఖిచేసి, ఆఫీసులమువారు 2 వ తేదీనకు యుద్ధములో ను పది యొక్కేరి, వైద్యమునకు, వాంఛిక్ కృష్ణములకు సర్వాను ఫ్రేంచిగాను నందము చేసిరి నీరు నేరవంతు ముదారి. ఆ పుష్కలముండి తమకోడన యుండి రి.గి.టూ మొదలు జరిగిన పుత్రియియ్యములో తమ ముఖ్యకర్తలకు ను భవించెనని ఫీరంగిదశనైపులతో నరి

విషయానుక్రమణిక.

వృత్తాంతములు, బహుమతినకల, కలగూగంప	3
సామంతము విషయము	4
ఆంధ్రప్రదేశ్ దొంగరాజు రాజు	5
సామంతములు	5
ప్రధానవ్యాసము.	
సామంతముల రాజ్యముల ఆర్థికస్థితి	6
విదేశీసామంతములు.	
మొత్తమునకు సమకాలిక యుద్ధమునకు నిష్పత్తి	7-8
ఇటీవలనుండి ఆర్థికముల పరాజయము	"
సామంతములకు సహాయము	"
విదేశీ జర్జులములకు	"
సమకాలికముల భీష్మము	"
జర్జుల ఆమోకాదేశపు గట్టిపండ్లము	"
జీవితములను	9-10
యుద్ధమునుగూర్చిన భాష్యాభిప్రాయములు	11
ఇంగ్లీషువారి గ్రామములు	12-12ఎ-12బి
సామంతములు.	
సామంతముల కమ్యూనికేషన్ల పథ, హిందూమతము,	13
తృప్తిసాధనములకు మనవి, శ్రీరాజరాజనరేంద్ర	"
భాషామయము, పోతనామాత్య కవి	"
వృత్తాంత లేఖలు.	
రాజమండ్రివార్తలు, నెల్లూరువార్తలు	14
కొయ్యూరు జేరిపోయిన దుస్థితి	"
ఆంధ్రప్రదేశ్ మహాసభ	15

ఆంధ్రపత్రిక

1915 వ సం॥ జూలై నెల 23వ తేది

శుక్రవారము

సామంతరాజ్యముల ఆర్థికస్థితి

విదేశీసామంతములనుండి నిమగ్నమైన జర్జుల, ఆర్థికము, ప్రాస్తు, రుప్య, ఇటీవలదేశము లయాధికారి సంతకముగ నిర్ణయమునందు చేయబడినది. అం దాస్థియాయుష్యాదేశములస్థితి బాదుక చెలియదు. జర్జుల జీవితమును సంపూర్ణముగ చెలియక పోయిన గనుగొనుట కవకాశములు విశేషముగ గలవు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు గోవ్యముగ నుంచే విషయములు లేనందున నామహాసామ్రాజ్యముయొక్క యాధికారికమునకు బాగుగ చెలియగలదు. విస్తీర్ణమునకును, సంపదలయ దను, సత్పరిసారమునందును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును మించిన సామ్రాజ్యము లోకమునందు లేదు. ఈమహాసామ్రాజ్యమునందు జేతాదాయము సంవత్సరమునకు 297 కోట్ల రూపాయలు. తల బడికి గూ 61-8-0 చొప్పున నాదాయమును రూ 342 చొప్పున వ్యాపారాదాయమును గలదు. సంవత్సరమునకు ప్రపంచమునందు అన్ని దేశములందును సం॥ 10,725 కోట్ల రూపాయల వ్యాపారము జరుగును. అందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వ్యాపారము 3045 కోట్ల విలువగలది యను బ్రిటిషు ద్వీపముల వ్యాపారము 1595 కోట్ల రూపాయల విలువగలదియను నై యున్నది. ప్రజలలో 10కి 12 మందికి వ్యవసాయమును, ఇదియలకు వాణిజ్య కర్మకార్యములును జీవనాధారములు. ఈవిధముల విశేష భాగము ప్రాప్తియందు పరిదేశములనుండి వచ్చుచున్నవి. ఈ సంవత్సరమునందు 10,58,73,102 టన్నుల గోధుమము దిగుమతి యగుచున్నది. అందు సగము భాగము సామ్రాజ్యంతర్యాగములనుండి వచ్చుచున్నది. సంవత్సరమునకు 500 కోట్ల రూపాయల యాహారపదార్థములు దిగుమతి యగుచున్నవి. బ్రిటిషు ద్వీపములనుండి నిర్మాణ పదార్థములు విశేషముగ దిగుమతి చేయబడుచున్నవి. యూర

పుదేశములలోని వ్యాపారము విశేష భాగము బ్రిటిషు నాకలద్యారా జరుగుచున్నది. బ్రిటిషు ద్వీప వాసులు లోకమునందు విశేష భాగముల కప్పును బెట్టియున్నారు. ఇందువలన బ్రిటిషుద్వీపమునకు యుద్ధసమయమునందు సముద్రము వడ్డీవలనను వ్యాపారము వలనను కొంత యాదాయము వచ్చుచున్నది. అంగ్లేయులకు పరిపాలన యుద్ధనాకాదళ నిర్మాణము ద్వీపీయస్థితి వలనను లోకవ్యాప్తమైన సామ్రాజ్యము వలనను సవరమైనది. అంగ్లేయుల యుద్ధ నాకాబలము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క మొత్తముడలియొక్క యు వ్యాపార సంరక్షణమునకును జర్జులల గర్వభాగమునకును గారణమైనది. యుద్ధ మారంభమై 12 మాసములు ముగిసినవి. అంగ్లే వ్యాపారపు ఎగుమతులు దిగుమతులలో మొత్తమున మూడవ వతు తగ్గినది. దిగుమతుల మొత్తము అనుదినమును హెచ్చుచున్నది. ఎగుమతుల మొత్తము తగ్గుచున్నది. కారణము ప్రజలలో విశేష భాగము యుద్ధసంబంధమైన వస్తువులను జేయుటయే యని గ్రాహ్యమగుచున్నది. యుద్ధమారంభమైన తరువాతను బ్రిటిషు పాలనము నవంబరునందు 6.5 కోట్ల రూపాయలను గతించిన రెండుమాసములందు 1950 కోట్ల రూపాయలను నప్పుచేసిరి. 2025 కోట్ల రూపాయల అప్పు సులభముగ లభించుట వలననే బ్రిటిషుద్వీపముల ఆర్థికస్థితి బాగుగ నున్నదని విశదమగుచున్నది. బ్రిటిషు కోశము నందు జర్జుల రుప్య కోశములందువలె బంగారము యుద్ధమునకై నిలువచేయబడలేదు. ఇంగ్లాండు బ్యాంకునందు 107 కోట్ల రూపాయల బంగారము నిలువయున్నది. జర్జులు బంగారము లేకను వలరు కరగించుచున్నారనియును వెంటనే మారనినోట్లరు నృప్తియగు చున్నారని తెలియుచున్నది. బ్రిటిషు హండ్లకు వట్టము 100 కి 1½ చొప్పున నుండగ జర్జుల హండ్లకు వట్టము 13½ చొప్పున గలదు. జర్జుల 1000 కోట్ల వ్యాపారము సంపూర్ణముగ నాగిపోయినది. బ్రిటిషు వ్యాపారము కొంతతగ్గినను నిరభ్యంతరముగ సాగుచున్నది. విజయమునకు సరమైన యుద్ధసామగ్రిలను నిరోధము లేని బ్రిటిషు వ్యాపారము వలనను బ్రిటిషు ఫనమువలనను సులభములగుచున్నవి. అంగ్లేయులకు బ్రిటిషు ద్వీప సంపదల కాక బ్రిటిషు సామ్రాజ్యసంపదలన్నియును యుద్ధమునందు విజయమునకై తోడ్పడుచున్నవి. జర్జులకు స్వదేశ సంపదలును సామ్రాజ్యసంపదలును నష్టమైనవి మితి అండలిక్కితి ఆర్థిక విషయమునందు సర్వవిధముల సంతృప్తికరముగ నున్నది. రుప్యదేశమునందును బ్రిటిషు సామ్రాజ్య భాగములందును గానలసిన యాహార పదార్థములు సహజవస్తువులు గలవు.

రుప్యకు స్వయంపోషణ స్థితిగలదని తెలియుచున్నది ఇంగ్లాండు ప్రాస్తు దేశములందు గానలసిన ద్రవ్యము పైకప్పు గలవు. ద్రవ్యమును తగినరీతిని యుద్ధసామగ్రికై యుపయోగించుచు జర్జులల వ్యాపార నిరోధమును జేయుచు సంపూర్ణముగ యుద్ధసామగ్రి లభించువరకు జర్జులకు చిక్కకుండు కాలముగనుపుటయే మితిమ డలి విజయమునకు సాధనముగనున్నదని యుద్ధతంత్రజ్ఞుల మతము. యుద్ధపర్యవసానము విజయమువలన దేలవలసి యున్నది గానిపైపికుల మరణమువలన గాదు. విజయమును బొందుటకై జర్జులు చూపెడి కట్టడల సంసరమయమైనను ఆర్థికస్థితి, కాలము, ధర్మము వారి విజయమునకు బ్రతికూలముగ నున్నవి నష్టమగుచున్నది.

క్రాంత్యవర్ష మెంటు అప్పుపత్రములను గురించి కొన్ని దినములక్రిత నిాపత్రికయం దొక ప్రధా

నవ్యాసము వ్రాయబడినది. అందు నూచించిన నటులు కోశాధ్యక్షులు మధ్యనుకృతియందుండు వారు సముద్రము క్రిందకిరిది పత్రములను గొనుటకు తగిన ఏర్పాటులను జేసిటులు ప్రకటించబడినది. పోస్టాఫీసులద్యారా ఒక్కొక్క రూ 100 మొదలు రూ 5000 వరకు పత్రములను గొనవచ్చునని ప్రకటించబడినది. ఈపత్రముల వడ్డీ 100కి 4 చొప్పున నుండను. ఈనెల 23వ తేదీనుండి ఆస్టుమధ్యభాగము వరకును దరఖాస్తులను ప్రకటించిరీతిని చేయవచ్చును. దరఖాస్తు చేసినపుడు కొనవలసిన పత్రముల సొమ్ము మొత్తములేయును నొకసారి ఇయ్యవలయును. పాలకులు 4 కోట్ల రూపాయల అప్పుపత్రముల నమ్మ నుద్వ్యక్తుగ నున్నారు. పోస్టాఫీసులద్యారా వచ్చేకి మొత్తము తెలియనందు ఏర్పాటులందు వ్యత్యస్తము లేకుండుటకై నాలుగుకోట్ల పత్రములు గాకను సీకత్రము లధికముగ నమ్మబడనని ప్రకటించబడినది. ఈపత్రముల నిచ్చుటయందు దింకొకవిశేషముగలదు అవి ఆర్జరు పత్రములుగాక బేరరుపత్రములుగ నుండును. అందువలన పత్రములచలనముకి బాగుగ గాగలదని తోచుచున్నది. నోట్లవలె పత్రములను మారుటకు ఏలుండును కాని ఈ యేర్పాటులలో మెకలోపము గలదు. పత్రముల సొమ్మంతయును నొకసారి ఇయ్యవలయునని నియమము సమాజసమని తోచును. భాగ్యవంతమైన ఇంగ్లాండునందు కోశాధ్యక్షుల మక్కువగాను 5 పిల్లిగులవ తున 5 సవరనులపత్రము 20 వాయిదాలమీదను పీసికొనుట కేర్పాటుచేయగా బీసమైన హిందూదేశము నందు దరఖాస్తుచేసిన పత్రముల మొత్తము సాతయును నొకసారి ఈయవలయుననుట కార్యసాధనము గాదు. సామాన్యులకు గవర్నమెంటు పత్రముల యొక్క విలువ తెలియదు. వారలీవిధముగ ద్రవ్యమును గూతబెట్టు మార్గమును బోధించుటకును మధ్యమతరగతి వారు పత్రములను గొనుటకు ఏలుండుటకును వాయిదాల మీదను డబ్బులు పుచ్చుకొనెడి ఏర్పాటును జేయుటయుక్తమని తోచుచున్నది పాలకు లీమార్గ మవలంబించిన భూములకును సగలకును సొమ్మును వినియోగించెడి వాడుక ఈవిధమున కొంతతగ్గి పత్రములను గొనువాడుక హెచ్చి దేశాదాయము పెరుగగలదు.

రాగల జాతీయమహాసభ బొంబయిగరము నందు గూడనున్నది. గత జాతీయమహాసభ జరిగి ఆరునెలలు గతించినవి. మితవాదులకును జాతీయవాదులకును కలియకను నొకగూర్పుకై యేర్పాటు చేసినవా రింతవరకును నేమియును జేరకులు తోచును. జాతీయమహాసభ గూడ నున్న కాలము సమీపించుచున్నది పునఃసంఘము రెండు రాష్ట్రీయసభలు గూడినవి. జాతీయసభ కధ్యక్షులు బాప్టిస్టుగారు. మితవాదులసభ కధ్యక్షులు వాషియాగారు సభలుగూడిన తరువాతను నుభయపక్షముల నాడిని గలయభిప్రాయభేదము బలతరమైనది. గౌరీగారి కిని బాలగంగాధరతిలకుగారికినినడుమ పడమరాయ బారము నిరుపయోగమైనది. ఇప్పుడైనను నీవిషయమును విచుచ్చించుటకై యేర్పడిన వారు క్రద్ధను దీసికొని యుభయపక్షములను జేరదీయుట సమంజసము. ఆలస్య మొత్తటినుంచినను చెరువును. రాగలజాతీయ మహాసభ కధ్యక్షులతపదనివహించుట కిరువురు పేర్కొనబడిరి. సుప్రసిద్ధులైన సర్ సుబ్బాస్వామియ్యగారొకరు. కాని వారు వాదక్యమువలన నీ దుర్భర కార్యమును వహింపజాలమని తెలియజెప్పిరి. నిర్ధారణ చేయబడిన రెండవ వారు సర్ సత్యేంద్ర ప్రసన్నసింహగారు. వీరు సామ్రాజ్య సభయందు నియమింపబడిన మొదటి మొందవ న్యాయాంగమంత్రి యని సర్వత్ర తెలిసి

బరోపా మహా సంగ్రామము

మిత్రమండలి సమకాలిక యుద్ధప్రయత్న నిర్ణయము.

జాతీయముల అస్తిగ్రయముల పరాజయము

పోలండునందు ఘోరయుద్ధము

లిండా జర్మనుల వశమగుట

రుష్యనుపైస్యముల ఫరభావము

జర్మనుల క పారితోషికము గట్టిపడేము.

ఇంగ్లాండు

అమెరికా దేశపు ప్రతి

లండను జులై 21:—అమెరికా దేశపు ప్రతి యూరోపు దేశమునకు నమ్మబడుచు కలుగుచున్న భావలగుర్చి అస్థిత్వముగ్రహించు పార్లమెంటు ప్రజలసభలో ముచ్చటించిరి. ప్రస్తుతానికి నా కనుకలముగ కనబడుటలేదు. ప్రేలుడు సామగ్రిలను చేయుమిత్తము చాల ప్రతి అమెరికా దేశమునకు పంపబడుచున్నట్లు నా కనుకలము గలదు. అయినను మన మత్తంత స్నేహభావమును గలిగియున్న తటస్థదేశములవారు స్వాతంత్ర్యములకు భంగముకలిగించి వారికి మన స్తాపమును కలిగించుట పాడి గారు. మన మానిషయమును చాల బాగూర్చుకొని పని చేయవలసియుండదు. అయినను ఈ విషయమున కలుగుభావము లొలగింపుటకు మంచి యుపాయమును దొరతనమునా రాజుచించుచున్నారు.

దుర్వ్యయ నివారణము

ఇంత గొప్ప యుద్ధము తటస్థ తలంపుగా తటస్థించి నపుడు కొంత దుర్వ్యయము తప్పదుగాని మేకన్నా గారును కిచనరు ప్రభువుగారును బాల్బరగారును ఆ దుర్వ్యయమును సాధ్యమగుంతవరకు తగ్గించుటకే ప్రయత్నించెదనని ఆస్పిక్తు మంత్రిగారు నుడిచిరి.

సముద్రపునదుల యుద్ధాధికారపు చట్టము.

లండను జులై 22:—పార్లమెంటు ప్రజల సభవారు సముద్రపు పక్షుల యుద్ధాధికారపు చట్టమును మూడవసారి చదివి యామోదించిరి.

ద్వితీయ సువత్సర యుద్ధవిషయిక వైప్రార్థము.

లండను జులై 22:—ద్వితీయ సువత్సర యుద్ధవిషయిక ముగిసిన వైప్రార్థము ఆంధ్ర 4 వ తేదీ సెంటు పాలు క్రైస్తవ దేవాలయమున జరుగును. ఆ ప్రార్థనముకు శ్రీబాబ్బి చక్రవర్తిగారును జాతీయనాయకులును వచ్చెదరు.

వైవరక్షణమును గోరు ప్రార్థనము

లండను మధ్యాహ్నం (విషపు) గారు 25-7-15 వ తేదీ సెంటు పాలు దేవాలయద్వారసోపాముల మీద నిలువబడి వైవరక్షణమును గోరు ప్రార్థించెదరు. ఈ ప్రార్థన మారు బయట జరుగును. 8000 మంది వైనిట వీప్రార్థనమునకు వచ్చెదరు.

జర్మనులదురాగతములు.

లండను జులై 22:—జర్మనులు వివద్రావక పూరితములగు గోళములను వదలుచున్నారని దురాగత నిరూపక సంఘమువారు గ్రంథము మొనరించిరి.

యున్నది. వీరింతరాయమును జాతీయమహాసభయందంతప్రమేయమును గలిగించుకొనియుండలేదు. కాని గాథ మైనదేశాభిమానము గలదని ప్రతీతి గలదు. బొంబయి, చెన్నపురి, ప్రయాగప్రాంతము లందలి జాతీయ మహాసభయొక్క స్థిరసంఘములును సర్వవిలియం వెడరుబరచుచును సత్వేంద్ర ప్రసన్న సింహగారు తగినవారని తెలిపియుండిరి. సర్వసత్వేంద్ర ప్రసన్న సింహగారు నిరభ్యంతరముగ రాగల జాతీయమహాసభ కధ్యక్షులు గాగలరు.

తటస్థదేశములవారి నొకలయుంచుట.

లండను జులై 21:—పార్లమెంటు ప్రజల సభలో జర్మను లినికల 95 తటస్థదేశములకు ముంచిరి డాక్టరు మెక్రానముగారు చెప్పిరి.

అధి నివేశనములమంత్రి నియోజనచర్చ.

లండను జులై 21:—అధినివేశనముల మంత్రినియోజన చర్చను స్త్రీలు మొట్టమొదటగా ముగించు పవనమున నీరీతిచేసిరి. యుద్ధమును గూర్చియున్న యుద్ధపదుములలోను సంధిచేయుటలో నచ్చి నన్ని విషయములలో బాధ్యోగల అధినివేశనముల మంత్రుల యూరోపముల చొంతనమునారు తీసుకొనః శ్రమించిరి స్పష్టముగ తెలియుచున్నది. అన్నివిషయముల పూర్తిగ వారిలో నాలోచించుటయే మంత్రిగారు వారి సంపూర్ణకోరిక అందువలననే సర్ రాబర్టు చౌడ్వగుగారు మంత్రిగ సమావేశమునకు వచ్చిరి.

బెనల్లాయోడ.

లండను జులై 21:—డప్పుకు శత్రుపట్టణమునకు దూర్పుగా ప్రయాణముచేయుచు నుడవము 6 గంటలకు నిష్క్రమింతుకొనిన బెనల్లాయోడ సహాయమును బెటాకీ స్త్రీయకు కల్పిండు.

లండనుజులై 22:—బెటాకీ సహాయమున, బెనల్లాయోడను చేరుకొనుచున్నది.

ప్రాము

ఆంగ్ల విజయమును జర్మనులు స్థిరపరుచుట.

లండను జులై 21:—ఆఫ్ఘనిస్తాన్:—ఈవెజుకు తూర్పున ఆంగ్ల సేనలు మంగుగునులను ప్రేల్చియుట్టిచిందికొంత ముందరగూడ వెల్లిగని బెజుకులో జర్మనులు ప్రకటించిరి.

పరానువారి ప్రకటనము.

లండను జులై 12:—పేరిస్-చాలాప్రదేశముల తీర్మానము ఫిరంగులు కాల్పబడినది. తూర్పుభాగమునతప్ప నితర ప్రదేశములలో వెచ్చటకు కాల్పలపోరాటము జరుగలేదు. ఇచ్చట జర్మను లొక కందకమున కొంతభాగ మాక్రమించుకొనగలిగిరి.

ప్రొచియుద్ధరంగమును ఇటాలియను సేనాధిపతి దర్శించుట.

లాహోరు, జులై 22:—ఈమధ్య పారిసు సేనాధిపతి ప్రొచివారియుద్ధముఖమునకు బోయి, యచటి ప్రొచి సేనానాయకులతో ముచ్చటించి, మిత్రమండలమువారందరు గలసిరయేకాలమున శత్రుసేనకు ధిక్కరించియెడ, శత్రువుల నిశ్చయపరచుచున నిర్ధారించెనుఅని ఇటాలియను జర్మను పత్రిక వ్రాయుచున్నట్లు ని అప్పు ఎస్ గెజెటు విలేజు తంతివార్త విచ్చుచున్నది.

ప్రొచిపనివాండ్ర దేశాభిమానము

గజులలో పనిచేయువారిలో మునుపటికంటె ౧౦,౦౦౦ మంది తగ్గినను గజులప్రదేశములో చాలభాగము యుద్ధరంగము క్రింద యుండినను ౧౦౦౦ వ సంవత్సరము మొదటి అయిదు మాసములలో ౧౦౦౦ వ సంవత్సరపు కాలములోకంటె ౧,౦౦౦,౦౦౦ టన్నులమాత్రమే తగ్గెను. ఇందుకు కారణము పనివారిదు వారమునకు ఏమిడినముఖము అభిమానముతోడను పనిచేయుటయని తేలివది

రుష్యా

వార్తావద్ద తీవ్రమగు యుద్ధము

లండను జులై 21 — ఆఫ్ఘిటర్ డాము వార్తాకొరకు తీవ్రమగు పోగు ఇంకకలజరుగుచున్నది. జయపజయము లేదు యులేలలేను శత్రుకోటల. ప్రక్కకుండి రుష్యావారు తీవ్రముగ పోరుచున్నారు. వారి సహాయసేనలు విశేషముగ వచ్చినవి అని జర్మనులు ప్రకటించిరి. ఈ ప్రాంతమున బ్లొముఖ్యస్థానము అచటికి జర్మనుసేనలు విశేషముగ వచ్చినవిగాని వారి కేమియు జయము లిగినట్లు కనుపడదు. యుద్ధము బహుతీవ్రముగ జరుగుచున్నది. జర్మనులు సేనలండి దక్షిణభాగమున 1500 మంది మాత్రమే ఖువీలకుగ కట్టుకొంటిరు తెలిసిరి. “అన్ని ప్రక్కలకండియుమాకు పహు సేనలువచ్చినవి. గ్రోజుకు వు పడమటనున్న స్థానముల రుష్యావారు వదలిపోవుచున్నారు. జనరలు వైరిభూగాను ఇరాంగోద్ ప్రాంతమునకు వెళ్లుచున్నారు.” అని జర్మనులు ప్రకటించిరి. ఎకెన్ గెక్ ప్రాంతముననే బహుతీవ్రమగు యుద్ధము జరుగుచున్నట్లున్నది. అచట రుష్యావారు జర్మనులకు అధిక సేనలతో తలపడుచున్నారు మేము కొద్దిగముందుకు పోతిమని మాత్రమే జర్మనులు చెప్పిరి వారి తవరకు రైలుకట్టవరకుయిం పోయిపోలేదో నుడిచుముగ నున్నది

జర్మనుల ప్రతిబంధము

లండను జులై 21:—బెల్గియో జర్మనీ వారిలుల ప్రకటించిరి. ఓస్ట్రో ఔకాకు ఉత్తరమున మా సేనలు నానూ నదియుపనదులమీదుగా ముందునకు వెళ్లుచు 2 వోట్ల నానూ నదిని సమీపించ గలిగి. ఓస్ట్రో ఔకా వద్ద నది యొక్క వాయవ్య తీరమును గూడ చేరినది. రుష్యావారు గూడ తీవ్రముగ ముమ్ముల వెదిరించుచున్నారు. రుష్యా వారికి సహాయ సేనలు వచ్చినవి.

జర్మనులు ఖువీలుగా పట్టుకొనిన

5000 మంది రుష్యావారిని తుపాకులతో కాల్చి చంపుట. లండను జులై 21:—వెల్గోగ్రకు. రుష్యావారిలుల ప్రకటించిరి. రావరుస్కావద్ద జర్మనీవారు ఖైదీలనుగా పట్టుకొనిన 5000 మంది రుష్యావారిని తుపాకులతో కాల్చి. జర్మనీ వారికి సహాయముచేయుటకు వచ్చిన ఆస్ట్రీయావారు దేశము కొరకు ప్రాణముల నిర్పించిన ఈ 5000 మంది రుష్యావారిని సమాధిచేసిన వెద్దళ్ళ కాసమును చూచిరి. అనిమాదే వోలకు వద్ద ఖైదీలుగా పట్టుకొనబడిన ఆస్ట్రీయానైకులు వెట్టిరి.

రుష్యారంగమున ప్రబలమగు పోరు.

లండను జులై 21:—వెల్గోగ్రకు. అధికారు లిలుల ప్రకటించిరి. మంగోవారమునాడు యుద్ధరంగము నందంతటను దీక్షమగు పోరు జరిగినది. మా సేనలు జర్మనీవారి ముందునకు రాకుండ చేయుటయే గాక కొన్ని వోట్ల వారిని తలపడి. పారబోలినవి. ఉత్తరభాగమున మిట్ట పర్వతమున ప్రధానమగు యుద్ధము జరిగినది. దక్షిణమున శత్రువులు ఆస్ట్రో తెక్సు ముట్టడించి నానూ నదీమీదుగా ముందుకు వెళ్లి పడిరి. మేము విడిచి వడిగొరకు వారి కిరకి పోకోలితిమి. లుట్టికు ప్రాంతమున శత్రువులు తుపాకా పోషలు పిరుస్తే ప్రాంతమున మేము వారిని నిలువరించితిమి. రాత్రి యగువరకును గూడ విల్గెజునది కిరపొక్కుముగు పోరు యగువరకును గూడ విల్గెజునది కిరపొక్కుముగు పోరు తరిమిచేసితిమి. సోకలు ప్రాంతమున బరువదిని చాటిరి జర్మనులను మేము తలపడి వారిలో 1000 మంది ఖైదీలగు పట్టుకొంటిమి.

బొల్చికు సముద్రమున ఆంగ్ల జలాంతర్గామి

జర్మనివారి యుద్ధనౌక నోడించుట.

లండను జులై 21:—సేనానాయకుడగు మాక్సు హోల్ట్ గుకే పోమెరక్ అను జర్మనివానౌకను ట్యాంకోలో కొట్టి జయమందిరి డాక్టరు మెక్రానముగారు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో నుడిచిరి.

గ్రామ మూకునికలను గా

రుష్యానై విమల నభిరందించుట

లండను జులై 21:—వెల్గోగ్రకు. మాస్కోగారి ప్రతినిధులు కొందరు గ్రామమూకునికలను గా దర్శనమునకు వెళ్ళగా అచట రుష్యానైకులను చాల విధించిరి. పర్యవసానమున విజయము కలుగునని అందుకు విశ్వసించుచున్నారు

ఇటలీ

గోమూ కకటనము.

లండను జూలై 22:—గోమూ—ఇట్లు ప్రకటించబడినది వెసాంజో గంగమున యుద్ధము తీరముగ నన్నది. స్థావర భూములను నాటిమి గోరిజియా వెసాంజో నంతెనలకు కాపునకు కొండల పంక్తిలో కొంత భాగమును. తూర్పు గట్టునుండి పట్టుకొంటిమి. రాత్రిం బగ్గు ఘోషమైన యుద్ధము జరిగిన తరువాత కాశ్యో పీట భూమినుండి శత్రువుల వెడలగొట్టి కొన్ని కందకముల పట్టుకొంటిమి. కొన్ని గుహలను కొంత ముందుగుండు సామ గ్రియున కొంతమంది మైదల ఖుయీయగ పట్టుకొంటిమి. గడ చిన మూడు రోజులలోను యుద్ధ ఖుయీయ 3478 ఆస్త్రియా వారి సభ్యులు లింకను తెలియ లేదు.

గోరిజియానంద యుద్ధము.

లండను జూలై 22:—గోరిజియానందయుద్ధము అధిక ప్రాముఖ్యత గలిగియున్నది. గాని ౭ మైళ్ళలో జరుగుచున్న యుద్ధము వెడల దీని ప్రాముఖ్యత ప్రజలచే పరిశీలించబడకపోవచ్చును. ఈ యుద్ధ ము నిన్నటిదినమంతయు అతిభయంకరముగ విశేషరక్తప్రవాహ ములతో గోరిజియాలో జరిగెను. పురమునకు దక్షిణమునను మంటిసాన్ మికెలిఆను కొండను తక్కిన ప్రదేశముల నన్ని టిని తనకుతొనుంచికొనిన దానిని సాయంకాలమున ఇటాలి యనుకు పట్టుకొనిరి. ఈ కొండను తిరిగి మేజరు జనరలు మాగ్ గారు తీసికొనిరిని ఆస్త్రియావారి ప్రకటనలలో నన్నది. గాని అచ్చటనే యున్న మెట్టలలో ఆస్త్రియావారి సేనలు ఇటాలియనులతో బహుకష్టముతో పోరాడుచున్న వని ఆ ప్రకటన మే తెలియజేయుచున్నది. యుద్ధము తి ఘోర స్వభావము కలిగియుండెను.

ఆస్త్రియాను ఖుయీయ పట్ట ఇటాలియనుల జాగ్రత్త లండను జూలై 20:—యుదీనునంద ఇప్పటికప్పుడే 2000 మంది ఆస్త్రియాను ఖుయీయ తీసుకొనిరాబడిరి. ఇప్పుడు ఆస్త్రియాలో కలరా మొదలగు రోగములు ప్రబలి యుండుటచేత, అందులో కొందరిని క్యారులైన ఆఫీసులో వైద్య పరీక్షలకు పాపిరి. కొంతమందిని జాగ్రత్తతో బరికే చేసి, అటుకు రోగములు ఏవియు లేదని నిశ్చయించబడిన తరువాతనే గాని చేర్చుకొనున్నారు.

ఇటాలియనుల రణోద్ధతి.

ఇటాలియనులు కందకములను బట్టుకొనుటలో విశేష పడిన రణోద్ధతి యతి తీరము. తీగల కోయవాండ్రు ముందు రాత్రివేళ నిశ్శబ్దముగా ప్రాకిపోయి తీగను కత్తిరించి, శత్రువుల కందకములకును శత్రువులకును దారి తెప్పిచిరి. తెల్లవారి నతరువాత ఇటాలియనుల కాంపుంటిమి పీపుల మీద నినుక బస్తాల నిడుచుచు పొట్టలమీద బ్రావును శత్రుకందకములకు పోయి ఘోషము తలూ అనలేది బస్తాలపీపులమీదనుండి దీని క్రొందరిని పొనిచాటు నుండి శత్రువులను మాపుజేసిరి. పీపులమీద బస్తాలవేసికొనిన యుద్ధపాదము శత్రువుల గుండ్రవాగును దప్పించుకొనుటకే ఈ ప్రకారమున యుక్తయువకుల పోరుతో 5 మైళ్ళ కంటక కలన మును గడిపగలిగిరి. ఉభయపక్షములను సమైక్య సమానము. గోరిజియానుండి వచ్చునీళ్లును అట్టణము స్వాధీనపడుటకు సిద్ధముగ నున్నట్లును, గాని రక్షించుచుండి భటులు ఆకలములమీద దీనించుచున్నారనియు, రాత్రులందు నిశీకటి గానున్నదనియు, కిటికీలవై తెరచువారిని తుపాకీనేయు చున్నారనియు జెప్పుచున్నారు.

ఇటాలియనుల విజయస్థలము.

ఈయుద్ధము ఇటాలియనులు గాంచిన జయములకులన ఇటాలియనులకు గోరిజియా మొన్నట్లములకు పట్టినచున నున్న రంగులనుగూడ స్వాధీనమొనరిన యూదేవులెంతివాడ్రు కుక్కలతో తెచ్చుచున్నది.

ఆస్త్రియా

అధిని వేళములలో యుద్ధము.

లండను జూలై 22:—పార్లమెంటు ప్రజల సభలో అధినివేళములలో ఆస్త్రియానుగూర్చిన సభ్యులలో బోనరు లా గారు అధినివేళములలోని మైలిసిటినివరించు. ఆస్త్రియావై ర్విల్లిగామునకు, బోగోలాండులోను, కామెరూనులోను జరిగిన విజయములచే గత ఆస్త్రియా తూర్పుభాగమున కరిగినవిజయము నుత్సాహముగ వర్ణిరి.

అమెరికావారు జర్మనీవానికి పంపిన లేఖ

లండను జూలై 21:—అధినివేళముల మంత్రి నియో జనము: నీరోజున జరిగినచర్చలో అధినివేళముల యుద్ధసిటిని గూర్చి బోన లా గారు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ముచ్చటించిరి. “ఉగాండా రెయిల్వే లో మనము విజయమును గంటిమి. మన స్థానముల నిలుపు కొనగలిగితిమి. ఏలయన అధినివేళములలోని ప్రజల తమంతట తాము మనకు సేవ నొనర్చిరి. ఇంతియేకాక వీరిసేవ మన కత్యంతతోపముక్తముగ నుండుటగూడ తటస్థించెను.

అన్ని యుద్ధారంభమున అన్ని స్థానములలోకంటే వైబా లాండు లోని స్థితి యుద్ధవక్రముగ నుండెను. లేడి గోవేలాండు అనునొక యొసర్పినకృత్యములే దాని తేరుము నకు మూలకారణమయ్యెను.”

“మొత్తముమీద విరోధాలని చారినే ఆస్త్రియాలో గూడజర్మనీవారు యుద్ధసన్నద్ధులై యుండిరి. వీరికి యుద్ధసామ గ్రియంతయు విశేషముగ నుండెను. కామెరూనులో వారికి రెండు విమానములుండెను. కాని వీటిని బ్రిటన్లుపట్టుకొని జనరలు బోధా గారి కొనుగిరి. మనకుగూడ ఫిరంగిదళములను ముందు గుండు సామానును, మరఫిరంగులను అధికముగ నుండెను మనకు మైలికులువిస్తారముగ నుండిరి. అధినివేళములలోని మన తోడేద్రజలు తమ రాజ్యమునకు ౭ లీచునుగ్ల సహాయ మొసగి: బోగోలాండులోనున్న మైలికోవ్యోగులు కానివారందఱు ఆయుధ పాటులై యుద్ధమునకువచ్చిరి. మన పూర్వుల ధైర్యసాహ సాదుల వీరు లని ట్లు చేయుటకు పురికొల్పియుండునని మన మనిశ్చయముగ జెప్పుచున్నాము. ఆస్త్రియా పశ్చిమసరిహద్దు పటాల పువైనిగ్ల లాసర్పిన కృత్య ములకును, సహాయములయెడల సహితము ధైర్యముతో పోరాడిన ఆస్త్రియా రైఫుల్స్టూలపు మైలికు లాసర్పిన పోరాటమికిని, ఆయుధ మైలికుల బోనరులా గా రెంతయు కొనియాడిరి. ఈ మైలికులు కట్టుబాట్లు ననుసరించి ప్రవర్తించి రిగాని యందులకు వ్యతిరేకించి నడువలేదు.

“ఇక వాస్కోకా డేజీములో, బ్రిటిషువారి పరిపాలన పద్ధతిని గ్రహించి యుచువుచినట్లు నడచుకొనిరి. అన్నివిధ ముల సహాయము జేసిరి. రాజ్యక్షేమములై యుండిరి. జర్మనీవారి పరిపాలన క్రింద నుండుట చే వీరికి బ్రిటి షుపరిపాలనమునకును మంచిచెడ్డల చక్కగ బోధపడినవి. గల్లి పోలిలోను ప్రాచ్యులలోనున్న పోరాడుచుండిన మైలికులగూర్చి వారు ప్రసంగించిరి. ఆమైలికులయొక్క సామర్థ్యమునగూర్చి అధికముగ సజ్జిప్తాయమున పార్లమెంటువారు పొందుటకు తగినమాటలను తాము చెప్పలేమని బోనరులా గారు నడిచిరి.

టర్కీ

ఏడెనునంద తురుష్కులయొటము.

సియూ జూలై 22 :- 21 వ తేదీయుదయమున ఏడెను కోటలోని రక్షకులములలో నొకభాగముచేత కొంతమూలమున తురుష్కులు ఏడెనుచుకొనిన స్థిరవాసమునదాకి వానినచ్చట నుండి 5 ముల్లమూరము తిరిగిరి

అమెరికా

అమెరికావారు జర్మనీవానికి వ్రాసిన లేఖ.

లండను జూలై 22:—ఇటు మైలి జర్మనీవారు తమ జలాంతగ్రాములచే అమెరికా సయ్యుక్త రాష్ట్రీయల చంపిన యెడల వారు అమెరికా సయ్యుక్త రాష్ట్రీయలకు శత్రులగుచు రని జర్మనీ వారికి తెలియ జేయుటకు సయ్యుక్తరాష్ట్రీయలలో నిశ్చయించ బడినది. వారి జలాంత గ్రాములు ఆంతర్జాతీయ శాసనము ననుసరించి ప్ర వర్తించవలసి యున్నదని కూడ తెలియజేయుచు. లూసిటేరి యా నొక ముంపబడినప్పుడు అందులో చనిపోయిన అమెరికా డేజీయులగూర్చి పరిహారము నీయవలయుననినిష్పందించిరి. నిషిద్ధ ఋణపు తీసుకొనిరిని అమెరికానాకలకు మే మపాయము కలి గించుము. అట్లాంటికునముద్రమువై పోవుటకు నాలుగునాకల నిత్తుము. అని జర్మనీవారి నూచనముల వారు నిరాకరించిరి ఈలేఖ శుక్రవారమునాడు బెర్లినుకు పంపబడును.

దక్షిణహిందుస్తానము

తిరువాన్కూరు వరదలు గొప్పనష్టము

తిరువాన్కూరు జూలై 21:—జరిగిన ఆరుదినములలో అతిగొప్పము కురిసినది నదుల వరదలై పాటుచున్నవి. ప్రజానష్టము సాత్తునట్లు గూడగలదు

శ్రీగయ క్యారు గారు.

బెంగళూరు జూలై 22:— బరోడా దివాన్ వి. పి. మాధవరావుగారు నిన్న నేనచ్చిరి. పటాన్ భవన్ ఆనతమమంది రంమున శనివారమునాడు శ్రీగయ క్యారు గారికిని శ్రీమహారాణీ గారికిని పీఠవింపొందెను. సంస్కృత పరివదమునకు ఆరోజు ననే శ్రీగయ క్యారుగారు ప్రారంభోత్సవమును జరిపెదరు ఆ సమయమున పూనా ఫెర్దునన్ కళాశాలలో ప్రొవెనరుగు రెనడి గారు ఉపనివత్తులమైని యుపన్యాసమునును ప్రధమమున జరుగును.

శ్రీ గవర్నరుగారి సుచారము.

నిన్నటి ఉదయమున ౧౨ గంటల ౧౫ నిమిషములకు శ్రీ గవర్నరుగారు మైసలు బ్రెయినువై కర్నూలునకు చేరి ఇచ్చటకి వీరికొక రాజకీయ సంబంధమైనదిగాదు వీరికి స్వాగ త మొసగుటకు కలక్టరు వెన్నరుగారును, పోలీసు గూఢరిం పెండెండు విఠ్టా గారును, మ్యూనిసిపల్ ఛైర్ మన్ నరసింహ రావుగారును వచ్చియుండిరి. బండి దిగగానే గవర్నరుగారికి ఛైర్మనుగారు పూలచోరము జేసిరి. స్వాగత విలేఖనములుగల విలంపులన్ని పెద్దరోడ్డుయందు కమన్యబడినవి. సాయంకాల ముగిగంటలకు సావ్యజనిక సభ జరిగినది. అందు స్వాగత మొసగ బడినది. జట్టప్రోలు రాజుగారున్ను ప్రముఖులందఱుకుసభకు విచ్చేసిరి. ఛైర్మనుగారు పురపాలకసంఘమువారియొక్కయు శేషకాశ్రి గారు జిల్లాబోర్డువారియొక్కయు స్వాగతశత్రముల జదివిరి. కర్నూలుబ్రాంచి రెయిల్వేలనకలగు మన్నలోపములు యమ్ యమ్ రైల్వేవారికి తెలియజేయుచు మనియును, వైద్యకాల, నీటికాలువలు మొదలగువాటినిగూర్చి దొరతనము వారు సానుభూతితో విచారించుచుయును, జిల్లాబోర్డువారి యావశ్యకతలతో దొరతనమువారి సానుభూతినిపదనీ యున్నా రనియును, కొయికకుంతలపాతశాలకు గూర్చి చేయు నూచన నేజేని దొరతనమువారి రాలొందిరునియు శ్రీ గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. తగినమనుష్యులు జతపడియెడల జిల్లాలో పోస్టుఅండు టెలిగ్రాఫ్ అఫీసుల దొరతనమువారు కొద్ది కాలమున నేర్పరుతురు. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగ ఉద్యోగులుకాని వారిని నియమించుటగూర్చి దొరతనమువారు విచారించుట అని బదులిడిరి.

సభముగిసిన ౭౭౪ శ్రీగవర్నరుగారు పట్టణమంతయు తిరిగియాదిరి. విలంపునకు ప్రసిద్ధిగాంచిన నవాబుఖాన్ గోరిని చూడిరి.

బొంబాయి.

భోజనసతి గృహకార్యనిర్వాహకుని మోసపుచ్చట

బొంబాయి జూలై 22:—జె. ఇ. వార్నికు అనునానికి 18 గుర్రపుదళమున నొకకమిషను పుద్యోగముకలదు. ఇత డొక భోజనసతి గృహకార్యనిర్వాహకుని మోసగించి 250 రూపాయిలతోఁబట్టి పుచ్చుకొనినట్లు ఇన్వెస్టిగేటివ్ నను గారి తనిఖీ గాజుధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటు గారి యెడల కేసు చేసిరి. ఫిగ్యాన్సిట్లు తెలియజేసిరి. 30-4-15 ముద్దాయ భోజన సతి గృహమున బసచేసెను. ఆపధ్యాప్తముననే నేను బొంబాయి బ్యాంకు పూనాకాఖనారివై నొకచెక్కును 500 రూపాయిలకు వాసినియచ్చెను. సామ్యుకుగ కలవా అని ముద్దాయు కార్య నిర్వాహకుని అడిగెను ఆతడు తనవద్ద సంతసామ్మి లేదనిచెప్పగా, 250 రూపాయి లకు చెక్కునుయిచ్చెదని ముద్దాయునకు ఆసామ్మ్యు కార్య నిర్వాహకుల ముద్దాయుకినగదు రూపకమున మొలపెయిచ్చెను తరువాత ముద్దాయుకి బ్యాంకింగ్ చిక్కువ్రాసిన తేదికి రు 10-0-2 వైసలే నిలువయుండెను. ముద్దాయునిగూర్చి విచా రించిరి. పోలీసువారికి ఫిగ్యాన్సేయుండెను. ఇతడు నియల్గి టు, ఖాను న్నా డేని సోలీసువారు కను గొనిరి తనకు రావలసిన జీతము బ్యాంకికి కట్టివేయ బడు నని యు, అందుచేతనే కార్యనిర్వాహకుని చెక్కును యిచ్చితినియు యిప్పుడు నానువోగ్యము పోయినది అందుచే సామ్మ్యుకు కొద్ది కాలములో యిచ్చివేయుచున్నానని ముద్దాయు చెప్ప కొనెను.

ఈ కేరమును చేసిన తరువాత ముద్దాయు ఒక హైంద పుని దగాచేసెనందున నియల్గిటు మేజిస్ట్రేటుగారి ముద్దా యికి రిమానములు శిక్షునిధించిన గోర్తువారికి వైస్సు గారు తెలియపర్చిరి. ఈ కేరము జరిగిన తరువాత నడచిన చర్యగాన దీని మేజిస్ట్రేటుగారు గణనలోనికి లేక ముద్దాయుకి 2 నెలలు కారాగృహ నివాసము జేసిరి.

అఖిలభారత భాటియాయమాసభ.

బొంబాయి జులై 22:—నిన్ను బొంబాయి బాటి యా మిత్రులందరి పరిపాలకసభయందు దలిల్చు. టి. హైగారి యాధిపత్యము క్రింద సభచేసి ఈ సంతకము దిశంబులలో భాటియా మహాసభ బొంబాయిలో జరుపు నట్లాహ్వయముచేయుటకు తీర్మానించిరి. సభకు జరిగించుటకు ఏర్పాటులను చేయుటకొక ఉండు మేర్పరుపబడినది.

ఒక స్త్రీదరును కొంతకాలముపనిచేసి తొంగిండుట బొంబాయి జులై 22:—గడకు యుక్తార్థ స్త్రీదరు బల్యంతరాపు క్రిష్ణవీరకంఠి గారిని ని సంతకముల వరకు న్యాయస్థానమున వాదించుటందనిన్ను ప్రధానన్యాయమూర్తి గారను న్యాయమూర్తి సాగడను ఆ జ్ఞాపించిరి. ఒక దావాలో నితడు త్రివిధములతో నేరభరించి వాదికి చెంద న ల సిన పత్రి తి ఫ ల ము లభించుటచేసెను ఇట్టి నేరములు మరికొన్ని గూడ ఇతనిమీద మోపబడినందున ధార్యానజిల్లా జడ్జిగారు నివారణచేసి హైకోర్టువారికి తెలిపిరి. వామీద నమూనడి జడ్జిగారిటుల వ్రాసిన స్త్రీదరు విన్నవించెను.

మానసియులగు కెప్టను

డబ్ల్యు. ఎల్. గ్రహముగారి మరణవిచారణ.

బొంబాయి జులై 22:—నేడు మధ్యాహ్నము దా క్తరు డబ్ల్యు. మానసుగారు (ఆక్లింకు మరణవిచారణాధికారి) మరణవిచారణ జరిపి మదరాసు కైద్యశాలా నాకో ద్యోగులలో నిద్దరును, బొంబాయి కేపుసభయందువారియంద్యోగియు (తెల్లింగుమాపురు) సైనికులయొక్కయు సామగ్రిలయొక్కయు రాకపోకలను గమనించునభిముఖుల చేసిన సాక్షులు ప్లామర్లీగారును మరికొందరు సాక్షులువిచ్చిరి. పోలీసునూర రించెందెంటుగారును బి. వి. యస్. ఎస్. కంపెనీవారి న్యాయవాదియును ప్రసంగించినట్లుట విచారణాధికారి ఇటు లవలెకరి "మొదట నుద్దేశించినదోట నే ఈనాకనుంచినదల నిట్టి ప్రమాదమున కరకాళము కలగక నేరీవును. నమద్రము తట్టుకనే శోధులను దింపుటకన్న ఏర్పాటులను చేయుటచేసి. ఆ ఏర్పాటులను ప్రకారము పరి సరిగ జరిగియుండదనుట కన కాళ మేమియునులేదు. నాకా నిర్మాణస్థాన నిబంధనల ననుస రించి నాకను త్రి వ్యయం ద గా మరద్యవ్యయము నొక పదన విడిపోయినదిగా న నాకను నమద్రభాగము తీ రమునకుండునట్లు నిబంధనలనుచ్చింది. నాకమీద వారంద రును వారి వారి స్థానములలో నదివరకే నడుకొనియుండినందున పదనలను కేపు నులెనకు కట్టు దిట్టుచేసి వాదికలు వానిని వదలిపోవుటకు వాదికకాళము కలిగించువరకును శోధులను దింపుటలో వారెరును పహాయముచేయ జాలరైరి. మరల వారిని వారి వారి స్థానములలో నేర్పాటుచేయుటకు కొంత కాలము పట్టుట సహజము. వారి వారి పుల సతీప్రసంగ నివ్వరైచలయునని చరిత్రయిన గ్రహ ముగారును తక్కినవారును కొంత తొందరగా మెట్టమీద సంచరించినందున విషయమున ప్రాప్తికుల కెట్టి సందే హమును కలుగకలసిన పులేదు. గ్రహముగారు నాకప్రక్కకు వచ్చునకి ఒక స్నేహితుడగు నును హెచ్చరించెను. ఆయన నిపుడు సుఖవశంతులైన పులేదు. ప్రమాదము జరిగినట్లుట నాకా ప్రధాన సభ హెచ్చరించి ఆయన తోము చ్చు టింబియున్నాడు. గాన ప్రాప్తికుల యంద్యోగి సాక్ష్యము ను నిశ్చయించుచున్న ఆ స్నేహితుని కంఠస్థుని వి గ్రహము గారు తిరిగివచ్చి 'డిఫెన్స్ నీవా' అని ఏమోఅయ కాలు జారి ఆరంభమునుండ క్రిందబడిరి. ఆరంభము మాయపడిన కాలుబాటు తప్పి సరియేయగును. ఎవరివైయు బాధ్యత నాలోపించుటకు నాకకాళములేదు. నమద్ర ప్రమాదము భవములేవారు ప్రేమభోద్ధులబంధులను సంగ్రహించుటకై నేనుకలంపను. అట్లు బాధ్యత నాలోపించుట మా పనిగాదు. ఏర్పాటులనుగూడ విచారణచేయునందో చెప్పవచ్చును" అని మరణవిచారణాధికారి చెప్పినట్లుట ప్రాప్తికులు కొంత తడవాలాచించి ఇటుల తెలిపిరి. గ్రహముగారు రాకస్థితియుగ మూతలేని రంధ్రముగూడ బడుటలక మరణముకలిగినది. మే మెవరివైనను గూడ బాధ్యత వాదలేము. గాని, నాకలోనివారు కొంచెము నాగ్రత్త కలిగి యున్నారని మాకు తోచుచున్నది.

యద్ధసామగ్రి

బొంబాయి జులై 22 — ఈ ముద్దసామగ్రి గల బాధ్యత అను గమనించి, యాధిగారి స్త్రీలకాళవారు మాపుచున్న

ఉత్సాహమును తగించునాడదను విషయము ఆ స్త్రీలకు బాగుగ తెలుపుచేయుటకు వెల్లింగుదకుప్రభ్యిగారు విఫల ప్రయత్నము చేయుచున్నారు.

ఒక దృఢగాత్రముగు పార్సీనాయకుని

ఆ ముఠసామగ్రిలకు చేయుట కనుమతిని వేసుట. పార్సీనాయకుని ఇండియా ట్రెయిన్స్ పత్రిక కిటుల వ్రాసినది. ఆ ముఠసలను ఆ ముఠపరికరములను నిర్మించుటకు మేము భక్తిపూర్వకముగా కోరుచున్నాము. మీ పత్రికామఖ్యున ఇండియా దొరతనమువారికి విన్నవించుట కనుమతి నొసంగ గోరెదను. మేము కూరకొలుపులగు మియోధులకు చొక్కాలనువ రాయిలనుకుట్టికుట్టి విసిగియున్నాము కాని, కొంత మార్పుకు కాంతింపుచున్నాము మాలో స్వగృహములను నిడుక నీటులేవారు కష్టమైన పనులను చేయలేవారును ఇతరులేవారే చేయగలరు. కాని వాద్యక గాత్రము శ్రమనో ర్వగలదియు నవయస్థాప్తముగలదియు నగు వానంటి స్త్రీ పురుషులతోపాటు కర్మాగారమున పాచేయక కుట్టుమరవన నూర్చుండుట యిందుమించుగ (పోయితనము తగినంత దేశ భక్తిలేకుండుట) మరలించుకొనునని నాకు తోచుచున్నది.

యద్ధసామగ్రిల నిర్మాణమున

బొంబాయివారికను శ్రద్ధవహించుకుంటు. బొంబాయి జులై 21:—బొంబాయిలో టి. వి. పి. రైల్వేకార్యగారమున పనిచేయుచున్న (చార్జియను) వి. బి. జగ్జీనుగారు పత్రికలకిటుల తెలిపిరి. ఆ ముఠసామగ్రిలు తక్కువగా నున్నవియు వానిని చేయుటకు అనుకూలములుగల అన్ని తావులలోను కర్మాగారముల నేర్పరుప నలయుననియు పత్రికలలో నిదివరకు విస్తారముగా వ్రాయబడుచుండెను. హిం దూదేశ మందంతటను యుద్ధపరికర నిర్మాణము వివిధగా ప్రారంభించబడునని మేముదరమును తలంచించిమి. కాని అట్టిదేవును జరుగలేదు. బొంబాయిలోనున్న సౌకర్యముల కిటుల పనులారంభించడేవో నీజిల్లా ఆగ్రహారముననుండ దగినది. ఇటుట జీతగాండ్రుమాట యటుడ తగినంత హోయము చేయగోరువారు చాలుమందిగలరు. మనసోదరులు మన ప్రభువు కొరకు రణరంగమున పోరుచుండగా మనము తండ్రివారలలో ని దారుణమహాచారములను కనుగూచుచును వారిబాధలకు మనసుచెరచియు వారికెట్టిసహాయమును చేయజాలని స్థితియం దుండుట చాల నిష్కరుణను సూచించుచున్నది.

హిందూదేశ సేవకసంఘముచిరముల బొంబాయి గవర్నరుగారు సందర్శించుట.

పునహా జులై 21 — ఈ సాయంకాలమున హిందు దేశ సేవకసంఘ ముదిరముల దర్శించుటకు శ్రీ విల్లింగుదను ప్రభుగారును, ప్రభ్యిణిగారును నేతలైరి. ద్వారము కద్ద సంఘాధ్యక్షులగు గౌ. వి. ఎస్. శ్రీనివాసకాశ్రిగారు, బొంబాయి కాళకు సభాధ్యక్షి గృహ్యుడగు దేవధానుగారును శ్రీ వారిని ప్రభుత్వపాఠ మొనరించి, అవటకున్న సభ్యుల సందర్శి నొకరినొకరిగా శ్రీచారికి సమ్యక్భులుగా జేసిరి. తరు వాత సభ్యుల నివేశముల సందర్శించిరి. కీర్తిశేఖులగు గోకలే గారికి, దక్షిణ యాభీకాలో నొసగబడిన నివేశమును జ్ఞాన కార్థములగు గిన్నెలు మొదలగువాని బాది శ్రీచారు మి మిక్కిలి యానందించిరి. తరువాత అతిధినివేశమును, ప్రభు పభ్యుని నివేశమునుజూచి, పుస్తక భాగదారుమునకు వచ్చి, యచట సభ్యులందరితో గొంత ముచ్చటసలిపిరి. తరువాత తోటలలో గొంతరడి పికాడుజేసి, తేయావంగొని, తామిచ టకు విచ్చేసి గాంచిన యానందమును మృదువులతో తెలియ జరచి, మొత్తముమీద నొకగంటసేపు ఆగి, ఆఖరున అద్యక్షుని నివేశ పూలదండో నలుకరింపబడి, శ్రీచారు స్వగృహము నకు మరలిరి.

కలకత్తా

బంగారా బ్యాంకి.

కలకత్తా జులై 22:— 20-7-15 తో నామకు వార మున దొరతనమువారి నిలువలో రూ 12, 00, 00 ను ఇతరుల నిలువలో రు 10,00,00 ను కలిపి, ఋణములలో రు 20,00,00 ను వత్తుల బిల్లులలో రు 10,00,00 ను తగ్గి నది. ఇతరులు ఇగ్నూరెన్స్ సాముగో 2,20,000 హెచ్చినది. నగదులో రు 20,00,00 కలిగి. బ్యాంకి వావిద్య నున్న గవర్నమెంటు పత్రములలో రు 10,00,000 హెచ్చి నది. మొత్తము రు 40,00,00 లక్షలు 22-7-15 న నున్న మొత్తమునకన్న విడి హెచ్చుగాను. జడ్జిలేటు సాయకు రు 10,00 కి గో.

బందిపోటు కేసులో అప్పీలు.

కలకత్తా జులై 22:—హుగ్లీ సెషన్స్ జడ్జిరలన, బందిపోటు నేరము క్రింద ఒక్కొక్కరికి ఆరుమాసముల కఠిన వరకమును, అయిదునూర్లు రూ సాయము ఆపరాగమును విధించ బడిన, ఆబ్దుల్ సాగర్, మహ్మద్ షహీదుల వాఖలుచేయ బడిన ఆప్పీలును అంగీరించవలసినదని హైకోర్టు జడ్జిలకు జడ్జిసు చాఫ్ మాన్ మెగ్నర్డ్ గార్లను వాది తావు వక్తలు బాటు మన్యుభనాథ మఖ్జి గారు కోరిరి. ఫిర్యాదీవాద మే మనగ:—క్రిందటి 22 జనవరి రాత్రి ముద్దయులు ఇతరులతో కలిసి సంతిపుర గ్రామవాసియగు క్రిష్ణకంఠి అను సామూ కారి యింట బందిపోటు చేసిరి. దొర్లులో నలుగురు గల హెచ్చు సంఖ్య నేరస్తులనిరి. ఆప్పీలులో ఎమెన్ థమును చేత ముద్దయులు నేరస్తులని తారర్లు చెప్పిరి. ఆప్పీలులో ఒకీ ఆ చెప్పెను. ఆప్పటి దినములలో ప్రజలలో కల్లాల ముండ నాయు పిమ్మట పిమ్మట యధార్థము కెల్లడితుయన తరువాత ప్రజల భీతి తగ్గెననియు జడ్జిలు చెప్పెను ఆప్పీలు నంగీకరించి

జమిందారులు స్పెషలు కానిస్టేబులుగ నియమింపబడుట.

కలకత్తా జులై 22:—ముఖ్యపురము జమిందారు లకు ప్రదీపసింకు మున్నగు యువకనినుండి, స్పెషలు కనిస్టేబు లుగ నియమింపబడినపుడు కనుమన గుండవలసిన డబ్బీ మొన లగు ఉద్యోగపుదిహ్నుములను ధరించుటకు నిరాకరించినందున స్పీక్రు మేజిస్ట్రేటు నాయుచేసిన ప్రాసీక్యూషనువై హైకోర్టు వారుచేసినయు త్తరువుకు కలకత్తా హైకోర్టులో జడ్జిసు చాఫ్ మాన్ మగ్నర్డ్ గార్లు నేడు పురివిమర్శ చేసిరి. ఒక కేపురదన యిబారాదారునకు, పిటీషన్లుకును దొమ్మిగలిగినవివాదము జరిగెను. అందు పిటీషన్లులదే దోషము. మేజిస్ట్రేటు క్రి. ప్రా. కో. 107-న నెక్స్ ను పకాయము వ్యభిచరించెను. ఇంతలో కేపురదన యిబారాదారుడు, రెండవవక్తు నాయకుడు కాన్ స్టేబులుగ నియమింపబడలేననియు లేనిదో కాంతిపురము గలుగవచ్చుననియు తెలియజరచెను. వారంతట పోలీసుఆఫీ సుకు వెల్లిరి. కాని నకుమునకు బెట్టుకొనవలసిన డబ్బీ తదితర ఉద్యోగ చిహ్నుములను నిరాకరించిరి. కోర్టువారు ఇంకను తీర్మానమును చెప్పలేదు.

ఒక చుమతార్ మైరకేసు నీకీర్తనమిత్తము దావా

కలకత్తా జులై 22:—ప్రస్తుతము యద్ధభూమియం దున్న యొక ప్రతివాదివై గలిగిన డిక్రీద్దు నిమిత్తమై నేను హాయికోర్టులో విమర్శజరగెను కొంత కాలముక్రిందట నరసిం గదానకునకు, జి. ఏ మ్యూకోరి కంపెనీవై రు 7,00,000 లకు డిక్రీ పొందెను. ఆదావా ప్రతివాదులలో నొకరు జి. ఏ. న్యూలాండుగారు ఒకీలు మూలముగ తనవైగల డిక్రీ రద్దుపరపబడ గూడదని వాదిని కోరుచు పిటీషను వైఖలైను న్యాయవాది న్యూలాండ్ గాకి యింగ్లండులో నమ్యునులుచేరిననియు వారు డాక్టర్లు యద్ధమునందుండినయు చెప్పెను సీమకోర్టులో యద్ధములో పోరాడుచున్న ప్రతివాదివై నేవిధమునచక్క జరపబడగూడ దను చట్టముగలదని జెప్పెను కాని యిక్కడికోర్టున కడియన్లు యిండునదిలేనిది న్యాయవాది చెప్పకపోయెను. ఆచట్టయిం కను యాహైకోర్టున వ్యాపించలేదనియు ప్రస్తుత స్థితిబట్టి తీర్మానించెదమనియు జడ్జిసు చాదరగాను సెలవిచ్చిరి.

ఒక పోలీసు సర్ ఇన్ స్పెక్టరును జడ్జికోర్టున విచారణకు పంపుట.

కలకత్తా జులై 21:— ఇంకను ఆరంభాదు పోలీసు స్టేషనులో నుండి ఇటీవల సెన్సెయివ్ పోలీసు ను ఇన్ స్పెక్టరు బోత్తొర నాథ మిత్రున గానియ తేబడి నేనును నీ రం పూ గ డి థ్రా టి (మే జి స్ట్రే టు) గారు విచారణకు హుగ్లీ జడ్జికోర్టున పంపిరి. జయసింకు తెకుగ్రామవాస్తవ్యులగు గౌరవముగలవారును భూస్వామి యు ఆగ్రామ పంచాయతీకి క్రెడిట్ డెబుటు ఆరు వేలలో హదురహాముమీద గట్టుక కొందరక అనిక బందిపోటుకేసులో సంబంధమున్నదని చెప్పగా ఆరంభాదాయము వారు ముఖ్యే ముతో చెప్పిరి ఎగి గూండి యు ఉద్దాయు (ముఖ్యస్పెక్టరు ఆధూస్వామి ఇల్లుకు పోవాచేయుచి ఆరి. వి. ఆక్రమముగా అరెస్టుచేయించి సముచితవశము ఆఫీసుగా తరలించి కడులచే యుటకుత్తరువిచ్చురకు నరసిం చెరసాలలోనుండి కడలలేదని కేసుచేయబడింది.

తూర్పు బెంగాలు కలెక్టరు.

కలెక్టరు జులై 23:—తూర్పు బెంగాలు కలెక్టరు నందినందున రైతులు జమీందారులకు కట్టించవలసిన నష్టాను. జమీందారులు దొరతనమువారికి నీస్తు చెల్లించుటకు చాలములును చేయవచ్చును. నాకహాలిలో కలెక్టరుచే చాల హెచ్చుగానున్నది. మరియు కారణములవల్లను ఉచితముగా సహాయముచేయవలెను. కొంతకాలమువరకును పనులు చేయించి సహాయముచేయవలెను. బాధానివారణమునకు సహాయముచేయు 25 ప్రాజెక్టులలోను రు 2675 లు పంచిపెట్టబడినది.

బందిపోటు.

కలెక్టరు జులై 22:—మంగళవారమునాటిరాత్రి బరహుగు గ్రామములోనున్న క్రిష్ణగోపాల్ దాసుఅనువాని యింట బందిపోటు దొంగలు పడిరి. వీరు 14 గురుండిరి. వీరి స్త్రీలు మొదలగు నాయుధములతోను లాంతర్లతో ఇంటప్రవేశించిరి. వారిలో నొకడు క్రిష్ణగోపాల్ దాసుగారు అరేబియన్ తుపాకులను వినియోగింపగ నడిగెను. వీరినివారణలో తన చుట్టముకొని క్రిష్ణగోపాల్ దాసుతలుపు తీసెను. వెంటనే అతనివైపునాకి కాల్పు నాటెను గాయము చెందెను గాని తప్పించుకొనెను. దొంగలు వెంటలగుచువులలో తమతమ ప్రదేశములకు బోయిరి. ఈస్తువుల ఖరీదొకకు కొనుగొనబడెను. దొంగలొక పడన ప్రెహారియిరి. గ్రామస్థులపడనకు వెంటించిరి. గాని పడనండి తుపాకియొకటి పోల్చుగానే మరలించిరి. అప్పటికి పోలీసువారు కొందరు వచ్చిరి.

వరదలు తగ్గిన కలరావచ్చునని భయపడటం

కలెక్టరు జులై 22:—సిల్హరునుండి 16వ తేదీ నొక విలేఖరి వ్రాసిలేఖనిచ్చి కలెక్టరుకు చేరినది. అతడిట్లు తెలిసెను. వరదతీయుచున్నను, మరియు కోజులవరకు పనులు సరిగజరుగుట పొసగదు. వరదవలన చనిపోయిన జనువుల శరీరములు కుల్లిదర్గంధ మధికముగ గొట్టుచున్నందున పట్టణమున నివసించుటకు వీలులేదు. వికూచి తీరముగ కలుగునేమో యని ప్రజలు భయపడుచున్నారు. నిన్నను ఇతకోలా ఘట్టమున నొక స్త్రీ శవము కనబడినది. 5 నెలల ఈడుగల శిశువు శవమును 3 ఏడ్ల ఈడుగల యొక బాలికశవమును ఆ స్త్రీ శవము. లోనున్నవి. దీనిని బట్టి చాలమంది మనఃఘోషగూడ చనిపోయియుండునని ప్రజలు భయపడుచున్నారు. విచిత్రమున నండియొక విలేఖరి ఇట్లువ్రాసెను. 80 ఏడ్లలోపున నింత గొప్పవరద ఎప్పుడును రాలేదుగాని 1911వ సంవత్సరమున అట్టో బరు నెలలో వరద సాతయవద్ద చాల హెచ్చుగా వచ్చినది. దానివలన అమరులైన దండమూత్రము అభ్యంతరము కలిగినది. దిబోనుపురు బాబానునకును స్త్రీయరేవునకును దువ్వ దేవుగోరుపురు సాతయవద్దకు చాల దవ్వము కలిగినది. స్త్రీయరేవునకు గట్టువర గోనుగొనిపోయినది. వరదవలన మానానది క్రాంత్యబాబానునకు వైసను క్రిందను గూడ పోగి గట్టు తెగి దేశమునంతను ముంచివది. మాల్వీ బాబానునది తీరమున నుండుటచే చాల యావద కలుగునట్లుండెను. చాల ధాన్యము కొట్టుకొనిపోయినది.

వదియవ బందిపోటు కేసు.

బారిసాబు జులై 22:—పదియవ బందిపోటు కేసులో ప్రత్యేక న్యాయస్థానమువారు తీర్పు చెప్పిరి. ఈకేసులో హంతి,జంతు, హమ్మద్, అను ముగ్గురు ముద్దాయిలు. బాబు ఇందుభూమన సేతుగారు ఫిర్యాధిల తరపునవాడించిరి. ముద్దాయిల పక్షమున బాబుకారద సేతు బాబు.శేకంధ గుప్తబాబు అనుతోడ నును. బాబురాధ భారత్ కర్మకార్ గానవాడించిరి. ఫిర్యాధిలవాడును-గుర్నాది పోలీసుస్టేషనుకు సుబంధించిన దస్వలి, గ్రామవాస్తువగు హరిచంద్రచిపారి అనువాని యింట 18-5-15 తేదీని బందిపోటు జరిగినది. 8 గుర్తో 9 గుర్తో యింతలో ప్రవేశించిరి. తమతోడలిచేలేపబడి హరిచంద్రచిపారి భార్యయు వీధిలోనికి పారిపోయి కేకలువేసిరి. ఈలోపున దొంగలు కొడలివలకు హామగొని, కొన్ని బియ్యమును, 200 రూపాయలుగల వెన్నెము తీసుకొనిరి. ఇంతలో ఇరుగుపొరుగు వారందరకు గుమిగూడిరి. దొంగలు పారిపోయిరి. ముద్దాయిల ముగ్గురు హరిచంద్రచిపారి కొడలును పోలిక పట్టుకలిగి-12సాక్షులు విచారించబడి వీరు మొదటి బోగ్లా కనకూలమైన సాక్షులును నిచ్చిరి. ఇండియను పీఠకోర్టు 342,457 శక్తినుక్రింద హంతిం జంగులు నేరములని కోర్టువారు నిర్ధా

రణచేసి ఒక్కొక్కరికి 3 సంవత్సరములు కఠినశిక్షను కోర్టు వారు విధించిరి. హమ్మద్ను విడిచిపెట్టిరి.

పదకొండవ కేసు.

తరువాత కమిషనర్లు 11వ కేసును పీల్చిరి. ఇందులో కాలు ఇసాముద్ది అనువారలు బందిపోటునొన్న నేరము నీర్ణా పోలీసుస్టేషనుకు చెందియున్న కాకిదిర్ గ్రామమునకు 4 డోభగి నా వెయింట 14-8-15 తేదీని బందిపోటు దొంగలు పడిరి. ఆ రాత్రి యామె తన మరుమనోగూడ నొక గదిలో నిద్రించుచుండెను. ఈ మరుమనకి రుతున్న 4 లేక 15 సంవత్సరములు. ఇరుగుపొరుగు వారలా చాలామంది ఇంటి వసారాలలో నిద్రించుచుండిరి. అక్కరాత్రి అయిన తరువాత ఇంటిలో 10,12 గురు ప్రవేశించిరి. ఒకడు ఛందోబహిగుండియలవై గూర్చుండి యామెచేతుల గట్టివేసెను. వసారాలలోనున్న వారి చేతులు కూడ కట్టివేయబడెను. దొంగలుతన ఆయుధముల మాపివాటి చేయింటిలోనున్న వారి నందఱులనువెట్టిరి. ఆందుచే వారు నోరెత్తరయిరి.

సామ్యెక్కడ దాచినదో చెప్పవని ఛందోబహివాను అడిగిరి. కాని యామె నితరయయ్యెను. చందోబహిని దెలిసింప నామె మనముడు ధనమున్నచోలు నెరిగించెను. దానివై దొంగలు నేలకు చెంబువోట్లు త్రొవ్వి 151 రూపాయలను సంగ్రహించిరి. ఛందోబహివారు ముద్దాయిలపేర్లు తెలియపుగాని, వారిని పోల్చిపెట్టెను. పోలీసువారికి వృత్తాంత మెరుకజేయబడింది. వీరు విచారించిరి. ముద్దాయిల నిరుత్తర పట్టుకొనిరి.

స్టేట్సుమానుష ప్రతిక యుద్ధనిధి.

కలెక్టరు జులై 22:—వైద్యసహాయ సంఘమునకు కొన్ని మోటారు బండ్రుల యిమ్మనిమిత్తము స్టేట్సుమానుష ప్రతిక జమచేయ బూనిన 5,25,000 రూపాయలలోను 75000 రూపాయలు కొదునయుండెను. ఇది భర్తి అయినది ఈ సామ్యు చేర్చుటకు చేసిన యత్నములలో 77720 రూపాయలు జమ అయినవి

పంజాబు

డాక్ బందిపోటు కేసు.

లాహోరు జులై 21:—జంగుప్రత్యేకపు మేజిస్ట్రేటు అయిన హ్యూగ్ గారు డాక్ బందిపోటు కేసును తీర్పుచెప్పిరి. ఈకేసులో ముద్దాయిలు 25 గురు ఇందులో 12 గురే విచారణకు దొరికిరి. మిగిలినవారు పారిపోయిరి. ఈ 12 గురు ఇండియను పిలకొడ్డు 395 కేక్కుక్రింద నేస్తాపేజీజేయబడిరి. ఒక్కొక్కరిని 7 సంవత్సరములు కారాగృహప్రాప్తినిధించిరి. ఈకోర్టువాటికి ఇంతకంటె అధికశిక్షను వేయటం కఠికారము లేదు. 2-8-15 తేదీని 50 లేక 60 మంది దొంగలు సాయుధులై ఆయుధాలతో హామగొనిరి. దీనికి పూర్వపు రాత్రియందు ఆ చుట్టికి వచ్చిరిగాని యొక్కదు కాణమే కొల్లగొని గోయిరి. మరునాడు పగ లేచి సచ్చంద విహారము సలిపిరి. దొంగలని గ్రామస్థులు కేకలువేసుగా కొందరు మహమ్మదీ లాహూరివారికి సహాయముజేయు నుద్దేశముతో వచ్చిరి. వారు రావేమే దొంగలు పారిపోయిరి. మొదటి రిహార్టులో నేరములపేర్లు లేవు. మొదటి రిహార్టులో ముద్దాయిలపేర్లు లేకపోవుటకు యాకేసు యొక్క చిహ్నస్వభావమే కారణమని నిర్ధారణచేయబడినది. కోర్టువారిట్లు నడిచిరి. ప్రజలు న్యాయశాసనమును ధిక్కరించి ప్రవర్తించ వారంభించుటచే నీ బందిపోటు కలిగినవి. త్వరితగతి నీ బందిపోటు లొకదాని కుక నొకటి సంభవించెను. ఇట్లెన్నడు జరిగి యుండ లేదు. ఇకముందు జరుగబోదు. ఇట్లని త్వరితగతిచెప్పుటచే బందిపోటుకేసులలో జరుపవలసికొన్ని మర్యాదలిచ్చట జరుపబడియుండకపోవుట వింతసంగతి కాదు. ఒకేపర్యాయము పెద్దబందిపోటునేరములు వెక్కులు జరిగియుండెను. అందుచేత పోలీసువారికి తరపితేకపోయెను. బందిపోటులు జరిగిన ప్రదేశముల నెక్కుదింపజేయుటయు, యందట్టివి జరుగకుండచేయుటయు వారిసర్వలసిన కృత్యములై యుండును.

పంజాబులో మరియొక బందిపోటు.

లాహోరు జులై 22:—ఫరీదుకోట్ సంస్థానమున చాగ్లాలో ఒక మహుకొరు ఇంటిలో 6.7 మంది కొన్ని ఈటెలను ఒక తుపాకిని పట్టుకొని 10వ తేదీని చొరబడిబందిపోటు చేసిరి. వారు సామ్రాజ్యమున అతనిభార్యను గాయపరచి కొంతసాత్తు పెట్టుకొనిపోయిరి. దాని వివర తెలియదు.

యుద్ధముఖమునుండి వచ్చిన

రోగభటులకు నుత్సవము

లాహోరు జులై 22:—యుద్ధరంగమున బోరి తిరిగి వచ్చిన రోగభటులకును లాహోరు రక్షకభటులైనయు వారికిని నుత్సవముచేయటకు బుధవారము సాయంత్రమున పుర వాసులందరకు పురమందిరమున సభగూడిరి. పురమందిరమున ప్రదర్శనమునకు దీనికిని రాబడి 3 వారిలో 14 నిక్కుపటాళము వారిలో నొక నిపాయి డార్జన్ అన్న జలసంధిపోరులో గాయపడినవాడొకడును, ఫ్రాన్సిరణరంగమున గాయపడిన పాథుని నీరాయి యొకడును నుండిరి. వీరిని జూచి పురమున తెల్లరు నాలిడి, వీరుచెప్ప యుద్ధవార్తలను నతితృప్తితో వినిరి. వీరిలో మొదటి సిపాయిపటాలముగు 14 దానిని జంతులు సరేజులు హేమిట్టుకుగారు మిక్కిలి పొగడియున్నారను సంగతి చదువులకు తెలిసియే యుండును. సభకు వచ్చిన వారిలో నెక్కిట్రీ సి ఎ ఒ మొగారు 3 హంపు మైరు బేటరీవారి నాయకుడగు మేజరు హాను గారిని గురించి సభవారికి తెలియజెప్ప, మేజరు హానుగారు తాము గాయపడిన భటులతో బొంబయి చేరినది మొదలు ఇప్పటికి వరకును హైదర్ అలీచావుసానాభూతియు సహాయమును క్లామాపాత్రములనుపొగడిరి. చుట్టయు యుద్ధరంగమున హైలదన నైనికులు చూపిన శ్రోత్యభిర్యముల నగ్గడిచి, యంతయుని గాయపడియుండు తమకొంతయు చాకరముగ నుండెనని వాక్రచ్చిరి. ఇంకను యుద్ధరంగమున 5 జయూరులైగోరుచున్న సోదరులకు జరుగిచ్చియుప గాతమృతి తమయభిప్సితము తెలియజేయు, అందరును నొవ్వుచుట్టడి షిష్టికవాక్యములను వాదించుచున్నారు. రాత్రి ప్రార్థనాయినను, సభయంతయు జయప్రదముగ సాగెను.

అలహాబాదు

కొల్ నుగో గలభా

అలహాబాదు జులై 22:—పయనీరు ప్రతీక క్రిటుల తంతివార్త వచ్చినది. కొల్ నుగో భోజనామగ్రుల ధరలు చాల హెచ్చినందున ప్రజలు గలభాచేసిరి ఆప్తమృదుడను నుండి విలేఖరి నెంట్లు మార్పును పత్రికకు వ్రాసెను.

క్రష్టకర్మాగారమున 3000 మంది సమ్యేకట్టుట

అలహాబాదు జులై 22:—క్రష్టకర్మాగారముందలి పనివాడలో 3000 మంది సమ్యేకట్టిరి. ఈవారములో గామియ మరల చనిగో చేరుకున్న మిమ్ములకు చెరసాలకు 40 పెదమని నేనానాయకుడు వారిని బెదరించెను ఆ ఆప్తమృదుడను విలేఖరి ఎక్స్ప్రెస్ పత్రికకు వ్రాసెను.

సంయుక్తపరగణాల చారిత్రకసంఘము.

అలహాబాదు జులై 22:—పంజాబుచారిత్రకసంఘము మాడిరి. సంయుక్తరాష్ట్రములలోగూడ నొక చారిత్రకసంఘము స్థాపింపవలెనని డాక్టరు ఏ. వెంసు గారును, మాజీములగు ఆర్. బర్నూ గారును ప్రకటనలేఖకు సుపిరి.

అలహాబాదులోను లక్నోలోను విద్యుద్దీపములు.

అలహాబాదు జులై 22:—అలహాబాదులోను లక్నోలోను విద్యుద్దీపముల నేర్పనను సంబంధమున మార్పును కంపెనీ ప్రధాన భాగస్వామియగు సర్. రాజేంద్రనాథము కర్జీగారు క్రిందటి వారమున లెప్టనెంటు గవర్నరుగారి కితిధిగా 2 దినములుండి అన్నివిషయములను చర్చించిరి. లెప్టనెంటు గవర్నరుగారు మంగళవారమునాడు దక్షిణమున పనులుబడి గల లక్నోతాలూక దారులలో కొందరితో ముచ్చటించి రని యును ఈ న్యాయరమున వారు కొన్ని ప్రధా భాగములను పుచ్చుకొనటకంగీకరించినయును ఆకసరమైనచో ధనసహాయము చేసెననుగూడ చెప్పినయును తెలిసినది. ముందు సంవత్సరము మే నెల నాటికి దీపముల ఏర్పాటు పూర్తియగునని మార్పుకుకంపెనీవా రూహించుచున్నారు.

రంగూనులో మోటారుబండ్రుల నడుపువాండు

రంగూను జులై 22:—మోటారుబండ్రుల నడుపువాండు ప్రత్యేకముగా లై సెన్సులు ఇవ్వవలెనని ఆలై సెన్సులో అమనుష్యుని (ఫోటోగ్రాఫు) ఛాయాపటము ఇదివర కెవరినద్ద పనిచేసినది. ఆ మజమానల పేర్లు విలాసములు నుండవలెను. మరియొక ఛాయాపటము పోలీసు కమిషనరుగారి ఆఫీసులో నుంచవలెను. ఇంచులవ్యయ మానుషియే భరించవలెనని పోలీసుకమిషనరుగారు చేసినమామగ సర్కారు దొరతనమువారామోడించిరి 15-8-15 మొదలెడి అనుబంధినివచ్చును.

ఈ సభ వారి కోరికపై ఆఖరి భారత ఆయుర్వేద మహా
మండలి వారి సంవత్సరము డిశంబరు నెలలో ఏడవ మహా
సభను ప్రకటించుచు చెన్నపురిలో జరుపుటకంగీరించిరిగాన
వాహ్యవ సంఘము సేర్పరుచుటకు అది వ తేదీ సోమవారము
నాడు సాయంకాలము గో గంటలకు చెన్నపురి వార్జిటలను
తంబు కెట్టి వీధి లో నెంబరు గృహముననున్న ఆయుర్వేద
కళాశాలా మండలమున సభ జరుగునని పండిత గోపాలా
చార్యులు గారు వ్రాసిరి.

THE GREAT WAR.

MILITARY SITUATION IN COLONIES.

A SIMULTANEOUS OFFENSIVE OF ALLIES CONTEMPLATED.

Sanguinary Conflict at Garizia.
STRONG AMERICAN NOTE TO GERMANY.
PARSI LADIES AND MUNITIONS.

Rumoured Fall of Windau.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

The War in the Colonies.

Mr. Bonar Law's Description of the Military Situation.

LONDON, July 21.
 In the House of Commons, in the debate on the Colonial Office vote to-day, Mr. Bonar Law sketched the military situation in the Colonies. He said:—The position in East Africa, unlike the victories in German South-West Africa, Togoland, or the likely success in the Cameroons, was largely one of stalemate. He emphasised the failure of the German raid on the Uganda Railway and said the reason we were more than able to hold our own was that the colonists not only volunteered but were of a class whose services happened to be specially valuable.

The situation in Nyassaland at the outbreak of the war was most precarious of all possessions. Its safety was largely owing to the acts of great enterprise by the steamer "Lady Gwendolen".

Turning to a general consideration, Mr. Bonar Law pointed out that in Africa, as in Europe, the Germans were much better prepared and had a superiority in artillery, machine guns and ammunition. They actually had two aeroplanes in the Cameroons, but fortunately Britons seized these and sent them to General Botha. We had a superiority in artillery, machine guns and ammunitions. We had superiority of men, and our Colonial fellow-subjects had splendidly supported the Empire. He instanced that 95 per cent of unofficial Europeans in Togoland took up arms. We were surely entitled to say that the spirit of our forefathers animated the Colonies to-day.

Mr. Bonar Law paid a tribute to the work of the West-African frontier force and the African Rifles, who had shown the greatest courage in the face of modern weapons. There had been no excesses and no want of discipline.

The natives had shown that they appreciated British rule throughout. They were thoroughly loyal and had helped in every way. Perhaps nothing had done more to make the African native appreciate British rule than his experience of German rule.

Mr. Bonar Law concluded by referring to the soldiers of the Dominions fighting in France and Gallipoli. He could say nothing which could possibly raise the estimate of the House and the Empire of the quality of those troops.

Mr. Steel Maitland's Statement.

LONDON, July 21.
 Winding up the Colonial Office debate Mr. Steel Maitland emphasised that now it was quite clear that it was intended to take the responsible Ministers of Dominions into the confidence of the Imperial Government in every matter concerning and during the war and also in all matters arising in the peace settlement. The whole wish of the Cabinet was to consider all things freely with them. That was why Sir Robert Borden attended the Cabinet.

The American Cotton Problem.

Its Great Complexity Emphasised by Mr. Asquith.

LONDON, July 20, 9-20 P. M.
 In the House of Commons the great complexity of the problem of the transmission of United States cotton to Europe was emphasised by Mr. Asquith. He said he himself was not satisfied with the existing state of things. He believed a great deal of cotton which was necessary for the manufacture of explosives reached the enemy; yet we must be very careful not unduly to infringe the rights and legitimate susceptibilities of neutrals, with whom we were on terms of perfect amity. The Government hoped, however, to find soon a more adequate solution of the various difficulties. (Loud cheers.)

The Question of Retrenchment.

Mr. Asquith's Declaration.

LONDON, July 20.
 Referring in the House of Commons to the question of retrenchment, Mr. Asquith declared that some waste had been inevitable in a campaign so unforeseen and so gigantic, but Mr. McKenna, Lord Kitchener and Mr. Balfour would see it was reduced to a minimum.

Customs War Powers Bill.

Third Reading Passed.

LONDON, July 22.
 The House of Commons has passed the third reading of the Customs War Powers Bill.

Neutral Vessels Sunk.

LONDON, July 21.
 In the House of Commons Dr. Macnamara announced that hitherto the Germans had sunk 95 neutral vessels.

The Inauguration on 4th August.

The King and Leaders to Attend.

LONDON, July 22.
 The King and the leaders of the nation will attend at St. Paul's Cathedral on August 4th to inaugurate the second year of the war invoking God's help.

An Intercession Service.

The Bishop of London will hold an open air intercession service on the steps of St. Paul's on July 25th. Three thousand troops with massed bands will attend.

German Atrocities.

Use of Prussic Acid.

LONDON, July 22.
 The Atrocities Commission records that the Germans are employing shells filled with prussic acid.

British Attack and Progress.

Admitted by Germans.

LONDON, July 20. - (6-25 P. M.)
 AMSTERDAM.—A British attack eastward of Ypres, following on the explosion of mines, is admitted in a Berlin communique, also some British progress.

The Steamer "Benalla."

Reached by Rescuing Steamer.

LONDON, July 21.
 It is officially announced that the steamer "Otaki" reached the "Benalla" which was on fire east of Durban at six in the morning.

Making for Durban.

LONDON, July 22.
 DURBAN.—The "Benalla" is making for Durban, escorted by the "Otaki."

The British Army in Europe.

Sir John French's Praise.

LONDON, July 22.
 Reuter's correspondent at the British Headquarters says that Field-Marshal Sir John French inspected the 4th Division, and thanked it for its splendid work, especially its endurance and courage in the second battle of Ypres. Sir John French visited all units. Addressing the Divisional Artillery, the Field-Marshal mentioned that it had been with the Division since it landed in August and had shared its fortunes in every engagement since Le Cateau.

Welsh Coal Strike Settled.

LONDON, July 22.
 The Welsh coal strike has been settled and men's demands have been conceded except on one point. A New Settlement was made yesterday in the Welsh mining area. Roughly the settlement is equivalent to five per cent advance in wages. The agreement is almost identical with that recently made in the English mining area but the Welsh agreement includes all surface workers. At a conference at Cardiff the Miner's delegates overwhelmingly ratified the agreement.

FRANCE.

Italian General's Mission To French Front.

Plan of Simultaneous Offensive.

LAHORE, July 22.
 The London correspondent of the "C. and M. Gazette" cables:—The "Giornale d'Italia" states that General Porros' mission to the French front has had the effect of sketching the outlines of a simultaneous co-ordinated offensive by the Allies which cannot fail to produce an immediate sensible influence in the final outcome of the conflict as a whole.

The Patriotism of the French Miners

Working 7 days a Week.

LAHORE, July 22.
 The "Times" Paris correspondent pays a tribute to the work of the French miners. Despite a deficiency of 16,000 men and despite some mines being worked

TELEGRAMS.

under bombardment and others unworked, the output of the first five months in 1915 was only 1,000,000 tons lower than in 1914. The men's Syndicates are animated solely by a desire to increase the efficiency. An official enquiry has been necessitated owing to the tendency of the men to overtax their strength by working seven days a week. (A.C. & M. Gazette cable.)

A Paris Communique

LONDON, July 22
 The Paris Communique says:—There was violent cannonading at various points but no infantry action except on the eastern border of Argonne where the Germans gained a footing in a trench forming a salient.

RUSSIA.

Heavy Fighting Along the Whole Front

Russians Holding Enemy

LONDON, July 22
 PETROGRAD.—A communique records heavy fighting along the whole front on Tuesday, the Russians repelling German attacks and at some points attacking successfully.

The communique says the northern fighting is centred west of Mitau.

Further south the enemy bombarded Ostrolenka and attacked the Russian Bridgehead on the Narew. The Russians on the right bank of that river attacked and drove back the enemy.

The offensive of the enemy in the Lublin direction was arrested on the Podel-Piascy front. A desperate battle on both banks of the Vopr last night until late at night. The Germans were driven back with heavy loss.

The Russians furiously attacked the enemy, who crossed the river Bug in the Sokal region and took a thousand prisoners.

The German Advance.

A German Report.

LONDON, July 21
 A Berlin communique says the Germans northward of Ostrolenka, advancing down the tributaries of the river Narew, have reached the Narew at two points. They also claim to have occupied the north-west bank of the river at Ostrolenka. The communique admits strong Russian counter-attacks and the arrival of Russian reserves.

Spirit of Russian Soldiers

Grand Duke Nicholas' Speech

LONDON, July 21
 PETROGRAD.—Addressing a Moscow deputation Grand Duke Nicholas spoke enthusiastically of the splendid spirit of the soldiers. All were confident of final victory.

5000 Russian Prisoners Shot by Germans.

LONDON, July 22
 PETROGRAD.—A communique says that Austrian prisoners taken near Cholm declare that the Germans shot five thousand Russian prisoners at Rawajuska. Austrian soldiers who arrived as reinforcements saw a large cemetery in which these martyrs had been buried.

Germans at Windau.

German Offensive Held up Near Riga

LONDON, July 20
 The German claim to have entered Windau indicated that the German dash into the Baltic Provinces was seriously planned, probably with the object of securing the Gulf of Riga as a naval base. The German offensive, however, was held up some forty miles westward of Riga. It is possible that the Russians have evacuated Windau as the Russian "communique" does not mention any engagement there.

Russian Success between Mitau and Shavli

Meanwhile, the Cossacks successfully attacked the German rear, capturing an important convoy. The Russians were also successful between Mitau and Shavli.

The Attack on Warsaw and Riga.

Services of Intercession

LONDON, July 22
 The enemy's approach to Warsaw and Riga has aroused intense feeling in Russia. At 6 o'clock on Tuesday evening, the bells in the churches throughout the country clanged the call to prayer, the beginning of 24 hours' Intercession Services. The churches were packed on Wednesday, despite the heat, the people standing wedged in while the Priests and Choir were chanting interminable Litanies. Open-air Mass was celebrated outside the Kazan Cathedral at Petrograd in the presence of a huge throng.

ITALY.

Italian Determination

How Trenches were Captured

LONDON, July 21
 The Italians captured trenches in a most determined manner. Wire-cutters crept up at night armed with grenades and knives with which they attacked the enemy artillery. Italian infantry then completed the work by daylight, crawling forward with bags of earth on their backs as protection against shells. When they halted they used the bags as a parapet from which they sprang upon the enemy with the bayonet. Thus five miles of entrenchment were carried. The losses on both sides were heavy.

Refugees from Gorizia describe the town as on the verge of capitulation, the garrison feeding chiefly on vegetables. Complete darkness prevails at night, and anyone opening a window is shot.

TELEGRAMS.

Fierce Fighting on Corso Plateau.

The Territory held by Italians.

LONDON, July 21.

A telegram from Udine says that fighting on the Corso plateau is very fierce. The Italians, as a result of recent successes, hold all territory west of a line between Gorizia and Monfalcone.

A Rome Bulletin.

Guns and Prisoners Taken.

LONDON, July 22.

ROME - A communique says:—The battle in the Isonzo Region continues marked by great intensity. We advanced at Plava and captured part of the line of heights commanding Gorizia and Isonzo bridges from the right bank. We expelled the enemy from a number of trenches on the Corso Plateau after desperate fighting day and night capturing maxims, rifles, munitions and many prisoners. The total prisoners captured during the last three days is 3478. They state that the Austrian losses are very grave.

The Great Battle of Gorizia.

Bloody Encounters.

LONDON, July 22.

The battle of Gorizia is of first class importance but it is apt to be overlooked owing to the Russian battles. But this tremendous and intensely sanguinary conflict raged furiously all yesterday at the bridgehead of Gorizia. The Italians in the evening captured the commanding height of Monte San Michele southward of the city. The Austrian communique claims that Major General Boog retook the height, with reserves but admits that the Austrians are resisting the Italians with difficulty in the adjoining hills. All encounters have been of a most bloody character.

Austrian Prisoners.

Italian Precautions.

LONDON, July 21.

Over two thousand Austrian prisoners have already arrived at Udine and have been submitted to the minutest medical examination and disinfection. Some have been placed in quarantine in order to prevent the introduction of epidemics, especially cholera, which is now raging in Austria.

GERMANY.

Rioting in Cologne.

ALLAHABAD, July 22.

A "Pioneer" special cable says:—The Central News Amsterdam correspondent says that rioting is reported from Cologne owing to high food prices.

3000 Strike at Krupps.

ALLAHABAD, July 22.

The Exchange correspondent at Amsterdam says that 3,000 of Krupp's workmen are striking, and the Commander has threatened to imprison them unless they come by the end of the week. (A Pioneer Cable.)

UNITED STATES.

The "Blockade."

United States's Note to Germany.

LONDON, July 22.

[WASHINGTON.—The United States has decided to inform Germany that further loss of American lives through German submarines will be regarded as an unfriendly act. The note tells Germany that it is incumbent upon her to make submarines conform to international law. It insists upon reparation for the loss of American lives on the "Lusitania" and rejects the German proposals to give American vessels immunity when not carrying contraband or to transfer four belligerent vessels to American registry for Trans-Atlantic traffic. It is expected that the note will be sent to Berlin on Friday.

AFRICA.

Trial of Kemp.

Before the Special Treason Court.

ALLAHABAD, July 23.

A London cablegram says:—The special Treason Court opened at Pretoria yesterday with the trial of Kemp. A witness testified that he accompanied Kemp and Maritz to Reetmanshoop, where they dined with German Officers. Latter, the witness was present at a fight where Maritz commanded German Artillery.

INDIAN TELEGRAMS.

[ASSOCIATED PRESS AGENCY].

SIMLA.

War Telegram to H. E. the Viceroy.

SIMLA, July 22.

The Titanic Struggle in the East.

[The following telegram dated the 21st instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State for India:—The Austro-German offensive still progresses. A Russian communique says that the enemy's progress in the Baltic Provinces continues, and a German communique states that the Russians were forced back east of Tukkum towards the Riga. The Germans made a minor attack north of Savalki in the Trans-Neimen Region and captured some

TELEGRAMS.

Russian trenches. A German communique also claims the capture of many Russian positions north of the confluence of the Skroda and the Pissa and junction of the Narew near Novograd and states that the Germans reached Narew north of Szekva and occupied the permanent fortification of Ostralenka on the north-west bank of the river. A Russian communique merely states that on the Narew front, isolated artillery fighting and advance guard actions took place and the siege artillery from the fortress of Novo Georgevsk successfully bombarded the heads of the enemy's column. A German communique says that south of the Vistula the Germans advanced as far as Blonie Gorjoc position, 15 miles west, south-west of Warsaw and well behind the Bzura and Rawka position, hitherto occupied by the Russians. General Moysch is said to have driven the Russians out of Lijanke position south of Warsaw and his cavalry is said to have reached Radom Ivangorod railway. An Austrian communique says that the Austrians occupied Radom between the Vistula and the Bug. A Russian communique says that the enemy have carefully approached their new position.

British Commander-in-Chief's Report.

Sir John French reports:—Our troops after exploding the mines near Chateau Hogge east of Ypres occupied about 150 yards of the enemy's trenches and have since consolidated their positions. The Germans continue the attack on Les Eparges, but were again repulsed. The French show much increased activity with aircraft and dropped shells on the station Chalange, west of Argonne and on Colmar station an important junction in Alsace. The airship also dropped 23 bombs on the station and ammunition depot southeast of Les Eparges.

The Southern Theatre.

An Italian communique says that their offensive continued along the whole Isonzo front, and progress made especially on the Corso plateau. An Austrian communique mentions that they repulsed Italian attacks against the Bridgehead of Gorizia and against the points on Edge Carso plateau.

Turks Near Aden.

Attacked and Driven from their Position.

SIMLA, July 22.

On the morning of the 21st instant a force from the Aden Garrison attacked the position taken by the Turks, a few miles outside the settlement, and drove them from it, the pursuit being continued for a distance of five miles.

CALCUTTA.

The Bank of Bengal.

Balances and Deposits.

CALCUTTA, July 22.

The Bank of Bengal statement for the week ending the 20th July shows a decrease of Rs. 12,00,000 in Government balance and Rs. 50,000 in other deposits. Loans have decreased by Rs. 200,000 and mercantile bills by Rs. 500,000. Accounts of credit are up by Rs. 2,75,000. Cash is down by Rs. 200,000. The Banks holding of the Government securities is up by Rs. 100,000, but the total figure of 495½ lakhs is no higher than the figure for the 27th April last. The Bank rate remains at 5 per cent.

The Statesman's Supplementary Fund.

Fully Subscribed.

CALCUTTA, July 22.

The "Statesman's" supplementary fund of Rs. 75,000 to complete Rs. 5,25,000 raised by that paper for a Motor Ambulance Unit has been obtained the total now standing at Rs. 77,720.

Zamindars Appointed Special Constables.

Charged for Refusing to Put on Belts and Batons.

CALCUTTA, July 22.

At the High Court, to-day, Mr. Justice Sherfuddin and Mr. Justice Chapman were engaged in hearing a rule issued on behalf of Pradip Singh and twenty others, Zamindars of Muzafferpore, against an order of the District Magistrate of Muzafferpore, directing the prosecution of the petitioners for refusal to accept belts and batons when appointed Special Constables. There was a dispute between the lessee of a ferry and the petitioners followed by rioting in which the latter were the aggressors. The Magistrate drew up proceedings under Section 107 Criminal Procedure Code, and while it was pending the lessee of the ferry informed the authorities of the apprehension of a breach of the peace and prayed that the other side be appointed special constables. This was accordingly ordered. They went to the Police office, but refused to accept belts and batons. Their Lordships reserved judgment.

AN APPEAL IN A DACOITY CASE.

Mention of the 'Emden' by the Court.

Jury Frightened.

CALCUTTA, July 22.

At the High Court before Mr. Justice Sherfuddin and Mr. Justice Chapman, Babu Monmathonath Mukerjee moved for the admission of an appeal on behalf of Abdul Sager and two others, who had been convicted by the Sessions Judge of Hooghly of dacoity and sentenced to six years rigorous imprisonment and a fine of Rs. 500 each. The case for the prosecution was that on the night of the 22nd January last the accused with others committed a dacoity in the house of one Kristo Rakit, a money lender of the village of Sandhipur. The Jury by a majority of four to one found the accused guilty. The Sessions Judge in his charge to the Jury referring to the benefit of the doubt, said:—"You remember the 'Emden' and how it sank several steamers at the mouth of the Hooghly. Well at that stage was it proved that those ships had been sunk by an enemy warship? It certainly was not when the first telegram about it appeared in a newspaper, for at that time it was all rumours and conjectures and the people did not know what to believe. But there came to

TELEGRAMS.

be published statements of passengers and telegraph signallers, and soon, and by and by, came a time when a prudent man in Calcutta, asked, would have said: 'I may be wrong, but I have no doubt that those ships were sunk by an enemy warship.' The Jury admitted that they were frightened by the 'Emden' and they were accused guilty." Their Lordships admitted the appeal.

Motion to Set Aside a Decree.

Against a Defendant Fighting in the Dardanelles.

CALCUTTA, July 22.

An interesting point was raised at the High Court to-day for setting aside a decree on behalf of a defendant who is now fighting for His Majesty. Some time ago one Narsing Dass Nathulal obtained a decree against Messrs J. A. Munro and Co. for Rs. 48,000. Mr. J. R. Newland, who was one of the defendants in that suit, applied to-day, through Counsel, for a rule calling on the plaintiff to show why the decree should not be set aside. Counsel submitted that Mr. Newland was served with summons in England, where he joined His Majesty's forces, and was now serving in the Dardanelles. There was a provision at Home, Counsel said, that if a defendant was actually on service, he had a right to take action against him, but Counsel was not aware whether it applied to the High Court here or not.

Mr. Justice Chaudhuri:—It is not yet extended to the High Court here, but under the circumstances of the case I will issue rule."

A Sub-Inspector Committed to Sessions.

CALCUTTA, July 22.

The Deputy Magistrate of Serampur has committed Sub-Inspector Jotindra Nath Mitter, lately attached to the Arambach Police station, now on suspension, to the Hooghly Sessions Court, Section 220, Indian Penal Code and Section 4 of the Police Act, for wrongful and malicious arrest of Sheikh Zohad Rahim of Bishnoghachak, a respectable landholder and President of the Local Panchayat, acting on information, knowing it to be malicious causing a search to be made of the complainant's house, in quest of property connected with the dacoity case, and his detention under arrest without proper grounds for suspicion, until the Sub-divisional Magistrate issued an order for release.

UNITED PROVINCES.

U. P. Historical Society.

ALLAHABAD, July 22.

Dr. J. is and the Hon'ble Mr. R. Barn have been a circular letter advocating the formation of a Historical Society on the lines of the Punjab Historical Society.

Electric Supply Scheme.

For Allahabad and Lucknow.

ALLAHABAD, July 22.

In connection with the Electric supply scheme for Allahabad and Lucknow Sir Rajendra Nath Mukerjee, a well-known Engineer, who is now senior partner Messrs. Martin and Company, spent a couple of days in Allahabad last week as a guest of His Honour the Lieutenant-Governor and discussed the scheme in his bearings. It is understood that His Honour the Lieutenant-Governor had a private meeting with a group of influential Lucknow Taluqdars on Tuesday morning, and they expressed their intention to take up a substantial block of shares in the venture, if necessary pecuniary support is assured. Messrs. Martin and Company have every hope of having the supply installed by next May.

PUNJAB.

An "At Home" to Military Sick from the Front.

An Interesting Function.

LAHORE, July 22.

On Wednesday evening certain Municipal Commissioners held an "At Home" in the grounds of the Town Hall to meet the Officers and men of the Lahore Garrison and Indian Military sick returned from the front. Prominent among these latter, who were conveyed to the military hospital in motor ambulances and carried were a man of the 14th Sikhs, who had just been sent back from the Dardanelles, and a Pathan who had been invalided home from France. Both men were the centre of admiring groups, who intently listened to the accounts of their experiences. It will be remembered that the 14th Sikh was the regiment that earned high praise from General Sir Ian Hamilton. Dr. J. Owen, the Secretary, introduced Major House, 3rd Buffs, Battery, 1st Wessex, who on behalf of the group gratefully acknowledged the kindness of their hosts and said that since the Wessex arrived in Bombay they had met with every consideration. Major House paid a warm tribute to the record of the Indian soldiers in the desert theatres of the war, and expressed his regret at so many of those present being badly wounded. He had conversed with many of them and had been most interested in what they said. At his call the troops gave rousing cheer for their Indian comrades. The function lasted until a late hour and proved a great success.

A Fresh Dacoity in the Punjab.

LAHORE, July 22.

A dacoity was committed on the night of the 21st instant at Bhagatla in Faridkot State in the house of sowcar by a gang of six or seven men, armed with guns and spears. They wounded the sowcar and his wife, took away property, the extent of which is not known.

TELEGRAMS.

BURMA.

Motor Drivers in Rangoon.

New Rules for Identification.

RANGOON, July 23.

The Local Government have accepted the proposal, which comes into force from the 15th August 1915, of the Commissioner of Police, to issue special licence for professional motor car drivers, in which the photograph of the driver and history of the positions held by him with his previous employers, their names and addresses are to be given. A second photo of the driver is to be filed in the office of the Commissioner of Police also at the driver's own expense.

BOMBAY.

A ROBUST, WELL-BUILT
MUSCULAR PARSİ LADY.

Wishes to make Munitions.

Tired of Making Shirts and under Garments.

BOMBAY, July 22.

A Parsee lady writes to the "Times of India" "May I, through the columns of your paper, lay at the feet of the Indian Government our humble and devoted service in the making of arms and ammunitions? We are now sick of making pyjamas and shirts and undergarments for our valiant soldiers, and now wish to have something else by way of variety. Those of us who cannot leave their homes or are unable to undertake harder duties, may of course stick to the making of clothes. But for a robust, hardy, well-built woman like me to sit at home and work mechanically at the sewing machines and thus waste my masculine energy, rather than take my place in the factory and work like a man, is to my mind nothing short of semi-idleness and want of adequate patriotism."

The Manufacture of Munitions.

BOMBAY STILL IDLE.

A Chageman's Vigorous Letter.

BOMBAY, July 21.

Mr. E. B. Jeffries, a chageman in the G.I.P. Railway Workshop, Bombay, writes to the Press saying that some time ago there was such a stir in the papers about shortage of munitions and the urgent need of erecting factories for their manufacture in every place where it was practicable, that we were in expectation that a start on a grand scale would soon be made all over India, but nothing has come of it. Bombay with its vast resources worthy of this time have been in the forefront of the movement. Apart from the paid hands there are a great many here who would do all in their power to help. It is cruel to think that while our brethren at the front are fighting for their King and Country we here remain idle feasting our eyes on the telegrams full of horrors of war, our hearts throbbing with pity for them yet unable to move a finger to help them.

Lord and Lady Willingdon.

Visit to Servants of India Society.

POONA, July 22.

Their Excellencies Lord and Lady Willingdon visited the Servants of India Society this evening. They were received at the entrance by the Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastriar, President of the Society, and Mr. Devadhar, senior member of the Bombay Branch. The members of the Society now in Poona were then one by one introduced to Their Excellencies. They were then shown the rooms occupied by the members. After seeing the many addresses presented to the late Mr. Gokhale during his tour in South Africa and the very valuable gold and silver caskets in which they were enclosed, their Excellencies saw the Guest House and the First Member's quarters. They then went round the gardens and the spacious Library of the Society, which they very much liked. In the library they spent some time in conversation with the members, after which they took tea. At the time of leaving they were garlanded by the President, and then left, expressing themselves greatly pleased at all they saw, after spending an hour on the Society's premises.

The Responsibilities of the Bombay Woman's Branch.

BOMBAY, July 22.

Lord and Lady Willingdon is making a great effort to help the women of the Bombay Presidency alive to the fact that their enthusiasm for the tasks undertaken by the Bombay Women's Branch of the War Relief Fund must not diminish, seeing the great responsibilities the Fund has undertaken.

Cheating a Hotel Manager.

A European Convicted and Sentenced.

BOMBAY, JULY 22.

Today, before the Chief Presidency Magistrate, Inspector Stenson charged a European named J. E. Halpin, who formerly held a commission in the 18th Cavalry Regiment, with cheating the Manager of the Hotel Majestic in respect of Rs. 250. The prosecution story was that on the 30th April last the accused came to stay at the Hotel and on the same afternoon asked the Manager whether he could cash a cheque for Rs. 500 drawn on the Poona Branch of the Bank of Bombay. The Manager said that he had not sufficient cash just then, whereupon the accused asked him whether he could cash a cheque for Rs. 250. The Manager consented and paid out the cash. Subsequently it was discovered that the accused had only Rs. 10-0-2 standing to his credit in the Bank on the date on which the cheque was drawn. Enquiries were made and a complaint made to the Police, who succeeded in tracing the accused to Sialkot. Halpin, in his defence, stated that he expected

TELEGRAMS.

that the salary due to him from the Army would be paid in at the Bank to his account and that was why he cashed the cheque with the Hotel Manager. He had subsequently lost his Commission and was prepared to repay the amount if sufficient time was given to him. He threw himself entirely on the mercy of the Court. Inspector Stenson brought to the notice of the Court that the accused, subsequent to the commission of his offence, had been convicted of cheating an Indian and sentenced to three months' simple imprisonment by the District Magistrate at Sialkot. The Magistrate refused to take this into consideration, as the offence was a subsequent one, and sentenced him to two months' simple imprisonment.

EAST BENGAL.

The Tenth Case of Dacoity.

Two Accused Sentenced.

BARISAL, July 22.

The Special Tribunal, yesterday, disposed of the tenth case of dacoity, in which three Mahomedans, Hatim, Jangu and Hamed, were the accused. Babu Indubhusan Sen conducted the prosecution. Babus Sarada Charan Sen, Sasikanta Gupta, Ashutosh Sen and Radha Charan Karmakar defended the accused. The case for the prosecution was that on the night of the 18th May last, a dacoity was committed in the house of one Harichandra Behari of the village Dasputry of Gournadi Police Station. Eight or nine men were alleged to have entered the house. Harichandra and his wife being aroused by their daughter-in-law, Sarada, managed to escape from the house and raised a hue and cry. In the meantime, the dacoits snatched away the ornaments from the persons of Sarada and took some quantity of rice and a wooden box containing Rs 200 in each. By this time, the neighbours collected in large number and the dacoits decamped. The accused Hamed, Hatim and Jangu were recognised by Sarada and Harichandra. Twelve witnesses were examined, who corroborated the first information. The Court convicted Hatim and Jangu under Sections 392 and 457 of the Indian Penal Code and sentenced them to three years rigorous imprisonment each. Hamed was acquitted.

The Eleventh Case.

The Commissioners then took up the eleventh case in which Kalu and Esomuddi stood charged with dacoity. On the night of the 14th March last, a dacoity was committed in the house of Chando Bewa of the village Kakchira of Bamna Police Station. That night Chando Bewa was sleeping in a room with her grandson, aged about 14 or 16 years. Certain neighbours, were also sleeping in the veranda. Shortly after midnight 10 or 12 men entered the house. One of them sat upon the chest of Chando Bewa and tied her hands. They tied the neighbours also. The dacoits who were armed with Lezas, Ramdos and knives, threatened the inmates to silence. They demanded Chando Bewa to disclose the place where money was kept, but she refused to do so. Her grandson, however, under threat of death, disclosed the place, and the dacoits dug out the earth and secured Rs. 151 from two places. Chando Bewa recognised two men whose names she did not know. Information was lodged with the Police who investigated into the case and arrested the two accused and sent them up.

Distress in East Bengal.

CALCUTTA, July 23.

On account of the prevalence of famine condition in Eastern Bengal the tenants are unable to pay the rents and the Zemindars are borrowing largely to pay the Government revenue. At Naokhali distress is wide spread. Gratuitous relief is needed for three weeks more, and test relief work is necessary for some time to come. In the twenty-five centres of relief work Rs. 2,675 has been distributed.

SOUTH INDIA.

The Governor's Tour.

Arrival in Kurnool.

KURNOOL, July 22.

H. E. Lord Pentland arrived at 12-15 A.M. yesterday by special train at Kurnool. The arrival was private. The Collector Mr. Vernon, Police Superintendent Mr. Withinslaw. The Municipal Chairman Mr. Narasimha Rao were present to receive him. The Chairman garlanded His Excellency on alighting. All the main roads were decorated with welcome arches. The Public reception was held 5 P. M. yesterday in the Collector's Office which was tastefully decorated. All the prominent officials and Non-Officials in the District, and the Rajah of Jatpore were present. The Chairman read the Municipal Address and Mr. Seshasastri the District Board address. His Excellency making a joint reply said that he would bring to the notice of M. S. M. Railway the grievance respecting the inadequate service on the Kurnool Branch Railway. The Government will sympathetically consider the question of grants for the drainage system, relief of congestion and the new hospital. Government has hearty sympathy with the needs of the District Board and will consider any proposal made regarding the incomplete secondary school for Koilkuntla. One more Post Office and one additional Telegraph Office will soon be opened in the District. If proper men are available the Government will consider the nomination of Non-Officials as Taluk Board Presidents. After the reception His Excellency drove round the town. He visited the Abdul Wahab Khan's tomb famous for its flat arch. (From our Correspondent.)

H. H. The Gaekwar.

BANGALORE, July 22.

Mr. V. P. Madhava Rao, Dwan of Baroda, who arrived yesterday, will entertain Their Highnesses the Gaekwar and the Maharani of Baroda on Saturday at his residence, Patan Bhavan. H. H. the Gaekwar will open the proposed Sanskrit Academy on Saturday, when Professor Ranade, Ferguson College, Poona, will give the inaugural address on "Upanishads".

The Bombay Governor's Visit.
Programme Arranged.

SECUNDERABAD, July 22

Their Excellencies Lord and Lady Willingdon arrive at Hyderabad on the 26th instant at 8 A. M. and will stay at the Residency. H. E. Lord Willingdon will receive His Highness the Nizam during the day, and will pay a visit to His Highness in the afternoon, and Their Excellencies attend a banquet at the King Kothi Palace the same night. On Tuesday Their Excellencies will visit Golconda and a dinner will be given in their honour at the Residency at night. On Wednesday afternoon Their Excellencies will attend sports at Futeh Maidan, subsequently leaving Hyderabad by special train at 10 p. m.

Floods in Travancore.

Loss Feared.

TRIVANDRUM, July 22

The monsoon is in full swing in Travancore and there is a constant heavy downpour for the last six days. The rivers are in flood. Loss of life and destruction of property are reported.

Weather Report.

SIMLA, July 23

There has been extension of rainfall in Gujrat and along the hills in the United Provinces. Fairly widespread rain has continued in the Peninsula, Burma, Assam and Bengal. Rainfall has been nearly generally in Lower Burma, Assam, Konkan, Malabar and Madras Deccan, and local in Upper Burma, Bengal, west United Provinces, east and north Punjab, Gujarat, Central India, Bombay Deccan, Hyderabad, Mysore, South-east Madras and north Madras coast. A few falls also have occurred in east United Provinces, North West Frontier Province, east Rajputna and Central Provinces.

The Principal amounts are Moulsmein 4 inches, Diamond Island, Kyaukpyu and Akyab 1½, Bassein 1, Myitkyina 4, Cherrapunji 8, Shillong 1½, Sibsagar 1, Jalpaiguri 2, Meerut 4, Mussoorie 1½, Bareilly, Bhuj and Veraval 1, Marmagao 5, Ratnagiri 3, Karwar Mercara and Calicut 2, Mangalore and Trivandrum 1½, Cochin 1, and Waltair 3.

FORECAST:—Decrease of rainfall in the Peninsula and increase in Bihar.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

A Turkish Convoy Destroyed.
By Russian Torpedo Boats.

LONDON, July 20

PETROGRAD.—Russian Torpedo Boats have destroyed a convoy of fifty-nine Turkish sailing vessels bound for Tribizon with munitions.

The Wales Miners' Strike.

LONDON, July 21

As a result of the visit of Mr. Lloyd George to Cardiff the South Wales Coal Strike has been practically settled. The men's demands have been provisionally conceded with one exception which will probably be compromised. The Conference of M. S. M. delegates to-day is expected to ratify their Executive's acceptance of arrangement.

Strike on the Standard Oil Co's Estates.

LONDON, July 21

NEW YORK.—Five thousand employees of the Standard Oil Company at Bayonne in New Jersey have struck and six outgoing vessels are delayed.

మదరాసు కార్పొరేషన్

1915 సంవత్సరము జూలయి నెల 28 తేదీ

బుధవారము సాయంత్రము 5 గంటల 15 నిమిషములకు మదరాసు కార్పొరేషన్ వారి స్పెషలు మీటింగు జరుగును.

విషయములు

1. ఎ. ఎ. నె. 24. ఏ. కంప్రూజు, ప్రకారము ముచిసిటి స్పెషలు కిసి, మురుగునీటి పనులకు గావలసిన పోతపోసిన ఇనుపగొట్టములను స్పెషలుచేసి ఒప్పుగించుటకు గాను పెట్టుకొనబడియున్న టెండరులను ఆలోచించుట.

2. బిస్మిన్ మిల్సు సబ్ స్టేషను నుండి, ఒకరి నుల్లా, బిక్ విలి, పరశువాకము హైరోడ్డుల వైపుగా పరశువాకము హైరోడ్డు. కెల్లెసురోడ్డు కలియుచోటు వరకును, బేసిన్ బిడ్డి పవరు స్టేషను నుండి పల్లికువర్కు, వర్కు-పాపు, మనెగారు సర్రము హాస్పెటాలు వరకును, మిక్కిలిదిగువు గానుండు వరుస లై కులవేసి కొనుటకు ఉత్తరువు లిప్పించ పుసినదిగా కోరుచుమదరాసు ఎలక్ట్రిక్ స్పెషలు కార్పొరేషన్ వారు పంపుకొనిన విజ్ఞాపనము.

3. మాటారు లగ్నియంత్రములకు యిండ్లను కట్టించుటకు పెట్టుకొనబడియున్న టెండరులు.

జనరల్ డిపార్టుమెంటు
22 జూలయి 1915

జె. సి మొగోని
ప్రసిడెంటు.

జాబులు

విలేఖనములకు సూచన.

గతమున గారి కౌన్సిలు మొదలగు సర్వములను పూర్తిగా కృతజ్ఞులము. 21-7-15-న తేదీ నుండి ప్రకటింపబడినది.

బులును రామకృష్ణ గారి రాక, బంధువులను. వాస్తవ ప్రకటింపబడుచు విలేఖనములకు లేకుండు విమర్శనము ప్రకటింపబడదు.

కే. కే. రావుగారు. కొత్తూరు. మాతృగీతన పంపిన తేదీని తెలుపగోరెదము.

గుంటూరు వార్తలు. మునిసిపాలిటీలో అక్రమములు. కంబంపాటి తుమారస్వామిగారి విషయము సుతికము లేదు. పరిశీలించబడుచు.

I ఉపాకర్మ.

అయ్యో ఈ రాక్షసనామసంకల్ప రాక్షస కృష్ణ త్రయోదశి మొదలు ఆత్మయుజ శుక్లపక్షమున కుక్రమాభ్యుదయము.

కొండరు గ్రంథకర్తలు గురు శుక్రప్రసాదములను ఉపాకర్మ చేయవలెననియు, మరికొండరు గురు శుక్రప్రసాదములను మాతనటూరాకృతి చేయవలెననియు చెప్పియున్నారు. పంచాంగకర్తలు వారి సుప్రదానగ్రంథముల ననుసరించి ప్రాసించుచున్నారు. నేనును కొన్ని కాలము ప్రమాణచరణముల ననుసరించి ప్రాసించితిని. ఒకటింటికి భేదము కలిగియున్నందున శ్రీమత్సర్వమంసేత్యాది విరుద్ధములైన శ్రీ శృంగేరి శ్రీ శ్రీ శ్రీ జగద్గురు మహాదేవ సన్నిధానమున విభావనాత్మక పంపుకొంటిని. ఈ ఆహార శుక్లపంచమి నమన శ్రీ శ్రీ శ్రీ జగద్గురు సంస్థానమునండి అనుగ్రహించబడిన రాక్షసనామ సంకల్పసాకర్మ నిష్కలపాత్రముగా నిర్ధారితమైన ముఖ్యాంశములు.

కుక్రమాభ్యుదయ కల రాక్షసప్రార్థనాస్థల నిషేధించి నిర్దేశమైన ఆహారప్రార్థన సోమవారము (26-7-15) ఆపస్తంబ-వీర ప్రాచీన పాపకర్మ చేయవలెనని. బుద్ధియు సద్భావములను బుద్ధిపూరిత స్వప్రకారమున స్వశ్రేయమును సుఖమును ప్రాప్తించుటకు సుప్రకారము (28-8-15) నవీర ప్రాచీన పాపకర్మ చేయవలెనని.

కార్యకర్తలకు నిర్ధారిత రామకర్మ.

II కర్మములనుసరంబు.

అయ్యో ఇదివఱకు నాలుగు కర్మములనుసరంబు కృష్ణ, గుంటూరు, గోదావరిజిల్లాలను జరుపబడినది 5-న సభ నీయేడు మాస్ నెలలో జరుపవలెనని యంతరంగములకు యొకరును (తత్కర్మము) గాన పాసించి యుండలేదు. ఇందుకు ముఖ్య కారణము కార్యకర్తలను ఆలస్యముతోచుచున్నది. ఇంతియే గాక నేను లనేకవిధముల పత్రికలలో సభావిషయక సమాధానములు గోరుచుండిన ఒక్కమాత్రమైన కారణము దెలుపుచు బహిరంగసమాధాన మిచ్చి యుంకలేదు మరియు కార్యకర్తలకి కేరీయో యరసర కార్యములు గలవనియు, అంతిమమునకు పని నిష్కారమునకు యును తెలిసినది. పనియిగిసియునుగాన చాలకాలమైనది. ఇంతవఱకు నేనిధమైన ప్రయత్నమును సభావిషయమున జేయవలెనని యుండవలెనని పత్రికలలో సభావిషయము తెలియజేయుట కొక జవాబైన నీయవలెనని కనుగొనవలెను. ఒక కార్యకర్తలకు లారా! ఇంకనైన క్రద్ధవహించి యుత్సాహపూరులకు సోదరులకు తమ సమాధానము ప్రార్థనము. ప్రస్తుతము గర్భవతి వాస్తవమైనందున సభావిషయము మీ గాకపోయినను, మీలగు సమయమున జగత్తుకై తమ ప్రయత్నములు జేయవలెనని ప్రార్థనలు ప్రాసాదక కర్మపుష్పక పత్రికామాలమున సమాధానమొసగును.

గుంటూరు. ఒక వివాదము.

III సందర్భములను - కోడలు

అయ్యో. హిందూమతములలో ననేకలోపములుగలవు అందుమునై ది శ్రీమదుర్గాదేవి కొండరు అత్తగారి వంశము

బాధపెట్టెడివారు గలరు కొండరు కోడలు అత్తగారు బాధించుచు నున్నారనియు నాగరికులను వివాహమున కొండరు తోగూడవచ్చుననియు వివాహమున నాధిపత్యము; అత్తగారు మిదనా ప్రేమలేదు, మేలుదులన్న నా కట్టెను. తోడికోడలుగా కోసి పెట్టుచున్నారు, మీమామూలు, వీరట్టు, వీరపన్నా గములు భగవంతుడైన బట్టలేదు. చిన్ననాటనుండి తమ భర్తలకు వివాహములు గలిగి వాటిలో వైరముగానుండుట యిష్టము భర్తయింట లేనిసమయమున కిక్కడవారి పీటపెట్టు బాధగలిగియున్నది చెప్పలేదు. ఆదర్శితలైన మానవత్వమున నెల్ల రలోబెట్టి, నింక నెత్తియొక మోపియొక్కను రావంతులు చేయుచు చాలుచాలు ఇంటిలోను సామానుల నమ్మి సంసారముల ధ్వంసముచేయుచున్నారు. అమ్మవారు కొండరు, నిష్కారముగా పాపముచేయుచున్నారని చీవాట్లు దినవారంతిలోనుండు పెద్దవారు. భర్తలమట్టులకును తలసైన ఇంటికి వచ్చినాడే మీకేయో గోగమునవచ్చును అత్తగారింటనున్న యెడల పరిచేయుచు, చేయుచున్నట్లు నడిచెదవలెనని ప్రమాంతములకుంబోయినచో చక్కచక్కగా పరిచేయుదురు. శ్రీశ్రీయందుకు కారణమేమి? భాగ్యము లగువారికి స్వాతిత్య మిచ్చురాదు. ఈతాబట్టు ప్రజలలో దైవభక్తి లేదున్నది. కోపకారబుద్ధి నబిదిపోవుచున్నది. స్వలాభమే వారికి ప్రధానము. అందువలన దైవభక్తియు కానిందుటలేదు సంసారముల మతభేదములను మీలేచున్నది మన దేశమున మానవత్వము కష్టముగా జేయుచున్నది. కలన, కలన ఈలోపములెప్పుడు పోవునో యప్పుడే దేశము బాగుచును.

సంస్థాభిమాని.

IV శుక్రము సోమవారములకు.

అయ్యో, ఆంధ్రదేశమునందలి రాజులనియు శుక్రములనియు వ్యవహరింపబడుచున్న రాజవారు పూర్వకాలమునందనన్య సామాన్యమైన పాపము పరాక్రమములకు గవణమున సంగతి ఆంధ్రలోక మెరియేయున్నది. అట్టిశుక్రముల నేడెట్టిని తిలకించుచున్నది ఆంధ్రదేశమున తెల్ల చెరిగిపోయినామే!

రాజులపాదపరమమునందలి ఆంధ్రసామంత నికేతనమువారు ఆంధ్రులజ్ఞానాభివృద్ధి తవకరించు గ్రంథరాజులను ప్రకటింప నమకట్టి ఇప్పటి కొకనన్నరము కావచ్చును. ఇంతటియందీ శుక్రములను చరిత్రములను ప్రకటింప నిశ్చయించబడినది. అప్పటిప్పుడు ఆంధ్రములను ప్రకటింప మత్సరమున కథను మొకచరిత్రగ్రంథమునైన ప్రకటింప బద్ధకంకలులై యుంటున్నా శుక్రముసోదరులెల్లర తమతమ కుటుంబచరిత్రములను రామగియున్నంతరవిషయములకు, తెలిపిచో ఒకగ్రంథరూపమున ప్రకటింపబడుచు ఆయామటుంబములపూర్వకృతాంతములుగొన్ని ప్రకటింపబడునని సమగ్రమునట్టియు, గ్రంథముల మొదటియు ఆంధ్రశుక్రములచరిత్ర కొంతకాలముగా వెలువడగలదు. కాబట్టి అట్టి కృతాంతములను యామాత్యుమాభావపత్రికలో ప్రకటింపించి మామరాసి గారి తోడ్పడుచునే ఆంధ్రలోక మొత్తమును మహావృత్తి కృతాంతమును ఆంధ్రరాజ్యము తెలిసికొనగలదు. అంతియగాక మహావృత్తి గౌరవమును మనము కాపాడినవార నుగురును. కావున, నా మాంధ్రశుక్రము సోదరులగా! నావిన్నపము నాలింపుడు! కాలము వృథాయును పోవుచున్నది. జీవితములు కాల్వోములుగావు. తోడిపంపుములు మనకంటె చాలరెల్లు ఉన్నతస్థితికి వచ్చుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో మనము చరిత్రములైన నాగ్రంథములను మనసంఘము ముహూర్తమున ఆగోగింపాలు గాకతప్పకు పిచ్చుట, విచారింపింక బాధములేదు.

వత్సవారు రామకర్మవత్సవ.

V శ్రీరాజరాజ నరేంద్రాధిభాషానిలము.

అయ్యో, 9-7-15 కుక్రమములను మా నిలయునందు బ్రాశ్రీ పురమోత్తమ శాస్త్రిగారి యాసత్వమున నిక్కడికి సమీపమునందు మరెకొండవాస్తవ్యులు నగు శ్రీమాన్ నరసింహాచార్యులుగారిచే అన్వయధారసభ జరుపబడినది. వరుసకు ఆచార్యులగారు విశ్వవారములను మిగుల సుధృఢతో ఆవధానమును పూర్తిచేసిరి. వ్యస్తాత్మకము, నిష్కామత్వము, దత్తాత్మకము, సమన్య పూర్తితో నింకను నుండుకొక పద్ధతము చెప్పవచ్చును ఈ యిమిది విషయముల గాక చదవంగము

నీట్లుపాఠ్యకలనాకుట, గంటలకులెక్క పెట్టుట ఉపాంగములుగ బెట్టుకొని యుండిరి. ఇంతియే గాక ఆంధ్రమున ప్రకటనగాన నొక యుపాంగముగ తీసికొని యుండిరి. ఈ పండ్లెందు పలుక ఏక కాలమున ప్రారంభించి 8 గంటల కాలములో పూర్తిచేయగలిగిరి. ఆచార్యులవారు ఇంతవ పూర్వమున నీ స్థలమున ఆవధానం బొసరించి యుండిరి. కాని ఈ కార్యమును మహా సమర్థతతో పూర్తిచేసి యుందరికి నాశ్చర్యముగలుగజేసిరి. రాజపాపమును, ప్రజాపాపమును, లేక ఆంధ్రభాష కను హింసించి నున్న యీ ప్రాంతమున నింతటి విద్యావంతులు బయలుదేరుట జూడ మన నుకృతచింత మయి చెప్పవలసి యుండును. ఆవధానము పూర్తియగు రకు చాల రాత్రి యై నందున సభ చాలించి తిరిగి 12-7-15 తేదీన సభ జరుపబడినది. చ|| రా|| రామకోటిశ్వరరావుగారును చ|| రా|| గురరాజరావుగారును ఆచార్యులవారికి కృతజ్ఞతా వందనముల దెలుపుచు ఆచార్యులవారి మేధాశక్తిని కొనియాడుచు నుపన్యసింపిరి. పిదప ఆచార్యులవారికి తాంబూలాలు నిచ్చిరి అగ్రాసాధిపతిగారి యంత్యోపన్యాసముతో సభ మగింపబడియె. మరల నొకసారి అన్వయధారము చేయించి ఆచార్యుల గారికి పారితోషికమిచ్చుటకు తలంపుగలదు.

ఆంధ్రభాషా సేవకు

VI పోత నామాకృతి.

అయ్యో, భాగవత ప్రణేతరుల పోత నామాకృతి బమ్మెరవాసి యని యిదివఱకు ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించి యుంటిని పత్రికాసాతము భిన్నాభిప్రాయము కావంతులకేసి 'మోక మర్రిగోకా' యిటీవల లభించిన యాధారములతో దీని మరల బలపఱచున్నాము.

పోత నామాకృతి యొక పాదము. ఇతడు రచించిన భాగవతమునకు సంపూర్ణ ప్రతి యొకటి బమ్మెరవాసి యొకరినొకరు మారుచున్న వేర్వేరియైన యాగ్రామమున నాంధ్రసాహిత్య పరిషత్తునాకి లభించినది. అందు ముగ్ధ, ఏకాదశి, నావదశపర్వములు పోతచే రచించబడినట్లు ప్రాచుర్యమునుండుటగాక యామాభాషయు ముద్రగ్రంథములతో బోల్చిచూచిన ననేక వ్యత్యాసములు కానవచ్చుచున్నవి. మతియొకచేతను భాగవత మధ్యగ్రంథమున నిష్ట దేశాస్థాన, కవి రంజితా వ్యత్యాసములతో నేర్పూరి నింగయ్య యిరువదిపద్యములతో పూర్ణభాగములించి నటులన్నది. లిఖితప్రతియొ దులుల గాక తెక్కన పుంధములనుండునలె నొక కంఠపద్యముతో కృత్యాని యారంభించబడినది. ఇది గాక యాగ్య సాతపద్యములు మునితత్వ ప్రకటనలొకావు. పంచపూర్ణభాగము ఏకాదశి ద్వాదశపూర్ణభాగములలో నిర్ణీతపద్యములతో గాత్రే గాని ముదిత ప్రతికంటె మార్పు తెల్లకలలవు. సంపూర్ణముగ పోతన రచించిన భాగవతము బమ్మెరసమీపమున లభింపదు మావాదకుల దోషమవుచున్నది. పోత నామాకృతిని రచించిన బమ్మెరలో నొకటి స్థాపించబడినది. అది బహుకాల కళమునవారి నేటికి బాటకట్టు గాబడి యున్నది. దాని బమ్మెర పోతరాజుగారి యీ ప్రాంతములవారంగురు. అది పోతరాజునకు భావకామ్యము నిలబెట్టినది యనేమి చెప్పెదగ భాగవత వచనములలో "వచనములలోతె పురంబును బోత" నను వచనముబట్టి పోతన గారి రచన వారు సమయోచితము పోతరాజు గారి తోటివారి వాగము నాచార మీయట్లుపట్టుల విస్తారము గాగలరు ఈవిషయమై తమవిక కొలదిగ నాధారము తెల్లముల లభించుచున్న పోత నామాకృతినిగూర్చి "పండిట్లు" అని దాదాపతిలెను నేలొండ పల్లిలో బొంబాయియొద్ద నున్ను, దెలియుచున్న విచారింప విషయము మిగిలినవి విశేషముగా ప్రాసించు అయితరాజు. జీవితాంతి గామా రావు

ఆంధ్రవనతి గృహము.

ఆంధ్రవనతి గృహము తిరిగి పూర్తిగో కు నందున్న జను విల్లయకు గృహములను చాలై తిక తేడియిండ్లము ప్రారంభించబడినది. చేరవలదిక తెలుగు విద్యార్థులు వెంటనే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను

ఆంధ్రవనతి గృహము.

C/O ఆంధ్రపత్రిక 1 తులశి కెరీరి, మదనాను.

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమండ్రి వార్తలు.

(ఒక విశేషమునకై వంద)

కాలమాసశీతి.

రాజమండ్రి జూలై 17:—ఈ మధ్యకొద్దిగా కష్టములు కలిసివి. కొద్దిగా ఎండలు కనిపింపి. గోదావరికి కొత్తనీరు తగులుటవలన జిగురువలన నుండులగు జుట్టులు ప్రారంభమైనవి నీరు కాదుకొని ప్రాగెనువారు మాత్రము కానరాదు.

బడిలిలు.

గోరేతపపువారి కళాశాలలో నుభాధ్యాయులుగానున్న యన్వే రాధువాచారి గారిని, తాతానాథ్యులు గారిని వైదాపేట బడిలియనునది.

పురమందిరము.

మాపురమందిరపు పరిపాలన గరిగలేదు. బల్లు,కుర్చీలన్నిటినిగన మూల కేపడియుండవలెను. అచ్చటచ్చటిప్పటికి రెండుమూడు సంవత్సరములనుండి వాసనీర్లు కాటుచున్నది కాని వాగుచేయించువారులేరు. కార్యదర్శి గారేమి చేయుచున్నారో తెలియదు. పురమందిరముల గట్టింపుట నుభయ కాద్యోగపరిపాలనా సంఘమువారు దీనిని గ్రహించెదరుగాక!

సర్వజనక పుస్తకభాండాగారము

వీరేశలింగ పుస్తకభాండాగారము.

ఈభాండాగార కార్యవిగ్నావాక సంఘమువారు గరిగా పనిచేయుచున్నట్లు బోధము. పురమందిరమునకు బోయి యచ్చటగల పత్రికలం బుడిచివేసివో వీరేశలింగ పత్రికలు వచ్చుచున్నవో తెలియదు. వీరి విజ్ఞానకల్పరి యిప్పటి కెన్ని మాసములనుండియో వెలుగుతుంటున్నది. ఈమధ్య వీరి భాండాగారపక్షమున దేశాభివృద్ధికరములగు నుపన్యాసములేవియు నియ్యబడలేదు. ఈభాండాగారపక్షమున జరుగవలసిన బృహత్ జ్ఞానోత్సవము కో క్రిందటిసంవత్సరము జరుగలేదు. ఈసంవత్సరమున బడిలిలగునని తోచుటలేదు. ఈభాండాగారకాఖ్యుగు హిందూపాలకమాజు పెట్టుకొని కేటుగ వ్రాయునక్కరలేదు. కార్యదర్శిగారికి నైనను శ్రద్ధతీసికొనెదరని నమ్ముచున్నాను.

అమావాస్య.

ఈఅమావాస్యనీరు మండలమున లేదా? వర్షములన కోమట్లతిప్ప యింకెవరైనకారా? వ్యాపారములను చేయు వారందరు వర్షములే. వర్షభేదముకర్తలేదు. ఒక హిందూవు లానో తెలుపరాదు. పుస్తకపుడిచివేసినారు మహమ్మదీయులు. చిల్లర దుకాణముల వారు కంసాలు గుండ్రములగుడ వర్షములు. అమావాస్యవాడు చీట్ల పేకలతో గాలము గడవగాదు. దేవుని నారాధింపుడు. స్వార్థపరా యణులై జీవింపకుడు. ప్రార్థనల నలుపుడు, నీతిశతకములం జనవుడు. ఇదియే మోక్షము, ఇదియే నిజమును. ఇదియే గారి మీ మీ కర్మకరములగున్న ముచ్చటపుడు.

విద్యార్థులు - బోగముపేక్షలు.

విద్యార్థుల వివాహ సమయములందుగూడ బోగము పేక్షముల పెట్టుచున్నారని విద్యార్థులే కొంతమంది బోగము పేక్షలు బుండవలయునని వాదించుచున్నారు. ఆహా! మా పురమున నిట్టి విద్యార్థులున్నారని చెప్పటం కెంతయు సిగ్గుపడుచున్నాను. వీరి నేమనవలయునో నామ తెలియదు. జ్ఞానముకని విద్య విద్యకాదు. పెట్టిపోషించుటకొఱు చదువు చదువు కాదు. మీ అక్కలదమ్మిలికాచి మీకెట్లూకొంటికో నామ తెలియదు. ధారాశబ్దంతో నాలోదింపుడు. మీగోరము గాపాడుకొనడు.

విద్యార్థులసభ

కార్య నిర్వాహకసభ జరిగి యిప్పటికి రెండుమాసములయినది. అప్పటినుండియు పరిపాలనాసంఘమువారి చేయి చేయుచున్నారో తెలియదు. సబోర్డేట్ కమిషనరును నమ్మి నేయించి కాలజీ లన్నిటికికను పంపలేదు. తేమవల్ల రాజగోపాలరావుగారితో ప్రతికనుగుంచి మాట్లాడినట్లు కానింపదు. పత్రిక కౌమారులకు వెలుగునో తెలియవచ్చునది. మనకు మామూలతో పనిలేదు. విద్యార్థుల దగ్గరనుంచి చంచాల పని చేయుచు పని ప్రారంభింపుడు వానిసభ కాదని మాపుడు. విద్యార్థులేమి చేయుటదని యాతేషించువారిని మాట్లాడకుండుటకు పని చేసే చూపుడు, రెండు! మేల్కొనుడు!

నెల్లూరు వార్తలు.

సర్వోపశ్చి మానుమంతరావు.

నెల్లూరు రంగ నాయకులపేట వుల్లము నడిచి దెల్లయు ను వరముల అట్టెడదగ్గ పడమటితీర్పున వెన్నాడితిరి

పుదమం 7 1/2 x 11 కాలమున్నకు 16 సం॥ లు వయసుగల ఒక వైష్ణవబాలుడు స్నానమునకపోయి ప్రవాహమున పడి చనిపోయినాడు.

గతవారము లెక్క

1915 సం॥ జూలై 12,13,14 తేదీలలో విశేషములు కలిసి మా పురమున ఎండలు తగ్గివని. ఏటికి ప్రవాహమువచ్చి సర్వేపల్లి కాలవకు తూర్పుగా డి.పి. డబ్బులవారు నీళ్లు పెట్టివారు.

మనిసిపాలిటి

మనిసిపల్ స్కూలింజు అప్పవర్షుకు నిలిచిపోయి 4 రోజులకు వక్కకోజు దొడ్డు శుభపరుస్తున్నను సుమంట్టుఅందరు యితర గ్రామములనుండియూ పేయరుల కష్టములు చూచుటలేదు. చెప్పకున్నను మునుష్యులు దొంగలేరు అని మేస్త్రీలు జవాబులు చెప్పవచ్చును. యాలాగున రి మాసములనుండి జరుగుచున్నవి. యీ గ్రామములు కొంతలు మాత్రం దరిచేత వాట్లు కాకలెనని స్థితిమాలి నేయించుకొనుచున్నారని యీలాటిసంగతులు విచారించరు. శక్తిటూ క్రైస్తవుడు. వారు మాయుండెట్లు రానేరారు. క్రొత్తకొళాయిలు యింటి ప్రజలకు యివ్వరు.

నీళ్లు ప్రావల్యము అంటారు.

నెల్లూరు డిప్రీప్రమునపు కోజులు కాజుయోశలపు మీద పోయినారు. వక్కిలకు కొంచెము యెసిలిక గా వున్నది

నెల్లూరుపురమున రేవాల లక్ష్మీనరసింహరెడ్డిగారు కట్టించిన టెన్టేషన్లలో యేమి సభలు గాని నాటకములుగాని పెద్దమనుష్యులు పత్త్రహించె ఆలంకారముగా వుండక తాళం చేతి పూకి దూరముగా వున్నది. రీడింగరూముకు మాత్రము యాదృతకాగితములు వదలవలసినావు.

ప్రేవర్షుపేటలో కక్యకా అయ్యవారి దేశభక్తులలో గజేంద్రమోక్షము వ్రతస్థములు 10 రోజులు జరుగుచున్నవి. పండితు సాగుగా వేరిగని అన్నరానము వైశ్యులు దాని ధర్మకర్తలు జరపుటలేదు. ఇంతవరమానము వుండే గొప్ప వర్తక వైశ్యులు చూచితే విభవదగును.

(అక్కరాయి వెంకటరామయ్య)

మ్యునిసిపల్ ధర్మవైద్యశాల.

ఇచ్చట కోగులకు విచారణ అత్యల్పము. వచ్చిన కోగులకు మందులిచ్చి పుపుట ముంద్యము. ఇప్పటిదాక్తరు వారు శివజనులయంద దత్తిపేయగలవారైనను, నెల్లూరునందు ముప్పాతికరోగులు వీరి ధాకమున ఆలస్యమునకును భయపడి ప్రోక్షనావునుపేట వైద్యశాలకు బోవుచున్నారు. వారిపని చాలకష్టతరముగ నున్నది. కారణము విరుద్ధరీతము. ఎచ్చట జనసమృద్ధియొక్కవరుచుండుటచే పేటకక్క వైద్యశాల యుండిగని జనులు ఆరోగ్యగంతులు కావారు.

మూలస్థానేశ్వరస్వామివారి కేవాలము

అనాదినుగు సలము. బ్రహ్మీ విచారణము చక్కగ నున్నది. వారిలో శ్రీయుత కొత్తూరు ముప్పాతికశ్రేణిగారు మిక్కిలి శ్రద్ధాధర్మలతో స్వామి కార్యముల నిర్వహించుచున్నారు వారును కొంతమంది మూలపేట వార్తపుటను చేరి ఈఆలయమున హిందూమతగ్రంథనిలయును స్థాపింపదలచి యున్నందుకు హిందువులు కృతజ్ఞులు. వారిపూర్వీకులే దేవాలయముల చరిత్రజ్ఞాపకమునకు దెచ్చుకొనుటకు ఇదియేక సాధనముగా నున్నది. నెల్లూరునందలి శ్రేష్ఠులందరు ఈచో కార్యమును సాధింపగలిగి యున్నారు.

దేవాలయము నందలి దొంగతనములు.

శ్రీమూలస్థానేశ్వరస్వామిదేవాలయమున కొన్నిరోజుల క్రిందట కొన్ని నగలు పోయినవి. అందుకుగాని ఒక అప్పటని భద్రరపు చేసేయున్నారు. తిరిగి మూడురోజుల క్రిందట మరికొన్ని నగలు పోయినవి. పత్తాల దొంగకుటలేదు. ఈ కాలమున భక్తిశ్రద్ధాపరులగు అప్పటలు దొంగకుట అరుదు. అప్పటల నీతికి భంగము కలుగుచుండుటచే ఇట్టి అపస్మారకములు గలుగ వలసి వచ్చుచున్నవి. దేవాలయము నందలి బోగము దాని స్వామివాగ్యప్రతిండి తొలగిందినే కాని మంత్ర విహీనులగు పశువు అర్చకులకు ముచ్చుద్ధి కావాలను. ఇట్టి దొంగతనములు సామాన్యముగా బోగమువారికి అర్చకులకు గల స్నేహభావములచేతనే గలుగును.

ప్రతికాపాతలప్రార్థనలు

1. పత్రికలలో హిందూదేశవార్తలు తూర్పుగా నుండవలయును. 2. విదేశవార్తలను అట్టిచేరి. విలన కొంచెముగా నుండవలయును. 3. అట్టిపత్రిక ఆంధ్రపత్రిక ఒక్కటని చెప్పవచ్చునుకాని ఉత్తరజిల్లాలవిషయమే యెక్కువ. 4. ఇంగ్లీషు హిందూపత్రికలలోని విషయము లిందులో నుండవు. 6. ఒక

విషయముతోనే పత్రిక నిండించక నివసము ప్రతిజిల్లా విషయములు సంగ్రహముగా వెల్లడుండవలయును. 7 చందా దాన్ల అభిప్రాయముల మేరకు వార్తాసంస్కరణము చేయవలయును. 8. ప్రతిజిల్లా వార్తలని తెలిసికొనునట్లు వాటిపేర్లు ప్రైపులో చేరి యిండుటచుంది. 9 మధ్యమధ్యవక్క-9 ప్రకటనలుండవలయును. 10. చదువార్తల పద్యములు వింతలు మాస్యమునుండి తీరవలయును. 11. ఈవిషయములు ఆనేగూ పూవుచుండుట నేరింటిరి. మరీయు ఈవిషయము లన్నియు దేశీయుల ప్రార్థనలుగా తలచి, వారి ప్రార్థనల కనుగుణ్యముగట్లు వార్తాసంస్కరణము చేయునపుడు ఆంధ్రపత్రికాధిపతులకే చెల్లును. అట్టివార్తాసంస్కరణము నారసిరే "ఆంధ్రపత్రిక" దేశమాతృకయనుట అంత అతిశయోక్తి కావాలదు. ఆంధ్రపత్రికాధిపతులకును ఆమితశ్రీ గలుగగలదని నమ్ముచున్నాము.

కథలకు దుస్థితి.

విధవలగు శ్రీలు వారి జీవితముల గన్వలాటలకుండును, పొడిగింటి కర్మకారములయందును, ఇతర జీవితంశలయందును, దొంగ సవ్యాసుల పురాణశ్రవణములందును, కార్యోపాతములయందును, గతువును నిరయము జెందుచున్నాడు. అట్టివారు విద్య నేర్చుకొని తమ సర్వకాల సవ్యాసలయందు దేవుని ధ్యానింపును, అనేక పరిశ్రమల చేర్చుకొని తమజీవితములు నీతియందు ప్రవర్తింపజేసివారు ధర్మగురురు

నెల్లూరు మూలపేటయును స్థాపించబడియున్న శ్రీ సరస్వతీ సమాజము; 27-6-15 తేదీన ధర్మపరిమందిరము నుంచి సర్వజనుల బుధితులుగా జనువుకొని జ్ఞానము సంపాదించవలయు పన్ను ఏర్పాచియున్నాడు. ప్రతిదినమును సూర్య 21మందిపాఠములు వచ్చుచున్నాడు. నిబంధనలు అయ్యునేయించుటకై 4 లా విరాళమునొసంగి శ్రీముతి అశిక్యాల గురునాథ రావుగారు వందనీయులు

యోగ్యుల దేవస్థానముల దుస్థితి

(య ధార్మ వా రి.)

మా గ్రామము కృష్ణాతీరమున ఉత్తర కల్లూరు మీదా చేరిన కృష్ణామండలములోని ఒకపల్లెకూటము, యీ గ్రామమున "శ్రీ సకలేశ్వరస్వామివార్ల ఆలయములు పూర్వము ఒక శతాబ్దము క్రిందట మాగ్రామ కరణములవల్లనే కట్టించబడినవి వాడుక. ఆయాలములకు కనీసము సా.ప. ఒకటివరు 12000 (పందెండు వందల రూప్యముల) ఆదాయము రాగల య 20,00 ల యీ నాం (మాగాజీపూమి) వుండియు వాటి దుస్థితియేమిది వర్ణింపగలను. ఆరణ్య గోదూలేవు ధ్యజ స్తంభకులా నేదోరేపా పీఠి బోవువారి పయిన బతు లాకున నున్నవి. ఆరణ్యగిండ్ అర్చకులు మేమునువేళ్ళ పకువులు కట్టుకొనుచుండిరి. పురుష పిదకల గుడిసెలు పేద గోతులు పెట్టుకొని వివిధోగిండుగొనుచుండిరి. యొకమట్టు పట్టులవారుకూడా అప్పుడప్పుడు పకువులను కట్టి నేనుకొనుట కలదు అర్చకుల పాల్గొండు పంచములు అవసర మున్నప్పుడు వారలవల్ల పశు భయచేయుచుండుచు ప్రజలు యీ ఆలయములనుధ్యగా పోవుచుండురు. ఇందువలన పొరుగురు వారు పంచములు సహా యీ గుడులనుధ్యగా పోవుట తటస్థపడుచున్నది. ఆలయములోకి దేవుని నేనించుటకు బోవువారి పయిన ఆలయములు పకులాదిన వున్నవి. వరాహముల విహారములు ఆరణ్యలో మెండు

యీ నామలమీద ఆదాయముంతయు అర్చకులకేము యితరాదాయములు ధర్మకర్తల కేము. ఇంక ఆంజనేయుల కోవిల యొకటియున్నది. దాని విషయములో మరయొక తరి విన్నవించెద. యీ ఆలయములలో ధర్మకర్తల కలవు ప్రకారం నడచుకొనినవారే చేదుకలు చేయించవలెను గాని లేకున చేయించకుండదని నిర్బంధము గలను. శివ ప్రదక్షిణమును గాని ఆంజనేయ ప్రదక్షిణమును గాని పెట్టినట్లయిన కట్టు కొయ్యలు తగిలి కాళ్లు పుండు పడవనార లేరు. విష్ణ్వర్చకులు తండ్రి కొడుకులకు సరిపడదు. గ్రామాంతరములు తప్పు చేంచేయుచుండురు. వైవేద్యమునకుకూడా ఒక్కొక్కప్పుడు సప్తమే. వారు భుజించి పెట్టుచున్నను ప్రతిరోజు అయిన తప్పకుండా పెట్టుచుండవలెదా? యంత ఆదాయ ముండియు యీ ఆలయముల దుస్థితి చూడ కడుంగకు విచారము. ధర్మకర్తలు దయయూచి యేదిధముగా నయినను ఆలయములను చుంచి లోకి తెచ్చెదరని నమ్మకము

స్వార్థిమహాసభ

ఎవరు కావలెను?

(డబ్బుసేమరావు.)

ఈ మహాసభ రాజీవి గొప్పమున జరిగిం
తుండేదేమే? తగవిధమే? అయినం
ఈ ముద్రేకలు పాశ్చాత్యదేశ పాఠ
శాలలు. పాఠశాలలు విశ్వవిద్యాలయ
మున. ఇప్పటి విశ్వవిద్యాలయములు
అలభ్యత పొందుచున్నవి. అందుచే
యమునాడు బాల్యమునకు నవరంధ్ర
స్థానములకు జేయుచున్నారని చెప్ప
వచ్చును. అట్టి
దేశ తమదేశమేదో తమవిధియేదియో
అక్కడ నుండునో ఆహంకారముపాత
దా? లేక మరేదైనానైనను అసకాశ
తరతరాలాధికారములను తిరిగివచ్చుచున్న
కేవలములెరిగివచ్చునట్లు. ఇట్టివిషయములు
సాక్షిగలనీవే కాని యేదోవిధముగ విశ్వ
మెప్పుండవలయునని వేరొప్పు పాఠ
బట్టివిషయములు తట్టునో? విద్యార్థులను
వలెనని చూచుచున్న విశ్వవిద్యాలయము
అట్టిస్వతంత్ర మిచ్చుట దుర్లభము విశ్వ
విద్యార్థులు మారినగాని పాఠశాలవిద్యార్థులు

...ంపు. దాని మార్పుగోరువారు ముగియబడిన, మనవాడును
అట్టివానిలో మనము జోక్యము గలుగజేసికొనిన అందరిమీద
పండ్ల కట్టులాచునటులుండును. బాల్యము రాజకీయవ్యవహారములలో
జోక్యముండనూడదని మనవాడును చెప్పవచ్చును. విద్యార్థిదశలోనే మనము నీతి మత, సాంఘికవ్యవహారములను
సేర్పూరించుచున్నాము. ప్రపంచమునందు కన్నులువిప్పి చూచుచుండవలెను. పాపపుణ్యముల తారతమ్యములను అర్థము
యందు. భీతినివిడచి వైరమునలించుచుండవలెను. మనసోదరబృందములో నెందరు
అజ్ఞానాంబుధిలో మునిగిరిక్కింపరాని సీగరెట్లు, బీడియన్లను విడిచివేసి
సానికగుండ పొగును రప్పించుచు తమ ముండరమును హృదయమును విషంబుచే నింపుచు
న్నారని వారి పాఠశాలాధికారులు లేదు యాధీనమునందే కాలము
దండింతురు. తదితర కాలములో వారి బాధ్యత కనుగొను వారెవరు? విద్యార్థులకు
గాను మన యాంధ్రమండలములో యెన్ని సీగరెట్లు గంటకు ఖర్చు
అవుచున్నారో యొకటి నాలోచింపుము. తన సోదర విద్యార్థులు తాను
నొకమాత్రం యొక్క సంపాదనమును తమ వేషభూషణములకు లాకటే
యియు ప్రతివిద్యార్థియు కలవినగాని లాభములేవి. అట్టి
వికలుత్వము ఏకీభావము నొందిన గాని తా మేకార్యము నెరవేర్చు
బాలరు. తా మొనర్చవలసిన కార్యములు వేసవేలు గలవు. మీరు
దుర్వినియోగములకు తగుల జెట్టు ధనము నొక సొన్నియోగమునకు
వినియోగించుట. మోసకర్తలను బీద బాలురను మీవలె జూచుకొనుట.
ఎందఱును వాడుకును వాడుచు తడియుచు యాపంచకు
యాపంచకు జేయుచు మనవుల యందు కనణకల్గి రాత్రిపాఠశాలలు
స్థాపించుట. విదేశీకస్తువులన్నాగాని భవనాగారక కావేరదను
పిచ్చిభ్రమను పొందోడు. కలవుదినములలో మీ స్వగ్రామములందు
మిరాసీదలను కార్యమునకు మితిలేదు. పుస్తక భాండాగారములను
స్థాపించి రెండు మూడు దినముల కొకసారి, నీతి, మత, సాంఘిక
ఉపన్యాసము లిచ్చుచు గ్రామముల నందఱు భాగదా
రాకాభిలాషులుగా జేయులెను. ఆ గ్రామమునందలి కుభ
కార్యములను మునుముందు లోకోపకారకములు సభా కట్టు
ములకలె నిరవచయలె ఆకట్టుమున, లోకోపకారములకు
వినియోగింపుము. రాత్రిపాఠశాలలను స్థాపింపుము. బాలీ
మవిద్యాలయములను గాపాడుము. బీదవిద్యార్థులకు ధన సాహాయ్యము
జేయుము. కరపత్రము లిచ్చి తిండి సోదరవిద్యార్థుల కందజేయుము.
మొగ్రామపరిపాలనా సౌకర్యములరయుము. జేయువారు
మీరు మీ గ్రామముల ఆరోగ్య సౌకర్యములను చూడవలసినవారు
మీరు. అట్టిగ్రామములలోవిద్యార్థులందఱునొకసంఘము
గాగూడుదు ఆ గ్రామములలోకతాలాకా సంఘముండవలెను.
ఆయామండలములలోని తాలుకాసంఘముల కొకమండల
సంఘముండవలెను. వీటికిన్నిటికి విద్యార్థి మహాసభ
అధికారము. అక్కడనే విద్యార్థులు తమ విద్యార్థి
మున కెటులుపయోగము అనాడే చెలియగలరు. ఆదికమున

మనము పెద్దల హితోపదేశమును నవివరముగ వివరము
కలవులలో స్వగ్రామముల కేగుటకునగా స్వగ్రామము నితి
గతులముట కని ప్రతివిద్యార్థి తలచవలెను. ఈపద్ధతిగూడ
తమ విద్యా సంపాదనములో నొకభాగము ప్రతిబాంధు
తలచవలెను. విద్యార్థి దశలో జరుగవలసిన యంతములన్నీయు
బోధించుచు నొకపత్రక ప్రచురింప బడవలెను.
విద్యార్థులు దేశసేవసంఘములుగా గూడవలెను.
ప్రతిపాఠశాలలోను నిట్టిసంఘములు తప్పక యుండ
వలె. దావలన తాను వైద్యకాశ్రమము సేర్పకొనటయే గాక
తమ సోదర సంఘమున కెంతటి మహోపకారము చేసినవా
రగుదురు? ఇట్టి సంఘములు దేశమున కెంత యుపకారము
చేయునట్లు? ఇట్టి విషయములు సేర్పకొనటయే యిట్టి సంఘ
ములు స్థాపించుటయే యీ విద్యార్థి మహాసభ కావలెనని యిన్ని
దినములనుండి మొట్టగిడుచున్నది. కలుగురు గలిసి యాలో
చించుకొనుటకే నాలుగు కొకసారి సమావేశము గావలెనని
మేము వ్రాసుచుంటిమి. మేము రాజకీయ వ్యవహారములలో
ప్రవేశించుట మాకేము తెలుసునని ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్య
విషయములో ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు జేరుగ పైకొచ్చు గావల
సిన విషయము మొదలగు వారిలో జోక్యము కలుగజేసి
కొనటకు మాకేము హక్కు ఉన్నది? తమ దేశాస్థితిగతులే
తమకు చెలియవలెను దేశపు స్థితిగతులు చెలిసికొనుట
కనకాశ మెక్కడ? మన వాడుకులలో కొందఱు
దలచునటుల రాజకీయ వ్యవహారములను యీ సభకును
నెంతమాత్రము సంబంధముండదని నిశ్చయముగ జెప్పుచుంటిరి.
పెద్దలసాహాయ్యముకల్గిన జరుగవలెను నూహతో నాంధ్ర
మహాసభ జరుగు దినములలో యీ పట్టణమునందే జరుగు
నటుల ఏర్పాటులు గావించబడినవి. రాజోవు ఆంధ్ర మహా
సభ కాకినాడలో జరుగవలెను. విద్యార్థి సభ గూడ
యక్కడనే జరుగవలయును కార్యనిర్వాహకసభ్యులు ఇప్పు
టినుండి ప్రయత్నములు సలుపుచుండినగాని లాభములేదు.
ఈ సభ విషయమై కాకినాడ పౌరులు బాగుగ నాలోచించి
మాకు తగినసాహాయ్యము లేవుక నెరవేర్చెదరని నమ్ముచున్నా
ము ఏపట్టణమున సభ జరుగనో అట్టణవాసులు ప్రాసాదించినగాని
కార్యము నెరవేరదు. ఈ విషయము బాగుగ నాలోచించిన
వారు ఆంధ్రమహాసభ దేశ సేవకొక యుపయోగమో

యంతకన్న యీసభ యెక్కువ యుపయోగముల యొక మా
నను. రాజోవుసభకు మన యాంధ్ర విద్యార్థి మహాసభయు
విచ్చేసి పెద్దల హితోపదేశముల నాలకించి మీరే చేయునల
సిన విధిక్యములను జేయుచు దేశపక్షి స్థితి ప్రవర్తించుట
గాక!
బొంబాయిలో దేశీయ నమ్మకస్థులు:— బొం
బాయిలో మెడికల్ కాలిజిస్ట్రేషను చట్టము సే
ర్పకొనవలెను. దేశీయచికిత్సకు, వారీయవైద్యమునకును
సేవిధమైన భంగమును కలుగబోదని యొప్పించి యున్నాడు.
కాని మొన్నటి “బొంబాయి క్రానికల్” పత్రికలోని విషయము
కొంత కోవనీయును. పునవసరములో విద్యుత్తికి 25 సంవత్సర
ములనుండి ఆయుర్వేద వైద్యశాల మొక్క సర్వజనాదర
జీయుచున్నదేమందుండెను. ఇటీవల పునవసరశాఖకు అచ్చటి
కమిషనరుగలసి రిజిస్ట్రేషను చట్టము ప్రకారము
పట్టుపెట్టుచున్న కృతార్థులుగానివారు పరిశేషరాదరియు,
ఆయుర్వేదవైద్యశాల పట్టపరీక్షాసిద్ధులకు నిరపుగాదరియు
జెప్పి, యీవైద్యశాలను మూయుటకు మునిసిపాలిటీవారిని
నొత్తిడిజేసివారట

ఉరియండి తప్పించుట :— బొంబాయి నెహ్రూ జిల్లా
గారిజే నురికెట్ల విధిపబడిన కామవెంకటప్ప, కరణవెంక
టేశ్వరరావు ముద్దాయిలను, ఉత్తమ వ్యాయాసముగా అప్పీలు
జేసిరి. ఈ ముద్దాయి లిగవురుకు మరి నలుగురితో లాలోచి
అయి యొకనినిజంపి చెరువులో పాలివెట్టివట్టు ఫిర్యాదు చేయ
బడెను. వైద్యులొక్క సాక్ష్యము ఫిర్యాదులను వాద
ముతో కేకీభవించుచున్నదని నెహ్రూ అగ్రప్రాసాదంబి యద్దర
ముద్దాయిలకు నురికెట్లకు, మిగిలిన గురువుకి ద్వీపాంతరవా
శిక్షను విధించెను. కాని ఉత్తమ వ్యాయాసములలో గొట్టి
రిచ్చిమెండు గారు ఫిర్యాదులను 3 సాక్షి వాజ్మూలమున
కును వైద్యుని వాజ్మూలమునకును పరస్పర భేదములన్నట్లు
గనపరచి, ముద్దాయిలందరు నిర్దోషులని వాదించెను. వ్యాయా
సత్వము రిచ్చిమెండుగారి వాదమును అంగీకరించి, ముద్దాయిలు
అర్హులను విడుదలజేసిరి

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)
అందరి ముగస్సును రమింపజేయు

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాలమునుండి అపూర్వవాసనయును కలదు. ఆలోకహార
సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు చేతినివ్డలోగాని చొక్కాను
నైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచివెంటట ఒక నందనవనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమును
వాసనను అసభవింప వచ్చునో అంతఅసభవింతురు. ఇతర వాసనలు యేవేయుండినా యీ
ఆటోదిల్ బహారు యొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదనమే ఒకబుడ్డికి ప్రాసంగింపును.

వెల 1/2 (డాము 1-కి రూ 0.8-0)	వి.పి. చార్జి రూ. 0.4-0 ప్రత్యేకము
,, 1 (డాము 1-కి ,, 0.12-0)	
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0	

ట్రాన్స్మిల్లహార్ నుగంధకార్డు ఒకటికి వెల 0—1—0.

వీటినితీ ముగస్సుకు ట్రాన్స్మిల్లహార్ రను పేరును పోషించి తీయవలెను. ఈముగంధ ద్రవ్యములు ప్రతి మహిళకును
గొప్పగొప్ప కేరుగల మణులులలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్ ఏజెంట్లు
సోల్ ఏజెంట్లు :—ఆగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అన్ టెమిల్ కంపెనీ, నెం 15 జూమారునగర్, బొంబాయి.
మద్రాసు ఏజెంట్ :—మేహతా పునపాత్తమ్ మూర్తి, నెం 29, చైనబహార్ కోడ్, హులంగడినమిగి, మద్రాసు.

USE **KATOIL**
AND
NO MOSQUITOES
WILL WORRY
YOU

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది
కాటోల్ పొడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిరుగుబాటు మున్నగు క్రిములుబుట్టించు
పురుగులను నశింపజేయును. టో 1-కి అ. 0.5-0.

కాటోలు వత్తులు.

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును వారదోలును.
240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12
మీ ఆహారపదార్థములకు చిను నను, పడకటిండ్ల పొడగు నల్లులును,
దోమలును, పుస్తక పేటిలను చిరుగుబాటును వారదోలును.
నేను, వైఫాయిడ్ మలేరియాగోగములు వాకుండ్ల కాటోలు బుట్టు
కాపాడుచుండును ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నుండునైదు
చుండనేరరు. అనేకవస్తు ప్రవర్తనములయందు అయిదుగారు
కలికములను గొప్ప బహుమూలములను పొందినవి. అయిదు అయిదు
కంపెనీ, జనాక, జవాహర్ వారిచే తయారు చేయబడినవి.

సోలు ఏజెంట్లు :—
టీ. హర ఆంధ్రు కో,
16 వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు వరమామృతము

లోక ప్రఖ్యాతి మైన మందు.
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-1 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శిలనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు
నొప్పులు, కీళ్ల పొట్టు, పక్షవాతము, వాపులు,
గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి
అమృతము వంటిది. నువాసనగలిగియుండును.
చర్మముపైన రాచిన లోకలికి వ్యాపించి
లోకలి నొప్పులు పుండుతము పోగలవు.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభావచీటి మాచికోనిన మోగము గలుగదు.
అమృతాంజనమునకు సాటివేరులేదు.

అమృతాంజనం డిపో, 03, ఫ్రెసిరోడ్డు బొంబాయి; లేక రీ తంబు సెట్టినిధి, మదరాసు.

వనోపధి సారాపరిల్లా

ఇది శిశుమందులున్న నెత్తుకున్నవలను మరయు కల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ల పొట్టు, పాకివామవుపొట్టు
ర కీళ్ల పొట్టు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడికంటకు
తలకు పుష్పినిగలిగించును నెత్తుకును కుద్దిపజిది వృద్ధిచేయును దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండవ
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగువడును.

సీసా రెల రూ. 1-4-0.

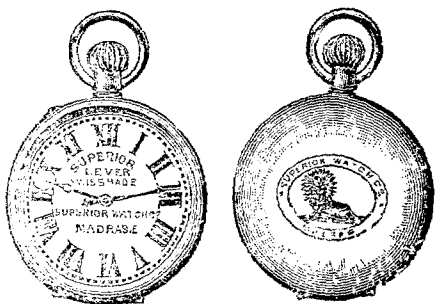
కుప్పంతుమందు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధుపల్లి (తాగు
బతు మందు) నాగవల్లి తైలము వైపుతకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవుముందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి సావంత్, ౧౪౪. ఫననవాడి, నం ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay

సుపీరియరు లీవరు జ్యూవెల్లు (రిజిస్టరు) వాచ్

5 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కని గొలుసుతో (3-0-0) మూడురూపాయలు పోస్టేజి 0-4-0.

ముందు

వెనుక

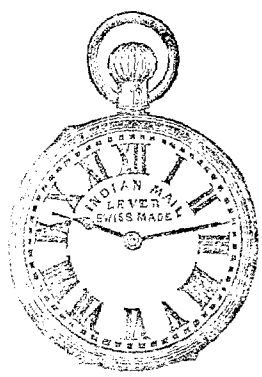
నే మిదివరకు తెలుగుదేశము కిద్దరైదునుండి తక్కువ
వెలలో వైగడియారమున రప్పించి యందఱకు తృప్తికరముగా
పంపుచుండఁది యందఱతెలిసినదే. ఈ ఘోరయుద్ధముయందు
నన, భుక్త్యంతరములకు వెనుదిరుగు మనపటికన్న మేలి
మిగ నుండఁదలయును తెలుగువారో వై దిక్రమున నుండుమాదిరి
గడియారములను ఈ మాడతూరి రప్పించితిమి. దీనిచే మాకు
ఁబ్బుడడిభర్తులు అధికముగ తెలిసినను వీరసాదలును కాని యానం
దింతురను నుద్దేశముతో నదే వెలకే యిచ్చెదము. మునుపటి గడి

యారము రఫ్ మాన్ మెంటు. ఇప్పటిది గిల్టయూజ్ మెంటు ఇటుల దానికి దీనికి భేదము విశేషముగ నుండును.
దీనికి దానిని నుంచిమానినయెడ భేదములు తెలియును. ఇందు మాకంపెనిమేరు ఎర్రనిసిరాతో రైలుమీద నుండును.
“జి.హె.మ.” గుఱుతుతో మాపేరు గడియారము వెనుకమాత్రా వెక్కుబడియుండును. ఇదియే మాకు రిజిస్టరు
ప్రేక్షకుమార్కు. దీని చనిచారిత్రక మహావ్యయ చక్రవర్తముల కెప్పుడు లభ్యమైయుండును. డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు
దూముండును. దీనిచే గడియారమున చుట్టు మొదలైనవి చేరవు. వేయేల! ఒకటితేల్పించిమాడుదు. ఈ గడియారము
మృదువై మైమీద మాకంపెనిమేరు గడియారముపేరు గిల్లు ఆక్షరములతో నుండును. వెల్డెమాత్రా బాతెలున గ్యారంటీ
బ్రతమందును.

చక్కని గొలుసుతో వెల రు. 3-0-0 పోస్టేజి 4 అణాలు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు రిజిస్టరు గడియారము

5 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కని గొలుసుతో వెల 3 రూపాయలు. పోస్టేజి 4 అణాలు.

ఇది మాతోటై కిద్దరైదునుండి గాన నెలకడనుండదు. వీరసాదలును గొనడు
రగియే తక్కువ వెల నందితిమి. వెలనల్లమైనను ఫలవంతమని యనభరమున తెలి
యను. దీనికి వెనుకమాత్రా మాప్రేక్షకుమార్కు వెక్కుబడియుండును. ఇది మాసాంత
గడియారముల కన్న భేదముండదు. కాన మాగడియారములను గొనవారు మార్కును
జూచి తీరవలెను. ఇది దృఢతరమైన సామానముచే జేయఁబడి, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు
దూము కలిగియుండుటచే, చాలకాలము నెలకడ తృప్తికరముగ పంపేమును. పరుగెత్తి
నన, బాణదడినన, గుఱుపుస్వారిచేసినన కొన్ని గడియారములవలె అగదు. సుయెనకాల
బాడు చూపుచుండును. మే మారకకర్ణించుటచే ఫలమేమి! ఒకగడియారమును దీని
వలెమించిన నత్యధికవ్యయము వెలియును. గడియారము వెట్టవై “ఇండియన్ మెయిల్”
అను పేరుండును. వెల్డెమాత్రా గ్యారంటీపత్ర మలికించియుండును.

ఇది మాతోటై కిద్దరైదునుండి గాన నెలకడనుండదు. వీరసాదలును గొనడు
రగియే తక్కువ వెల నందితిమి. వెలనల్లమైనను ఫలవంతమని యనభరమున తెలి
యను. దీనికి వెనుకమాత్రా మాప్రేక్షకుమార్కు వెక్కుబడియుండును. ఇది మాసాంత
గడియారముల కన్న భేదముండదు. కాన మాగడియారములను గొనవారు మార్కును
జూచి తీరవలెను. ఇది దృఢతరమైన సామానముచే జేయఁబడి, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు
దూము కలిగియుండుటచే, చాలకాలము నెలకడ తృప్తికరముగ పంపేమును. పరుగెత్తి
నన, బాణదడినన, గుఱుపుస్వారిచేసినన కొన్ని గడియారములవలె అగదు. సుయెనకాల
బాడు చూపుచుండును. మే మారకకర్ణించుటచే ఫలమేమి! ఒకగడియారమును దీని
వలెమించిన నత్యధికవ్యయము వెలియును. గడియారము వెట్టవై “ఇండియన్ మెయిల్”
అను పేరుండును. వెల్డెమాత్రా గ్యారంటీపత్ర మలికించియుండును.

ఇది మాతోటై కిద్దరైదునుండి గాన నెలకడనుండదు. వీరసాదలును గొనడు
రగియే తక్కువ వెల నందితిమి. వెలనల్లమైనను ఫలవంతమని యనభరమున తెలి
యను. దీనికి వెనుకమాత్రా మాప్రేక్షకుమార్కు వెక్కుబడియుండును. ఇది మాసాంత
గడియారముల కన్న భేదముండదు. కాన మాగడియారములను గొనవారు మార్కును
జూచి తీరవలెను. ఇది దృఢతరమైన సామానముచే జేయఁబడి, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు
దూము కలిగియుండుటచే, చాలకాలము నెలకడ తృప్తికరముగ పంపేమును. పరుగెత్తి
నన, బాణదడినన, గుఱుపుస్వారిచేసినన కొన్ని గడియారములవలె అగదు. సుయెనకాల
బాడు చూపుచుండును. మే మారకకర్ణించుటచే ఫలమేమి! ఒకగడియారమును దీని
వలెమించిన నత్యధికవ్యయము వెలియును. గడియారము వెట్టవై “ఇండియన్ మెయిల్”
అను పేరుండును. వెల్డెమాత్రా గ్యారంటీపత్ర మలికించియుండును.

వైర
కాడి
లో
కోయినట్టి
యు జనుల
గలదు. ఆరో
మును గలిగి
లలో నుయిత
తేయగలదు.
సిగ్గుత్తు
ధీమనలకు క
యావధము.
అన్నివ
విక్రయించ

వవంచచరి

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వి
ఇం దన్ని జేశముల చరిత్రయ
భాషలో తగినవలన లతో కథలు
గును. చందావద్దతి సంవత్సరమునకు
600 పుటలు 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0
(పోస్టేజితో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సం
త్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.
కలమువాడు:—గా. హరినర్సన్ తమరావు, ఎం. ఏ.
కొత్తాడిపేట, మదరాసు అని వ్రాయుట.

ఉచితము

ఆయురారోగ్యైక్యములం బొందు మాన్యమును
చూపుగంధము. దీనిలో అపూర్వమైన 20 వైద్య విష
యములున్నవి, కోరినవారికి ధరగాని పోస్టేజిగాని లేక
ఉచితముగా పంపబడును.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ.
20 చీబాబజార్, మదరాసు.

ఒక తూరి ఉపయోగించు
వలన జేహమందలి యేభాగ
మునయుండు రోమమును
చెడుపులేక భుక్తము గాన
చర్మము యొక్క స్వభావ
మైన రంగును కాంతిని పో
గొట్టకనే జీవితీయసోప్ ఇది
ఒకటి. వెల రీ బిల్లుపెట్టె
18 1-0-0 వి.పి భుక్తు 4 అ
తో. వి. పండిట్ అంబుకంపెని, 5, బంబరువీధి, మద్రాసు

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కలెవని,

వరావు వర్తకులు, మదరాసు శాస్త్రు.
తంలి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”
ఇంచుక్రింద కనుపరచినట్టి ఇతర మైనట్టి
బర్మావైజులకు తగు మొదలు ఇంచుమొదల కెంపు
లున్ను వైక్రాంతిమును నక్షరా కమలములున్ను
బేడ కాసులు అణా కాసులున్ను బంగారపు నగలు
న్ను వైరామ్యుగల నగలున్ను, వట్టు రుక్కాన్ను
కావలసినవారు మా కాలటాగులను తెప్పించుకొని
ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని
ప్రార్థించుచున్నాము.

